

GOTISK HISTORIA

Gotisk historia

av John Bede

i reviderad översättning från engelskan av C. Lanciai.

Om "Gotisk historia"

Varifrån kommer egentligen de rika mytiska sagoskatterna om de fornnordiska gudarna, det trojanska kriget, Nibelungarna, kung Arthur, Tristan, Hamlet och kung Lear? Kan alla Europas mytologier vara avlägset släkt med varandra och ha något samband? En nordirländsk lekmanaforskare vid namn *John Bede* har ägnat sitt liv åt problemet och framställt en häpnadsväckande "*Gotisk historia*" som han tillägnat sin beundrade vän *Dag Stålsjö*, som omkom i en älgolycka i höstas. "*Gothic History*" har på engelska en dubbelmening, och frågan är om den inte i svensk översättning borde kallas "*Keltisk historia*" i stället; men författaren har själv opponerat sig mot en sådan förändring av titeln hur keltisk han och hans krönika än är.

Som kärv katolsk nordirländare från Londonderry är hans språk ganska hårt och dogmatiskt. Detta är det enda i hans annaler som vi tror att i någon mån kan väcka anstöt. Han lider av den typiska katolska nordirländska totala självsäkerheten, som ingenting kan rubba. I någon mån har vi tagit oss friheten att mildra tonen i vissa av hans utsagor, men för övrigt har vi försökt anpassa vår översättning efter hans ganska keltiskt arkaiska stil.

Textens konkreta innehåll bör ej tas på allvar. Det är bara en teori och ingenting annat. Helt förkastlig är den inte, enbart genom sitt mänskliga innehåll. Hans teorier om verkligheten bakom sagorna kan lika litet bevisas som motbevisas, och därför är det klokast att bara ta dem för vad de är: teorier om verkligheten bakom sagorna.

– översättaren.

Översikt över verket

Hur mycket verket än kan kritiseras för sin naivitet och för den mycket störande högrävande bibliska puritanska chauvinismen (i början, som dock försvinner genom de många tragedierna på vägen,) så är verkets form imponerande oantastlig. Här är en liten översikt över vad som egentligen händer i "Gotisk historia".

Prologen behandlar de antika grekiska och nordiska myterna, som den förklarar och förenar. Den första delen är sedan ett slags inledning med koncentration kring Odenmyterna och med inslag av Kalevala, vilka två olika mytområden också förenas med varandra. I andra delen inleds sedan verkets egentliga skeende med koncentration kring Saxo Grammaticus danska fornhistoria. Här framträder verkets centrala idé: identitetslösheten och den historiska okunskapens tragedi i samband med sagan om Rolf Krake. I tredje delen kulminerar detta tema i Arthursagan med Merlin som huvudperson. Fjärde delen är en jättelik parentes som återvänder till och utförligt behandlar de antika grekiska historiska myterna. I femte delen blir tragedin definitiv genom Tristan- och Volund-sagan, som avslutas med den siste keltiske konungens naturliga avrättning som resultat av hans fruktlösa fåfänga kamp för sin identitet mot sin egen identitetslöshet. En final behandlar sedan den välkända sagan om Nibelungen-ringen, som slutar på ett märkligt sätt i den irländska harpan ungefär vid samma tidpunkt där prologen fann sin början. Ringen är sluten. Det hela kan formmässigt betraktas som en gigantisk grekisk tragedi i fem akter med en prolog och en final, till karaktären egentligen utformad som en oerhört omfattande episk dikt.

Det är kanske viktigt att ihågkomma att författaren John Bede hela tiden är en mycket from och god katolik, som förklaring till de ofta ganska stötande och främmande pietistiska tendenserna, som för en normal protestantisk nordbo rentav kan te sig som obegripliga. Det bör också framhållas, att den största delen av verket skrevs i Göteborg under varvskrisen på 70-talet.

Första delens innehåll:

Tillägnan : Dag Stålsjö in memoriam.	3
Prolog : Om vissa vid namn av Tor och Odin och deras släkt.	4
Ingress : Om ärkebiskop Johannes Magnus	21

Första delen.

1. Magog	22
2. Sex generationer	28
3. Den förste konungen	38
4. Odd	44
5. Atle	53
6. Oden	55
7. Legenden om Oden	63
8. Den förste Karl	73
9. Från Björn till Humble	77
10. Humble	85
11. Skare och Grå	91
12. Ragnar	99
Appendix: Konungalängd och släkttavla	105

Dag Stålsjö in memoriam

av John Bede.

Man har bett mig dryfta ett ämne som kan och bör dryftas i oändlighet. Dag Stålsjö var ett geni, och det fick han fan för. Jag var med i Göteborgs universitetsaula när ett antal massivt vetenskapliga professorer hade samlat sig enkom för att avrätta honom. Det var rena mobbningen, och min vän Dag Stålsjö befann sig i ungefär samma belägenhet som den helige Sebastian. Ensam måste han svara på arga tillmälen och anklagelser från bland annat de skrikande professorerna Hans Villius och Lars Lönnroth, som verkade helt från sina sinnen, medan Dag Stålsjö lugnt besvarade den akademiska exekutionspatrullens mördande salvor med korta, sakliga svar. Man kan inte beteckna de nämnda vetenskapsmännen som särskilt representativa för det akademiska etablissemanget i nämnda provningsstund. Mera representativ var väl i så fall Jörgen Weibull, som helt enkelt nonchalant vägrade att befatta sig med problemet: det enklaste, vanligaste, kallaste och grymmaste sättet för etablissemanget att munkavla och kväva allt nytänkande till döds. Exemplet är känt om den briljante litteraturstudenten, som inte kom in på litteratur-vetenskapen genom lottningsystemet men som föreslog sin professor att han ändå skulle genomföra sitt planerade litteraturhistoriska projekt. Professorn var positiv och kom med all möjlig uppmuntran så länge studenten höll på. När projektet var färdigt efter fyra år sade professorn kallt till studenten, att hans arbete var värdelöst genom sin ovetenskaplighet, och att han skulle hålla arbetet för sig själv och inte tänka på någon publicering. Därmed påstod han motsatsen till allt vad han sagt under fyra års tid dittills, och studenten förblev utlottad ur systemet.

Sådana attityder hedrar inte etablissemanget. Man skulle tycka att det vore en av etablerade professorers heligaste uppgifter att uppmuntra spirituella spekulanter som vågar komma med nya teorier och inte att trycka ner dem med att begrava dem levande från början i detta mobbningsmentalitetens förlovade hemland.

Nu gör mitt arbete inte några som helst anspråk på att vara vetenskapligt eller ens trovärdigt. När jag själv kom bort ur den akademiska världen genom högskolereformen i mitten av 70-talet, som drog ett streck över allt vad man pluggat dittills och förklarade det värdelöst ur poängsynpunkt, ägnade jag mig i stället åt att ta vara på min moders sagor, som burits som en levande tradition genom hennes familj kanske ända från 400-talet. Vad jag skrivit är alltså inte teorier som jag hittat på själv utan helt enkelt en uråldrig keltisk sagotradition, som jag i viss mån bearbetat men icke förändrat en bokstav i sitt sakinnehåll. Vår familj är irländsk-nordisk och alltså keltisk-germansk med något judiskt inslag någonstans. Jag har tre modersmål, gaeliska, svenska och engelska, men detta arbete skrev jag på engelska. Jag har aldrig försökt publicera det, men jag tycker om idén att det nu skulle börja komma ut i svensk översättning i en underjordisk tidskrift. Då betydande karaktärsskillnader föreligger mellan engelska och svenska språket, (engelskan är mera flexibel, koncentrerad, nyansrik och poetisk medan svenskan är mera högtidlig, vidlyftig och episk,) ser jag med spänning fram emot den kommande översättningen. Själv tog det mig sju år att nedskryva hela rasket. Vi ska hoppas att översättaren inte får ett lika digert sjå.

Något bör sägas om titeln "Gotisk historia". Min översättare har alldeles rätt i att det egentligen är keltisk historia det handlar om, historien om det folk som behärskade hela Europa fram till 400-talet för att sedan bara försvinna, och om deras hövdingar, den familj och släkt som höll samman kelterna tills de försvann. Min åsikt är att även germanerna och alla deras folk bara var kelter och ingenting annat eller att de åtminstone övertog en kultur och en folkmentalitet som från början var keltisk; och att således de germanska folken fick all sin moraliska kraft från de kelter som uppgick i dem. Emellertid vill jag ändå kalla mitt arbete för en "*Gotisk historia*", ty engelskans "*Gothic*" betyder även "skum, underlig, apokryfisk, dunkel, mystisk", och den delen av den engelska dubbelmeningen vill jag ogärna att går förlorad. Må min gotiska historia således förbli lika gotisk som de gotiska katedralerna och min landsman Brians gotiska symfoni, likaväl som den även må förbli blott en antydan till en rekonstruktion av ett *dokument* över de keltiska, gotiska och germanska hövdingsslängderna från tider som inte lämnat något annat minne efter sig än mysterier och legender, i brist på vetenskapligt hållbara sådana.

– författaren, februari 1992.

Gotisk historia

en fornteori i fem delar jämte en prolog och final av John Bede (1975-82).

Prolog

Om vissa vid namn av Tor och Odin och deras släkt.

1.

Det var i Salomos 37-e regeringsår, då han avföll från Herren, som Josua, son till Elhadad, son till Nefer, son till Arel, son till Joel, son till Samuel, son till Elkana, son till Jeroham, son till Elihu, son till Tohu, son till Suf, son till Galad, son till Gus, son till Fatua, son till Alahu, son till Ferson, son till Gallum, son till Eleasar, som var yngre broder till Josua, Nuns son – som alltså Josua, en ättling till Josua, Nuns son och en efraimit, lämnade Israel för att söka sig ett nytt land, ty han var emot Salomos regering. Han var emot den därför att han visste att Salomo avfallit från Herren.

Han lämnade Jerusalem, där han hade bott, med hela sin familj, sin unga hustru Mirjam och sina två små barn, Josef och Seos, 7 och 5 år gamla. Han färdades från Jerusalem till Galiléen och till hamnstaden Tyrus, där han gick ombord med de sina. Han var själv 33 år gammal. Och skeppet skulle till Kittims kuster, det okända fruktbara landet bortom havet.

Resan tog två månader, och när de nådde land var det en bergig otillgänglig kust, och landet visade sig vara en ö. De som ville stannade kvar på ön, vars inre land var fruktbart och rikt, medan de andra fortsatte med emigrantskeppet mot fastlandet. De nådde dit efter 18 dagar. Men när skeppet nalkades kusten gick det på grund och förgicks, och mänskorna måste simma i land. Då omkom Josuas son Seos. Alla andra förgicks även. Endast Josua, hans hustru och hans son Josef kom levande i land.

Men det land som de sedan tog i besittning var så rikt, så skönt, så grönt och vackert att Josua förlorade all besinning. Han sade:

"Heliga land, du är skönare, vackrare och rikare än Kanaan!"

Och han omfattade det med hela sin kärlek och grundade där på platsen sitt nya hem. Han odlade sin jord och byggde sig med tiden ett vackert palats. Han fick sju söner av vilka den äldste, Hyper, var en väldig seglare och sjöman. Han seglade en dag ut på havet och kom aldrig tillbaka.

Den andre hette Uran. Han blev en väldig landresenär och upptäckare. Han reste runt om hela landet och utforskade alla dess delar. Den yngste av bröderna, som även han var en skicklig seglare och båtbyggare, hjälpte Uran att även utforska havet. Sålunda skaffade sig Uran inblick i en hel värld och slog sig slutligen ner på den ö som hans fader passerat på vägen till det nya landet. Av emigranterna som stannat kvar där återstod endast tre flickor, av vilka Uran tog en till sin hustru. Hyper anlände en dag till denna ö även, tog en av flickorna och for bort igen med henne med sig. I ett gräl dödade sedermera Uran sin hunsade lillebror, som hade hjälpt honom med så mycket.

De övriga fyra bröderna stannade kvar hos sin far och gifte sig aldrig. Och Josua med sina fyra trogna söner dog utan att lämna någon vidare avkomma.

Men Uran levde gott i ett härligt palats och fick mängder av söner. Han var rik och betraktade sig som hela den nya världens herre. Och han fruktade och umgicks med Gud och tackade honom för allt gott som han åtnjöt. Han offrade väldiga offer och talade så till Herren:

"Evig, härlig och underbar är du, Herre, som så välsignar mig, min familj och mitt land. Stor är du som vill göra det så stort, stark och väldigast av allt är du som vill göra detta rike starkt och väldigast av allt, och helig är du som så tänker helga hela den värld som jag regerar över. Jag tackar dig, Herre, för det underbara liv som du givit mig."

Och Herren älskade och välsignade honom. Ty för varje dag övergav han Israel mer och mer för judarnas synders skull, samtidigt som han helgade, välsignade och älskade Urans övärld mer och mer.

Bland Urans många söner var de tre så kallade kykloperna och de tre väldigt händiga giganterna Briare, Gyge och Kottu. Kykloperna hette Bront, Sterop och Arg. Alla dessa var trotsiga och upproriska och blev till mycket bekymmer för sin fader. Bland hans andra barn var Garam och de fjorton titanerna, som bestod av sju bröder och sju systrar: Hyperion, Atlas, Krios, Koios, Eurymedon, Okeanos, Kronos, och Theia, Foibe, Dione, Metis, Themis, Thetis och Rea. Även dessa var uppstudsiga och hätska mot sina gamla föräldrar. De var avundsjuka på sin faders glans och härlighet och ville beröva honom hans högmod och självbelåtenhet.

Kykloperna blev till så mycket bekymmer för Uran att han till slut måste förvisa dem till Tartariet. Men detta gjorde bara situationen värre, för titanerna var dubbelt så hopplösa att tukta. De var så gränslöst gensträviga att de en dag gick in för att revoltera mot sin gamla pappa, och deras gamla mamma Gaia uppmuntrade dem därtill; för hon kunde inte förlåta sin man hans förvisning av hennes barn kykloperna. Hon gav den djärvaste av titanerna, den yngste brodern Kronos, en skära av flinta och sade till honom:

"Gör din plikt och använd detta vapen rätt."

Och en natt när deras fader Uran sov smög sig titanerna in till honom med Kronos i spetsen med skäran i höger hand. Uran hann knappt vakna innan han fann sig överfallen av sina fjorton vackraste barn. Och Kronos tog skäran, syskonen ryckte undan faderns täcke, och i nästa ögonblick kastrerade Kronos sin fader med skäran.

"Nu är din tid ute som världens härskare!" skrek Kronos och de andra. "Ut med dig! Vi ska härska nu över ditt hus och din värld!"

Och Uran måste lämna sitt hus och fly, förrådd, förkastad och fördriven av sin egen hustru och sina egna barn. Han levde därefter i djup misär i en torftig hydda vid en enslig havsvik, föraktad och glömd av alla. Men han profeterade och sade:

"Aldrig skall Kronos och hans bröder med familjer och ättlingar få ro! Kronos barn skall revoltera mot honom liksom han gjorde uppror mot mig; och vilken familj som än någonsin härskar över mitt hus skall den alltid förföljas av upprorsmän och blodiga rebelliska barn. Ingen skall någonsin regera över mitt hus utan att bli avsatt och skändligen skymfad. Amen."

Och alla som hörde denna profetia blev väldigt rädda och särskilt Kronos.

Efter att skäran och deras faders könsdelar slängts i havet var alla titanerna ense om att Kronos skulle styra över deras hus och värld. De skickade bud till kykloperna i Tartariet och bad dem komma tillbaka.

Men en månad efter upproret nedkom moder Gaia med Urans sista barn. Hon ville inte ha dem, men de föddes ändå. Det var tre trillingsystrar som var vanskapta och förfärliga att skåda. De växte upp och var så länge de levde en ohygglig påminnelse om titanernas dåd mot deras ädle fader. De kallades erinnyerna eller furierna och fick namnen Allekto, Tisifone och Megaira.

2.

Och Kronos blev allas härskare, och hans position blev stark och osårbar. Men två månader efter att kykloperna kommit tillbaka förvisade Kronos dem tillbaka till Tartariet tillsammans med de händiga giganterna, ty han fann dem för störande, vilda, råa och farliga. Och Kronos gifte sig med sin syster Rea.

Men han trivdes inte på sin faders ö. Han ville bort från alla minnen och utvandrade sålunda med många av sina trogna till fastlandet, där han fann ett underbart vackert land fullt av ekar på nuvarande Peloponnesos västkust. Där slog han sig ned, men ingenting underbart i världen kunde få honom att glömma sitt kroniskt dåliga samvete och sin skräck för faderns förbannelse.

För att undkomma den hemska profetian beslöt han att inget av hans barn skulle överleva honom, och han bjöd sin hustru att slakta, koka och steka varje nytt barn som hon födde, så skulle han själv äta upp dem och därmed vara på den säkra sidan. Men detta vansinne ville inte Rea lyda. Hon smugglade därför undan varje barn som hon födde och gav sin make i stället infödingarnas dödfödda barn att äta.

Ett av Reas barn med den sinnessjuka och gudlöse Kronos, som kastrerat och fördrivit sin far, var gossen Seos. Han hade många syskon; Hestia, Demeter, Hera, Hades och Poseidon blev hans mest berömda.

Seos föddes i Arkadien och smugglades därifrån till sin farfars ö Kreta, där han växte upp tillsammans med vännen Pan, senare även kallad Faun eller Fan. Denne Pan var visserligen ful som själve Sokrates, men det onda, dåliga och övermåttan fula rykte han senare fick var alltigenom orättvist och ett typiskt exempel på mänsklig fördom.

Seos blev man bland herdarna på Kreta, och hans närmaste beskyddare blev hans faster Metis, en mycket klok kvinna, som berättade för honom hela deras släkts historia och ursprung och framför allt om Herren Gud Sebaot. Och efter att ha besökt sin gamle senile ömkansvärde stympade lallande farfar insåg han sitt livskall: han skulle hämnas på sin hemske förvridne far.

Som fullvuxen återvände han till Peloponnesos och sökte genom sin mor, som stod på hans sida, anställning hos sin intet ont anande far som munskänk. Och han blev sin fars munskänk. Samtidigt församlade han i tysthet sina syskon och förberedde den stora komplotten. Och när alla var redo förgiftade Seos sin far med att blanda ormgift i dennes bägare. Och Kronos, tyrannen, dog.

Men så fort nyheten därom kom till den övriga familjens kännedom ansåg de att de måste hämnas. Alla Kronos syskon utom Rea, alla titanerna och deras familjer med Atlas i spetsen inledde en förbittrad fejd mot Seos och hans syskon, som dessa

skulle ha dukat under i och förlorat, om de inte kallat kykloperna och giganterna till hjälp. Han reste själv till Tartariet och hämtade dem, och med dessa vilda bestars bistånd och förträffliga vapen kunde han endast segra. Titanerna hade ingen chans mot Seos och hans övermakt sedan. De gav upp och fick sålunda behålla livet. Men alla Kronos bröder utom Atlas förvisades från landet och kom aldrig mera tillbaka.

Och så länge Seos levde var han sedan ensam härskare över Grekland. Han gifte sig med sin syster Hera och fick många barn, av vilka några var Apollon, som uppfann musiken, Hermes, som byggde vägar och kartlade världen, Athena, som blev känd för sin vishet, Artemis, känd för sin jungfrulighet och dygd, Hefaistos, den förste, störste, bäste och skickligaste av alla hantverkare, och de mindre dygdiga Afrodite, Dionysos och Ares.

Och Seos byggde sig ett praktfullt palats i Olympia, där han sedan levde gott och lyckligt med hela sin sedermera världsberömda familj. Och han delade världen med sina bröder, så att Poseidon fick havet, han själv allt vad som fanns på jorden och Hades allt vad som fanns i jorden. Sålunda blev Hades den rikaste av dem, ty allt guld blev hans.

Och Seos var gudfruktig som ingen annan. Han läste ständigt Lagen och andra heliga böcker och såg med välbehag sin son Apollons nit för att kunskap och bildning skulle komma så många som möjligt till del.

Men mot sin hustru Hera var han inte alltid trogen. Tvärtom: han sågs ständigt i andra kvinnors sällskap, och han fick många barn utanför äktenskapet. Därför grälades det mycket mellan Hera och Seos.

Bland de barnbarn han fick märks hans älsklingsson Apollons son Asklepios, som blev den förste och alla tiders störste läkare. Apollon blev för resten även den förste filosofen.

Dock fick inte Seos och hans anhöriga leva i lugn och ro hela tiden. Det förekom uppror mot honom då och då. En gång revolterade giganterna mot honom, och en gång, då Hera och de andra verkligen blivit trötta på hans utsvävningar, dryghet och översitteri, försökte till och med dessa detronisera honom, men den gången kom hans gode händige farbror Briareus till hans hjälp, vilket var lyckligt, ty annars hade det blivit fullt inbördeskrig.

Men hans mest gäckande konkurrent var hans kusin den synnerligen snillrike och sluge Prometheus, titanen Eurymedons son. Prometheus kunde genomskåda framtiden som ingen annan och var nästan en profet. Upprepade gånger lyckades han lura Seos, vilket förtretade denne mycket. Men Prometheus var inte intresserad av världen och materiella värden, utan han sökte ständigt blott efter livets märkligheter. Han älskade människorna och gjorde allt han kunde för de ännu så okultiverade grekerna. Seos var sträng, hård, konservativ och kunde vara grym, medan Prometheus var hans raka motsats. Han var aldrig grym, alltid kärleksfull, alltid mjuk, vänlig, öppen och liberal, och han uppoffrade sig själv totalt för ringare människors välfärds skull. Därför blev han populärare bland folket än Seos, och detta misshagade Seos, som då började förfölja Prometheus; och för Prometheus skull pålade han folket tunga skatter, medan Prometheus försmäktade i Seos fångelse.

Prometheus hade många vänner i Olympia som älskade honom. Framför alla andra stod Athena helt på hans sida, ty hon fann honom ädlare än sin mäktige bullersamme obehärskade fader.

Prometheus intresserade sig väldigt mycket för Hypers barns avkomlingar. Hyper hade slagit sig ner i landet öster om Egeiska havet, i det land som sedan kallades Jonien. Hans äldste son hette Sefir, och dennes äldsta son hette Magnos. Magnos fick många söner, av vilka en hette Alexander. Alexander födde Minus, som födde Homeros, den förste skalden, som föddes på Apollons ö Delos.

Hypers barn levde ett stilla och strävsamt, fattigt och harmoniskt, lugnt och harmlöst liv i allmänhet. De odlade sin jord och byggde sina hem och levde utan överdåd i olympiernas skugga. De följde med sin värld men deltog inte själva i dess växlingar och omstörtningar.

Homeros, skalden, var den förste som gjorde människor till gudar. Han samlade sin tids hjältesagor och sällsamma berättelser och skrev ner dem på fin regelbunden vers, men i bakgrunden till hans dikter finns hela tiden olympierna, Hellas mäktigaste furstehus, som han förgudligade. I hans dikter är inte Asklepios, Apollon, Seos, Kronos, Uran och alla de andra människor, utan gudar. Han såg upp till Greklands makt, rikedom, ledning och tragedier som till något gudomligt. För honom var Gud allt och allt världsligt trådar och vävar spunna av Gud. För honom är allt gudomligt, allt sker i ett gudomligt ljus och skimmer, ingenting är gudlöst. Han måste ha varit en av de frommaste män som någonsin levat.

Men Apollon, Seos son och en av hela världens mest älskade och avhållna människosöner genom tiderna, som även Gud älskade som den änglalika människa han var, födde Aristaios, som födde Praxifonos, som födde Xeofantes, som födde Plyfodoros, som födde Aristokrates, som födde Memnides, som födde Aristobulus, som födde Xeonymos, som födde Nearkides, som födde Plytides, vars sons sons son som bekant var Platon, den störste och mest efterföljda, betydande och lovvärda filosofen genom tiderna.

3.

Men Homeros hade en bror som hette Kyrillos. Denne föraktade sin poetiske svärmiske broder och ansåg världens största skald vara en oduglig avgudadyrkare. Kyrillos trivdes inte alls i den värld han levde i och ansåg den vara lika äcklig, gudlös och förtappad som Salomos Jerusalem; och han ansåg att den värld som hans bror Homeros bidrog med att skapa, Apollons, Artemis, Athenas, Hefaistos, Seos, Heras, Afrodites och Bakkos syndiga frossande värld, som gjorde människor till avgudar, att denna värld var en förkastlig och förgänglig avgudavärld. Han förbannade den på samma sätt som Salomo förbannade Jerusalem innan han dog. Och Kyrillos lämnade Jonien och flyttade norrut med sin familj.

Han kom till Hellesponten och stannade vid staden Trojas ruiner. Dessa betryckte honom emellertid så djupt att han lämnade det vackra landet och begav sig över till Kersonnesos. Han följde Propontis hav tills han kom till Bosporen och där fann en så underbart vacker plats att han endast kunde stanna där.

Denna plats låg vid en underbart vacker vik, som glänste lik guld i solljuset inför familjens åsyn. Viken gick som ett horn in i landet. Vid denna vik slog sig Kyrillos ned med sin familj, och där bosatte han sig för gott. Han hade tre barn, och under sitt återstående liv fick han ytterligare nio med sin kära hustru.

Han försörjde sig med sina söner som jägare, pälshandlare, jordbrukare och köpman. Som köpman förtjänade han mest, ty han fann snart att hans läger var den mest idealiska handelspunkten vid den länk som förenade det Aegeiska och det Euxinska havet. Och han sade:

"Det måste vara Gud som visat mig vägen hit till denna plats och ingen annan. Minst av allt är det min förtappade broder Homeros och hans avgudar, som jag fick upp i halsen och som jag ju bara kunde fly ifrån. Välsignad vare Gud därför, och lovad vare han i evighet! Och till hans ära skall denna plats vara helgad åt honom i evighet. O Gud, du har stigit ned och bosatt dig här hos oss på denna saliga plats. Dröj kvar här för evigt, o Gud, och se till att även mina efterkommande helgar denna plats för evigt. Förbannad vare envar som vågar vanhelga detta heliga ställe med våld, otukt och gudlöshet."

Och han dog vid en hög ålder. Hans söner bodde kvar på stället och förkovrade sig utomordentligt väl, men Kyrillos sonsöner började bedriva otukt och hänge sig åt materialism och avgudadyrkan. Den yngste av dessa, som hette Konstantios, förblev dock Gud trogen, och när han var fullvuxen och gift lämnade han samhället och emigrerade norrut med sin familj.

Han följde det Euxinska havets kust och färdades genom många länder. Han såg många folk och gick över många floder på sin sökan efter ett fridens rike där han kunde slå sig ned med Guds gillande. Han mötte ingen fientlighet från alla de främmande folks håll som han mötte, ty han var vänsäll och god och kunde komma väl överens med vem som helst. Men det som han sökte fann han icke.

Han passerade den stora floden Ister med dess ändlösa träsk, bifloder och deltaarmar och kom efter många år till den flod som i framtiden skulle bli kallad Dnjepr. Denna flod följde han norrut.

Efter ännu ett år kom han till en underbart vacker plats som han icke kunde motstå. På detta ställe förenades två vackra vida lugna himmelsblåa floder till den stora flod han hade följt. Han byggde sig en gård, skaffade sig mycken boskap och trodde att han funnit lyckan.

Men det var i skyternas rike, och skyterna var ett vilt och rått släkte som inte tyckte om främlingar och som hellre brukade våld än munhögs. De handlade som de ville utan att bry sig om vad folk tyckte. En dag anföll dessa skyter hans gård, brände ner den och förde bort alla hans fem söner. Hans hustru omkom vid denna svåra olycka. Kvar hade han endast sin enda dotter.

Då sade han: "Förbannat är detta land. Aldrig skall någon få leva i fred här. Må alla folk hata dessa skyter för evigt tills de icke mera är till, må tyranner för evigt plåga dem, och må de aldrig själva få kontrollera sitt land. Vad de har gjort mot mig skall andra folk för evigt göra mot dem, tills det folk tar hand om dem som Gud aldrig skall annat än välsigna. Men vart finns ett sådant folk? Finns det land som är värdigt att fostra Guds eviga söner?"

Då hörde han Guds röst som sade: "Ja, det finns, och det finns många. Och jag skall föra dig till ett av dem och göra dig till mina söners ättefader."

Då svimmade Konstantios. Men när han vaknade bröt han upp med sin dotter och följde floden mot norr.

Men på den plats där hans gård legat och där han bott i sju år uppstod i framtiden den jungfruliga staden Kiev.

Och Konstans frågade Gud en kväll, när han lägrade på ett berg och hade vid utsikt över floden och landet:

"O Gud, mina fem söner har tagits ifrån mig och förts österut och har antagligen gått under, och hustru har jag ingen. Hur skall jag då få söner till att uppfylla vad du förväntar av mig?"

Och Gud svarade: "Fråga icke utan tro."

"Alltid samma svar," tänkte Konstans. "Men det är väl mitt eget fel som är så bigott."

Och under ändlösa umbäranden färdades han vidare följande nordstjärnan, som alla stjärnor kretsar kring. Han hade lämnat floden bakom sig och levde eländigt med sin enda dotter som den smutsiga bedrövlige nomad han var.

Och han förbannade landet han färdades genom och dess folk som berövat honom hans söner. Han klagade ofta och sade:

"När jag hade det gott på min gård där de två stora floderna möttes var jag generös, öppen och nådig mot alla. Ingen fanns som jag icke hjälpte. Ingen fanns som icke tjänade på min existens. Men dessa som jag hjälpte och tjänade brände min gård, tog mina söner och dräpte min hustru som tack. Må de för evigt leva prövade som jag i jämmerligt evigt slaveri!" Och än idag kallas dessa folk i de trakterna för slaver. "Endast i egenskap av undertryckta slavar skall ni någonsin tjäna och vara till gagn

för något levande väsen, ni som förintat en oskyldig Guds tjänares familj!" Och han grät och klagade högljutt i bittra stunder som ibland hotade honom till förståndet med gränslös förtvivlan. Men Gud dämpade hans vrede, och han trodde på Gud och på hans löfte om återupprättelse.

Men hans nästäldesta son som hette Isak hade av sina skytiska herrar under plågor och lidanden utan ände förts till de väldiga stäpporna i östern. Där hade han i ett läger bland andra fångar funnit en ung vacker kvinna vid namn Ida, som var av persisk härkomst men var född av en icke-persisk mor. Denna mor hade antingen varit fenikiska, grekinna eller judinna, möjligtvis något av alla tre. I sin fångenskaps hopplösa tröstlöshet tydde sig Isak till denna Ida, och de låg tillsammans. De fick ett barn, och för att befria denna son från en framtida trälldom gav de barnet åt en tam stork, som flög iväg med det. Emedan man brukade göra så i Egypten med faderlösa barn som deras mödrar inte kunde ta hand om är det troligt att modern kom från Egypten.

Och storken flög över många länder tills den landade hos en fattig nomad och hans dotter. Där lade storken barnet på marken och for vidare norrut.

Och Konstans dotter fann barnet och bar det till sin fader. Och fadern såg på barnets finger en ring, som vittnade att barnet var av Efraims hus. Fem sådana ringar hade Konstans givit åt sina söner. Han igenkände ringen som sin egen och upptog barnet som sin sonson, prisande och lovande Gud i högan sky och utropande: "Mina söner lever ännu!" Och barnet fick namnet Ivar.

Och Konstans profeterade över sitt barnbarn och sade:

"Min son, du skall bli en fader för många folk, såsom vår fader Abraham. Dina söner skall fruktas över hela världen, och ingen skall kunna stå dem emot. Din säd skall bli lika talrik som Abrahams och lika ädel, helig och oemotståndlig. Såsom Abrahams barn fått Östern som sitt rike, så skall dina barn bli herrar i Norr. Och ni skall vara Abrahams söner och Isaks bröder lika i evig tid. Amen.

Lovad vare Gud som blott välsignar och aldrig förbannar! Lovad vare Gud som blott upphöjer och aldrig förnedrar! Lovad vare Gud som är allt och har allt i sin hand! Lovad vare Gud som endast skapar och aldrig låter något skapat falla!"

Och de vandrade och vandrade. De gick över skogar och berg, över slätter och vildmarker, genom träsk, längs med sjöar, längs med floder och hav och genom ogenomträngliga urskogar, tills de kom till en sjö som var stor som ett hav. Då de följde dess kust såg de långt ute mitt i den en ensam grön ö som lyste och glänste i solen smaragdgrönt av fruktbarhet. Och den gamle Konstans sade till sin dotter: "Min dotter, den ön skall bli vårt hem."

Och de byggde en båt och for över det väldiga vattnet tills de kom till ön. Och de fann ön ljuvlig och rik på allt slags liv. Det var en ö som man kunde leva, blomstra och föröka sig på.

Det året de kom till denna ensliga ö långt ute i kanske världens största sjö var den lille gossen, Konstantins sonson, sju år gammal. Tre år senare dog Konstantios. Han hade då just byggt färdigt deras andra hus, som var en stor boda. Men hans dotter bodde kvar på ön och uppfostrade sin brorson mycket väl i hjärtat av all den frid som Guds fria natur kunde bjuda på under den tiden ute på Valamo.

Och Ivar växte upp till en stor och stark, duktig och stilig man. Han var lång och kraftig, ljus och blåögd. Han kunde med sin yxa fälla en fullvuxen fura med två hugg, och han simmade med lätthet över till fastlandet på kort tid. Han skaffade många trälarna som han lärde upp till duktiga karlar. En av trälarna gav han åt sin moster till man. Konstantins dotter Gun tyckte om honom, ty han var mjuk och vänlig som hon själv. När de fått sitt första barn gav sig Ivar ut på resor.

Och detta var hans resa: han for ut genom sjöns utlopp och följde denna flod till havet. Han följde sedan havets norra kust och kryssade i årtal i denna kusts av öar

myllrande skärgård. Han följde detta örike, kom till vad som då ännu inte hette Åland och for över havet till det stora landet i väster, vars kust han följde söderut.

Han rundade ett väldigt långsmalt lands södra udde och for sedan rakt ut i havet tills han kom till ett ännu större land. Han for runt detta land till dess östra kust och fortsatte sedan över havet tills han nådde fastlandet. Sedan följde han fastlandets kust först norrut och sedan österut tills han kom in i havets östligaste vik och där fann floden som ledde till hans hemös sjö. När han kom hem igen hade han varit borta i tre år.

Sedan var han bofast på sin moders ö i hela sitt liv. Han skaffade sig en vacker fru i trälinnan Sara, med vilken han fick femton barn, varav sju var söner, den ena dugligare än den andra. Det var han själv som gav henne namnet Sara, ty han tyckte att hon liknade hans fader Abrahams syster.

När han fått sina femton barn, när han nått höjden av sitt välstånd och sin lycka, kom Gud och hälsade på honom en afton, då han satt vid sin midsommarbrasa vid stranden. Hans hustru och barn hade då gått hem och lämnat åt honom att se till att brasan slocknade. Och Gud sade till honom:

"Sju goda söner har du fått, men en åttonde skall du få, i jämförelse med vilken dina tidigare sju söner skall vara såsom intet. Ty de är visserligen dugliga och övermåttan duktiga och oövervinnliga, men din åttonde son, som du skall kalla Tor, skall överglänsa dem alla. Din väldigaste son Odin, som pratar med fåglar och tämjer de vildaste hästar, skall känna sig liten, din slugaste son Loke skall för första gången bedragas, och din son Frej, som redan älskat tusen kvinnor och är oöverträffbar i kärleken, skall av sin älsklingsfru överges för Tor.

Ja, genom denna din åttonde son skall detta mitt ord gå i uppfyllelse: ett folk skall födas, som skall kuva alla andra folk, vars enskilda medlemmar skall behärska och styra över tusenden, som intet annat folk skall kunna kuva och som skall behärska världen, och jag skall kalla detta folk för mina söner. Salomo, Israels konung, tröttnade på mig och förkastade mig och föredrog sina hedniska kvinnor framför mig, fastän jag förbjudit Israels konungar att skaffa sig många hustrur, och därför har jag tröttnat på och förkastat mitt folk Israel. Men din förfader av Efraims hus, av Samuels och Josuas hus, han flydde från Israel då Salomo bröt med mig, och jag följde med honom. Jag har följt hans söner alltsedan dess, och jag skall fortsätta att följa hans söner. Ty Israels konungarrike gick under, men Josefs och Efraims stam består.

Ja, din son Tor skall jag göra till ättefader åt framtidens folk, de ljusa söner av Norden som mer än något annat folk skall utmärka sig genom kraft, skönhet och manlighet, och som jag skall älska så högt att de skall kallas mina söner. En oöverträffbar och oövervinnelig ras skall de vara, som skall komma alla hedningar på skam, och som skall besegra alla som vågar resa sig mot min ordning, mitt heliga utsägliga namn, och som vågar kränka min heliga jungfruliga tjänarinna Naturens oskuld. Som tecken på er respekt för min vilja ålägger jag dig härmed och alla dina efterkommande att åt mig helga eken av alla träd. Där eken växer, där skall ni tänka på mig och minnas mitt löfte, och ni skall lämna eken i fred och låta den växa som tecken på att ni minns vad jag lovat er. Inga tempel är goda nog åt mig, men Naturen är det, och alla eklundar skall vara er helgedom åt mig."

Och Ivar släckte sin midsommarbrasa, gick in till sin hustru, och hon blev havande och födde en son. Och denna son gav de namnet Tor.

När Tors bröder växte upp gav de sig den ene efter den andra ut på långväga resor. De byggde ståtliga skepp och hade många trälarna och tjänare med sig på sina färder. De reste alla längre och vidare omkring än deras far hade gjort. De for på de stora floderna i öster, de seglade ut på havet långt i norr och långt i söder, och de for ut genom ett sund västerut som ledde dem ut på ännu större hav. Och för många generationer framåt blev det skick och sed att resa ut och ta världen i besittning.

Även Tor for ut när han var kommen upp i sina bästa ynglingaår. Han for först ut på floderna österut tills han kom till ett salthav långt borta, som folk sade att bara var en sjö. Sedan for han västerut ut på havet och gästade de flesta av havets kuster. Han for ock ut genom sundet längst i väster och följde sedan landet norrut.

På denna färd fann han på ett ställe en underbart vacker plats där en majestätisk flod rann ut i havet. Han tänkte genast om detta ställe: "Här skall jag slå mig ner med min familj."

Längst i norr kom han in i en stor djup vik, som också var en idealisk plats att grunda ett samhälle vid. Han for ut ur viken igen och följde sedan nuvarande Norges kust så långt norrut att stormarna, dimmorna och kylan till slut hindrade honom från att fara längre.

Helst ville han fara ut över det väldiga stormiga västerhavet, som han antog att hörde samman med Atlas hav. Han ville se vad det var för länder och öar som eventuellt kunde ligga ute i detta hav och bara vänta på framtida generationer att bli befolkade av. Men hans män vägrade att följa honom ut på detta ingenmanshav, varför han motvilligt och surmulet vände om och for hem igen med sina tolv följeslagare.

Han besökte den plats han utsett som sin framtida hemort på nytt på hemfärden och skulle aldrig glömma den, då det var något särskilt med dess lugna breda flod och de vilda höga kullarna med gyllene ängar emellan.

När han kommit hem till sina föräldrar stannade han hos dem i sju år och arbetade för dem. Sedan fann han tiden vara mogen för att skaffa familj. En underbar flicka enleverade han som hette Asa, och med henne och tjugo trogna gossar lämnade han sina föräldrars ö och begav sig till det ställe han för så många år sedan svurit på att skulle bli hans hem.

Han fann det och slog sig ned där. Han hade nära till havet, som han älskade, och han fick över tjugo barn med sin trogna hustru. Han byggde sitt hus vid flodmynningens strand just där havet mötte floden och där nuvarande Långedrag ligger.

En av hans söner hette Dan. Han flyttade som fullvuxen söderut och blev ättefader åt danskarna.

En annan hette Vendel. Han flyttade österut och blev stamfar åt vandalerna.

En tredje son hette Bard. Även han for som fullvuxen söderut och blev stamfar åt ett folk som kännetecknades av sina långa skägg och som kallades de Långa Barderna.

En fjärde son hette Angel. Han var änglalik och skön och blev stamfar åt anglerna eller engelsmännen, som de heter idag.

En femte son fick namnet Germanus. Han flyttade söderut på jakt efter varmare länder, då han var frusen av sig, fastän han var luden och en fruktansvärt stor och kraftig jätte, som blev ättefader åt germanerna i de stora skogarna omkring de höga bergen.

Hans sjätte son hette Burgund och slog sig ner på nuvarande Bornholm. Han blev ättefader åt burgunderna.

Hans sjunde son hette Goth. Han flyttade inåt landet och reste upp för älvar, då han tyckte om uppförsbackar och utmaningar, bröt vägar och fann stigar genom skogar kors och tvärs genom landet. Han var en sällsam stigfinnare. Efter honom har Götaland fått sitt namn. Han var icke en sämre sjöman och gav för alla tider sitt namn åt Gotland, som han kringseglade. Han blev fader åt goterna.

En åttonde son var frisk som en ros och fick därför namnet Ros. Han fann sitt hem i nuvarande Roslagen, och det var hans söner och ättlingar som grundade Novgorod och det ryska riket. Han blev ättefader åt ryssarna.

Bland hans övriga barn bör nämnas sonen Balder och dottern Svea. Dessa två syskon höll ständigt ihop. De var oskiljaktiga. Balder var en mjuk och blid person

som i älsklighet, fromhet och dygd var utan motstycke i familjens och släktens historia. Och den som tyckte bäst om honom av alla var systemen Svea. När de flyttade hemifrån gjorde de det tillsammans, och de fann åt sig sitt land vid nuvarande Mälmarbygden. Systemen Svea blev med tiden svearnas eller svenskarnas stammoder.

Här emellan bör berättas om Ulv, en av Konstans söner och yngre broder till Isak. Ulv bortfördes långt österut av förfärliga vildar som bara gjorde honom ont. Någonstans öster om de berg som delar Europa och Asien från varandra kom han till ett läger där han fann nåd för en vacker hövdingadotter. Denna bländande sköna dotter greps av ömkan över honom och fattade kärlek till honom. Tillsammans flydde de ut på stäppen en natt till en annan stam där flickan hade andra släktingar. Dessa människor var toleranta och vänliga mot dem. Ulv fick stanna hos dem som en fri man och fick stäppens vackraste blomma, den vilda rövardottern, till äkta maka.

Med tiden blev han välbärgad, betrodd av andra och till slut även hövding. Han fick tre söner som alla blev fäder till stora folk. Den första sonen var Hunn, stamfader för hunnerna. Den andre hette Finn och blev stamfader för finnarna. Den tredje drog norrut och blev fader till tunguserna och andra folk norr om Asien.

Finn hade många söner. Bland dem märktes Sam, som blev stamfader för lapparna eller samerna, och Virus, som blev stamfader åt virerna.

Tors äldre bröder bosatte sig på olika håll i världen. Hans mest vördnadsvärde bror Odin slog sig ned längst in i Viken norr om Tors boplats, som också Tor besökt. Frej fann sitt hem vid en vacker åmynning i landet norr om den vik som ledde in till deras föräldrars sjö. Frej fick en vacker dotter som blev vitt berömd och prisad för sin skönhet. Frej gav hennes namn åt den å han hade byggt deras hem vid. Hennes namn var Aura.

Loke blev aldrig bofast. Han levde ett kringflackande och utsvävande liv, fann aldrig någon egen fru utan nöjde sig bara med andras, och fann därför aldrig frid. Han var så länge han levde ett stort bekymmer för de stadgade bröderna, som med åren alltmera motvilligt tog emot honom som gäst, när han blivit utkastad från någon av de andra och därför måste söka någon annan att våldgästa under en längre tid, tills han blev utkastad igen. En gång utnyttjade han den älsklige och enkle Balders godtrogenhet på ett mycket skamligt, upprörande och skandalöst sätt, och det förlät honom familjen sedan aldrig. I fyrtioårsåldern försvann han ut på Nordhavet med sitt skepp och sina sista trogna följesmän och vilda kamrater från ungdomen och kom aldrig mer tillbaka. Ett rykte berättade efter många år att han lidit skeppsbrott vid nuvarande Irland, men ryktet kunde inte bekräftas.

4.

När de flesta av Tors söner och döttrar var fullvuxna, och var och en stod i begrepp att draga ut till sitt land och grunda sitt rike, sammankallade Tor dem alla en sista gång till hemmet; och då de alla satt omkring det väldiga gästabudsbordet, med barn och morbröder, svågrar och släktingar, reste sig Tor och talade till dem alla. Och det var midsommarafton, och detta var vad han sade:

"Mina söner, ni är nu redo att fara ut till främmande länder, att lämna ert hem och er familj för att finna och skapa nya. Lyckans barn är ni, ty hela världen står öppen för er. Ni är söner till världens ädlaste och bästa familj; till härskare och ordningsherrar är ni födda, och hela världen bara väntar på att ni ska ta hand om den, med alla dess skatter och trälar och hjordar av människor som är utan herdar. Välsignade är ni, och välsignade skall ni vara för evig tid med alla era barn och deras yttersta avkomlingar. Ni hör till Guds sannaste och trognaste stam, ty blott till att välsigna och berika världen har han danat er.

Hela världen tillhör er. Alla folk som bor norr om semiterna, grekerna och latinarna skall vara givna i era händer. Alla länder som inte redan är semiternas, grekernas eller latinarnas skall tillhöra er. Även världen i väst bortom havet, som Platon kallar Atlantis, skall tillhöra er, och åtminstone de delar av den som inte latinarna hinner ta före er. England, allt land norr om Donau och öster om Rhen, ända till det Euxinska och det Kaspiska havet och vidare österut hur långt som helst, alla dessa vilda obefolkade ociviliserade och orörda länder är era. Men minns alltid, att det inte är jag som ger er dem utan Gud.

Så far ut och ta dem i besittning. Giv dem sedan i arv åt era barn, och låt dessa fara vidare ut som fullvuxna och ta nya länder i besittning. Världen är oändlig, och aldrig skall någon bli mätt på den, och aldrig skall ni förlora den, så länge det finns heliga eklundar kvar i den för oss att i andakt minnas och böja oss i för vår Gud på ödmjuka knän. Ja, det var vad jag hade att säga er, i Guds namn. Amen."

Och han satte sig ned, och hela aftonen satt han tillsammans med hela sin väldiga familj, och alla åt de och drack de, och det var för dem alla den mest lyckliga och minnesvärda dagen i deras liv.

Därefter for hans söner och döttrar ut en efter en och kom sedan sällan hem tillbaka. Och aldrig mer var Tors enorma familj i sin helhet församlad på en gång.

Och bonden Tor fick rykte om sig att vara den bäste av människor. Ingen hade något emot honom, alla hyllade honom och prisade honom för hans goda humör, hans generositet och hans utmärkta handlag och perfekta sinne för det praktiska. Ingen var så jordfast som han, och likväl var han lika from och gudfruktig som Abraham, eller åtminstone som Isak.

Han levde i hundrafyrtiotvå år, och när han dog var hans skägg och hår alltjämt röda som eld. Han förblev flitig och arbetsam ända in i det sista, och han dog en dag av hjärtslag helt plötsligt just när han höll på med att plöja upp sin åker på våren.

Han var sin tids och sin världs mest namnkunniga man, och så gott var hans rykte, att det var levande och friskt ännu i många hundra år efter hans död.

Men hans ättlingars ättlingar, som levde under den mörkaste medeltiden, förvanskade och förfalskade hans rykte. I sin okunnighet och vidskepelse, i sitt sedliga förfall och i det att de avföll och glömde bort sin Gud och eklundarnas helighet gjorde de Tor och hans bröder till avgudar, som de fantiserade ihop fabler om, som blott grundades på drömmar och falska påhitt. Detta lände enbart de hedningarna själva till skada, ty sådana sagor ledde till oenighet, inbördeskrig och oändliga blodiga tragiska släktfejder dem emellan. Kristendomen gjorde lyckligtvis slut på deras stora dårskap, men Tors minne återupprättades sedan aldrig mera, och hans lysande eldsjals exempel var glömt och begrävt under en otydlig runsten.

Men den gode Balder, som var en av Tors yngre söner, och som blev fader för det folk som jämte svearna byggde gamla Uppsala och Stockholm och befolkade Mälmarbygden – han var så god så att han en dag sade:

"Nej, nu får det vara nog! Jag vill icke längre ha mina medmänniskor till trälar!"

Och följande dag frigav han alla sina trälar och berövade sig själv därmed allt sitt överdåd och överflöd, all sin lyx och all sin prakt.

Detta blev vida omtalat i världen. Somliga förstod honom och tyckte att han inte gjort något ont utan snarare tvärtom. Bland dessa var Ros, Frej och naturligtvis Svea. Andra tyckte att det som han gjort var en skandal. Den som tyckte det mest var Loke, för han var den mest giriga och egoistiska i hela släkten.

Några år senare kom Loke och hälsade på honom. Balder erbjöd honom allt vad han kunde och förplägade honom väl, och Loke mådde gott hos honom. De samtalande mycket, och Loke förebrädde Balder för vad han hade gjort. Hans farbror sade surmulet:

"Du är inte värd att kallas en man. Du har gjort dig själv till en feg stackare och ynkrygg med att inte längre vilja regera över andra. Du hör inte längre hemma i vår

familj av enbart dugliga män, om du inte ångrar dig och på nytt lägger dina slavar under oket."

Men Balder ville inte ha gjort det goda han ansåg sig ha gjort. Och Loke förstod att Balders vilja var starkare än hans egen, och han gick den natten bister och vred till sängs.

Några nätter senare sov Loke föga. Han arbetade i stället. När gårdens folk sov smög sig Lokes män in i Balders bodor och plundrade dem på allt gott som Balder samlat under hela sin livstid. Balders skatter förde Loke i lönnedom ombord på sina skepp. Därpå satte Loke eld på alla Balders hus. Innan han lämnade stranden och seglade iväg för alltid skrattade han rått och ropade inför vettskrämda åskådare: "Det är Balder själv som har förstört sitt liv och framtiden för hela sin familj!" Balder själv lyckades rädda sig, men hans hustru och sex av hans sju barn brann inne. Det sjunde, sonen Gunnar, var på utfärd hos farfar Tor.

Detta var Lokes svek mot Balders gästfrihet, som sedan ingen frände någonsin förlät honom. Och Loke fick med tiden sitt straff genom att Gud lät honom så länge han levde irra omkring på haven som en osalig ande och aldrig mera åtnjuta någonting annat av det mänskliga livet än förödmjukelser.

Men Balder sjönk ner i djup sorg och var förkrossad inför den vrede som drabbat hans hem och familj, hans livsverk, som nu blott var rykande ruiner. Gunnars återkomst från västkusten kunde inte trösta honom.

En dag var Balder försvunnen. Han hade gett sig iväg mot de vilda skogarna i nordväst, mot de fjärran sägenomsusade dalarna, för att börja ett nytt liv där, fastän han redan var så gammal. Och än idag präglas dalkarlarnas bygder av en sällsam baldersk godhet och generositet.

Men Gunnar stannade kvar och byggde åter upp sin faders gård. Och hans faster Svea såg i honom en ny Balder.

Och fastän Balder var gammal och vithårig lyckades han börja ett nytt liv i sina dalar. Han fann en vacker flicka som hette Mora, och henne gifte han sig med. De bodde i en liten stuga vid en stor vacker sjö, och de fick flera barn.

Och det var barnbarns barnbarn till Balder som långt senare gick över fjällen i nordväst och kom fram till det stora havet i väster. Vid stranden av en stor väl skyddad fjord byggde de vid en älvmyrning de första hyddor som småningom växte till samhället Nidaros, och de kallade sig nordmän, för de antog att de var de mest nordliga männen i världen.

Men Gunnar Baldersson var en fridsam man, i allt lik far sin. Han for aldrig långt ut till främmande länder utan trivdes bäst med att stanna hemma i frid och där förkovra sig. Han gjorde sig lika rik och mäktig som sin farfar Tor, men utan att bära hand på någon eller någonsin använda vapen. Vapen använde han endast när han tvingades försvara sig mot utbölingar och rövarhövdingar som med våld ville beröva honom hans egendomar. Och i sin försvarskonst var han oöverträffbar. Aldrig kom någon som anföll honom undan med livet i behåll. Inte ens om en stor rövarskara på hundra personer ansatte honom överlevde någon av dessa. Han klarade sig alltid ensam. Aldrig bad han någon om hjälp. Aldrig heller nekade han någonsin någon sin hjälp.

Sin största energi och omsorg lade han ner på de barn som han fick med sin hustru, som han gav sin älskade fasters namn åt. Ingen i hans tid var mera samvetsgrann i sin uppfostran och tuktan och härdning av sina barn än han. Han fick inte många barn, men de som han fick, och det av dem som överlevde, blev desto namnkunnigare.

Han fick fyra söner. Den andre i ordningen kallade han Odin efter sin farfars bror. Odin var en enstöring som gärna gick för sig själv medan de andra var livaktiga och äventyrslystna, glada och festlystna pojkar. Odin älskade naturen och de vilda skogarna och försvann ofta från hemmet för att leva med björnar och vargar och

örnar som enda sällskap i den ödsliga vildmarken, medan bröderna tidigt reste ut och hälsade på släktingar och kusiner var sådana än befann sig i världen. De struntade i sina förfäders ekplanteringar medan livets enda lockelse för dem var att ha roligt, medan Odin kunde försvinna ett halvår i de djupa skogarna för att sedan, när man letade efter honom, han skulle påträffas som en eremit fullständigt ovårdad och förvildad men ytterst filosofiskt begrundande livets bestående mysterium helt ensam mitt i en katedralliknande högtidlig eklund. Hans tre bröders vilda festande och resande blev allt mera våghalsigt. Efter att ha besökt den gamle förvildade Loke på Irland råkade de in i en svår höststorm utanför nuvarande Norges kust vid Lofoten, och där förläste och omkom de tre oskiljaktiga och glada käcka gossarna, som deras far så noga vinnlagt sig om att vårda och uppfostra på rätt sätt. Endast en tjänare och rorsman överlevde skeppsbrottet som kunde berätta om den svåra tragedin.

Inför den nyheten blev Gunnar tillsluten och otillgänglig för alla som älskade honom, och han förblev så till sin död. Även den enstörige gossen Odin påverkades mycket djupt av den olyckliga tilldragelsen.

Gunnar, gammal och grå, trött och sorgtyngd, lade nu all den energi han hade kvar på sin ende överlevande son. Han försökte styra Odins liv så att det skulle bli så idealiskt som möjligt. Han gav sin son till hustru den vackraste och mest bländande flicka som ryktet kände. Hon hette Frigga och var en perfekt kvinna utan ett spår av ondska eller självsvåld i sig. Hon var idel behag. Och Gunnar talade till sin son och sade:

"Min son, när jag är död får du av mig det härligaste rike som någonsin funnits. Ingen i världen kommer att vara rikare än du, och ingen kommer att ha allting bättre. Hela ditt liv kommer att vara en enda paradisk njutning, ty så mycket äger du att det inte kan ta slut på tre generationer även om man slösar. Du kommer att i frid och trygghet kunna skaffa dig hur många barn du vill och kunna ge ett kungarike åt var och en av dem och likväl ha nio tiondelar av dina rikedomar över. I lugn och ro kan du leva ett kärleksmättat liv, ty ingen oro kan rå på den makt som jag under Guds beskydd byggt upp. Du kommer att kunna ägna ditt liv åt bara fritidssysselsättningar om du vill. Du kommer aldrig att behöva arbeta. Du kan tänka och filosofera hur mycket du vill och kunna samla åt dig ett liv fyllt av enbart ljuva minnen."

Men allt vad Gunnar gjorde för sin son lämnade denne likgiltig. Odin var inte ett skvatt intresserad av allt livets goda, hur gott det än var. Han ville ut och brottas med livets onda.

Medan hans gamle far ännu var i livet byggde och rustade han åt sig ett skepp och samlade omkring sig ett manskap på tjugo friska män. Väl rustad för allt for han så en dag ut i Mälaren och ut på öppna havet mot öster.

Han for ut i de vilda omätliga österlanden. Han passerade Åland, for igenom Finlands skärgård, for upp för Nevan, ut på Ladoga och upp för de breda ryska floderna. Var han än landsteg vann han nya vänner varav många till vilket pris som helst ville följa honom. Sålunda växte ständigt hans sällskap. Av Frejs ättlingar fick han två skepp, och när han kom in i Nevan bestod hans lysande följe av 67 personer. Han for upp för Svir och ut på Onega och fortsatte längs floder in i vildmarken. Och allt land som han såg och genomreste utforskade han noggrant och kartlade han för framtida generationer som i hans namn skulle ta det i besittning.

Ibland måste de bära sina skepp långa sträckor över land för att kunna fortsätta in i Österlandet. De seglade medströms ner för den väldiga floden Volga, och Gud talade till Odin och sade:

"Ja, res vidare, Odin. Så länge du reser och ej gör dig bofast och bygger dig ett hem, nöjd, mätt och belåten med ditt verk och de skatter du samlat, så länge du

fortsätter framåt skall din värld och ditt konungarike växa och tilltaga i samma takt. Så länge du reser vidare, så länge skall ditt rike utvecklas vidare."

Trettio år allt som allt var Odin ute på resor. Han lärde sig Svarta havets och Kaspiska havets kuster utantill, han lärde sig Volgas, Dons, Dnjeprs och Donaus flöden lika noggrant som han lärt sig *B'reshit* (Genesis) och hela sin släkts historia, intet land norr om Donau och öster om Britannien var honom det minsta obekant, och vart han kom vannlade han sig om vänner och nya undersåtar. Vart land som han gjorde sig känd i såg han till att för alltid skulle hylla honom som konung och oinskränkt härskare. Han fick aldrig en fiende så länge han levde, och var och en som någonsin såg honom älskade honom så som man älskar en mild och klok fader.

Långt i fjärran östern byggde han åt sig en väldig borg, som blev hans högkvarter i öst. Efter hans död, då människorna förföll, gick fästningens namn förlorat, och ingen vet idag längre vad han kallade sin mäktiga borg. För enkelhetens skull har man kallat den Asiagård eller bara Asgård, ty den låg i Asien. Den låg vid en vacker biflod till den mäktiga sedermera så kallade Volgan, och denna biflod fick långt senare namnet Moskva av vildar som aldrig hört talas om Odin.

Asgård blev österns mäktigaste fästning. Aldrig har dess like skådats. Aldrig har det funnits en större, präktigare, vackrare, ståtligare och heligare borg öster om Europa än Odins österlandsfäste Asgård.

Somliga har sagt att Asgård var Troja, att Tor var Hektor och att Odin var Odysseus, men de ljuger. De som säger så är hedningar som bara hittar på fabler.

Från fästet Asgård lade Odin under sig mäktiga länder i alla väderstreck. Ett av hans framgångsrika företag var hans befrielse av hunnerna och finnarna ur hedningars förtryck. Ett väldigt slag stod vid Uralbergens fot på den plats där idag Jekaterinburg ligger. Kung Odins män var fyra hundra, och de var en mot fyrtio. Alla de sexton tusen vilda råa omänskliga hedningarna såg sin bane den dagen, så när som på en enda överlevande själ. Han var hedningarnas hövding, och han togs till fånga, och Odin gav honom åt de nu befriade hunnernas hövding. Hunnerhärskaren tog då sitt svärd och halshöggs den hedningen. Så sågs även den siste överlevande av den hedniska rasen bada i sitt eget forsande blod.

Hunnerna och finnarna var brinnande av tacksamhet mot sin befriare. Odin och de två befriade hövdingarna ingick fosterbrödraskap, och hunnerna och finnarna svor att tjäna Odin och hans intressen så länge deras stammar existerade. Och en tid senare visade Odin hunnerna och finnarna vägen till Europas fruktbara landskap och grönskande ängar och gyllene slätter, skogar och välsignade vildmarker, där storviltet aldrig tog slut. Ja, genom Odin lämnade Finns och Hunns ättlingar sitt svåra liv i öster och inledde i stället ett lättare, rikare och bekvämare liv i det av rikedomar överflödande västerlandet, där de bor än idag. Hunns ättlingar bor i Ungern och Finns i Finland, Estland och Lappland.

Odin blev aldrig bofast på Asgårdens borg, hur ofta han än var där. När hans rike nått världens yttersta gränser i öster var han nöjd och ordnade ett fruktansvärt gästabud för alla sina ståthållare och lydkungar i Asgård. Tusen människor var inbjudna, och det åts och dracks, festades och spyddes, sovs och älskades i tjugo dagar. Hjordar av oxar slaktades och åts upp, och ölet forsade och flöt i kaskader. Man säger att det var vid detta gästabud som både floden Volga och drycken vodka fick sina namn. Huruvida det var Volga som fick namn av vodka eller vodka som fick namn av Volga vet man inte, ty koordinationen vid gästabudet var inte den bästa. Aldrig förr eller senare har ett sådant gästabud skådats. Nio månader senare hade de männen som festade där fördubblats i antal.

Efter den stora dunderfesten brann Asgård upp, och ingen vet hur. Det var österns mest lysande stad och fästning den ena dagen, världens största fackla den andra dagen, och ingenting utom smuts och ruiner den tredje. Men Odin byggde upp Asgård på nytt och lämnade den sedan med sin familj och ett hundratal av sina

trognaste vänner. Han drog till nuvarande Tyskland och gjorde det till ännu ett av sina riken.

Han blev aldrig bofast någonsin. Jämt ville han på nytt ut och finna nya världar åt sig. Aldrig var han nöjd, aldrig fick han frid, och aldrig blev han hemmastadd någonstans. Sitt väldiga rike kallade han Svitjod, ty när han kom ut i österlandet och uppfylldes av detta lands väldiga oändlighet och härliga storhet, frågade han där på stäppen en inföding vad detta världens största land hette, och infödingen svarade: "Scythia." Men Odin tyckte att han hörde Svitjod, som även var ett namn på hans hembygd, så därför passade det honom bra att kalla hela sitt rike vid det namnet.

Det sträckte sig från havet i väster till ingenmanslandet i öster, från havet i norr till Alperna, Rhen, Donau och perserriket i söder. Hela nuvarande Norden, Ryssland, Nordtyskland, Tjeckoslovakien, Ungern, Polen och Rumänien ingick i Odins rike. Det var det största rike som någonsin funnits, Odin var ryktbar och helgad i alla dess landsändar, och överallt var man än färdades inom detta omätliga rike kände man sig lika hemma överallt genom den vördnad och vårdnad om skogen som rådde överallt och särskilt genom den speciella omvårdnaden om varje eklund, som var och en då ännu betraktades som helig och okränkbar.

Sitt hem betraktade han som den gård i vilken han var uppvuxen och född, sin fader Gunnars gård, som han själv kallade Sigtuna. Han var där sällan; dock var han där mera än på någon annan av sina vistelseorter. Ett annat slott och bålverk hade han bland de numera danska öarna. På platsen för denna gård växte sedermera upp en stad som idag heter Odense.

Trakten kring Lögen, nuvarande Mälaren, hans hemtrakt och barndomsbygd, älskade han mest av allt, och där dog han även. Han dog 182 år gammal, av Gud mer välsignad än någon annan samtida man, och mätt och rik på barn och barnbarn såsom få. Få män har levat ett så händelserikt, intensivt och välsignelsebringande liv som han. Han var en av alla älskad världsfader i fredstid, och i krigstid den förste riktige bärsärken. På ett slagfält kunde han stå ensam mot hundra man och nedgöra dem alla, och ingen var mera populär bland barn än han. Han kunde allt: kriga, jaga, bygga borgar, hus och båtar; han kunde smedens, bagarens, snickarens och silver- och guldsmedens yrke bättre än de flesta fackmän, och han kunde slöjda som ingen annan. Det var han som med sin primitiva ingenjörskonst skapade den i forntiden så berömda Grottekvarnen, och alla trodde att det var han som hade smitt svärdet Gram, som i hans tid kom fram, som liggande klöv ett fallande fjäderdun och skar genom sten och ståljärn utan att naggas i eggen; och man sade att det även var han som gjorde ringen av världens renaste ädlaste guld, som kunde föröka sig på sin ägares uppmaning. Genom att han själv både sjöng och kunde spela på harpa uppkom det under hans tid en oändlig diktning om honom själv, och bäst har denna diktning överlevt bland Finns söner, som tog hans minne med sig till Finland, där det konserverades och utbroderades väl ända tills Kalevala nedtecknades i modern tid. Mycket gott gjorde han som när tiderna och mänskorna blev onda blev till de flesta hedningars bane.

Aldrig mötte han i krig sin överman, och aldrig fick han när det var fred någon fiende. Hans älsklingsvapen var den två meter långa yxan Strid, som skilde många skallar från många kroppar i många krig. Ingen utom han själv orkade lyfta den yxan från marken, och med den högg han lätt varje sten stor eller ofantlig till småflisor med ett enda hugg.

Ringens, som han hade att göra med och som förökade sig själv på sin ägares uppmaning, var den klenod som sedermera blev kallad De Vises Sten, och som blev många hjältars bane. Fafner, Sigurd, Brynhild, Gunnar, Gudrun, många okunniga hedningar gick under genom deras oförmåga att handskas med ringens makt. Men ringen och svärdet finns än idag och kommer alltid att finnas så länge minnet av Odin lever kvar i hans tacksamma undersåtars ättlingars hjärtan.

Och Odin hade aldrig glömt att han var i rätt nedstigande led ättling till Samuel, Efraim, Josef, Israel och Abraham, och han var alltid Gud trogen varje dag av sitt liv. Hur mycket han än åstadkom tänkte han aldrig på annat än Gud. Hans dagliga älsklingsbön var denna:

"O Gud, du som är överallt, varde ditt namn alltid helgat av alla. Sköt om ditt rike, och ske aldrig någon annans vilja utom din vilja. Amen."

Den bönen hade han lärt sig i Jorsalaland, som han vid ett tillfälle besökte på en pilgrimsfärd. Han kunde ju aldrig hålla sig stilla, så när han en gång ville göra något annat än erövra okända världar, så begav han sig försiktigt i smyg in i den kända och besökte dess hjärta, strax innan romarna gjorde så att det slutade slå.

Men när Odin var gammal och inte långt från döden slutade han att resa och erövra nya länder för sitt inflytande. Han drog sig tillbaka till sin faders gård och kände sig för första gången mätt och belåten. Han var nöjd med vad han åstadkommit, och han blev bofast och riktigt hemmastadd för första gången. Han sade:

"Fullkomligt är mitt verk. Nu skall jag stanna hemma."

Och då sade Gud till Odin: "Nu har du själv satt en gräns för din storhet, din makt och din härlighet. Sade jag inte, att om du någonsin bleve nöjd, bofast och hemmastadd någonstans, så skulle din utveckling upphöra? Nu har den upphört, ty du har funnit behag i dina händers verk, i verkligheten, i det som inte är av mig: det materiella, mänskliga och förgängliga. Från och med nu, Odin, skall ditt rike aldrig bli större."

Själv kallade han sig aldrig konung. Det var endast andra som hyllade honom och gav honom den titeln. För sig själv var han ingenting, en bondeson och en Guds tjänare, – ingenting annat. Hans enda hem någonsin blev den bygd hans far plöjt upp. När han vunnit hela världen vände han den ryggen och gick tillbaka till plogen som fött honom.

Han var endast rik när han gav, endast festlig när han gav fester för andra och endast storslagen när han måste vara exemplarisk för andra. I det privata var hans liv alltid enkelt, torftigt och fattigt. Hans älsklingskappa var lappad och full med hål, och när han for till Jorsala var han mest lik en tiggare. "Jag är blott en människa," var hans sista ord i livet, och likväl blev han efter sin död som ingen annan dyrkad nästan som en gud, tillbedd i vidskepelse och offrad åt som ett beläte. Det var en ond tid som så litet förstod att hedra hans minne. Det var hedendomen som liksom ett tungt mörker övertäckte hela världen ända tills Jesus Kristus erövrade den vid medeltidens början.

Odin hade mängder av söner. Han hade många hustrur och ännu fler söner. Den enda hustru dock som han alltid älskade och återvände till var Frigga, som blev mor till alla hans bästa söner. De var Sax, Kelt, Sarmat, Frank, Ir, Teuton, Gal, Belg och Fries. Åt var och en av sina söner gav Odin ett rike, och sålunda blev hans väldiga enade världsomspännande rike, som blott hölls samman genom hans överallt djupt vördade personlighet, styckat i många små. Dock skulle vart och ett av alla dessa småriken vara nog så respektingivande för andra riken.

Sax fick sitt rike i söder, och det blev kallat Saxland. Kelt nomadiserade under större delen av sitt liv, han var den av sönerna som var mest lik sin fader både till utseende och disposition, och han blev vida ryktbar och erkänd som herre i många länder. På de flesta håll betraktades han som Odins ende naturlige efterträdare. Han slog sig slutligen ner vid en flod som nu heter Loire, och hans familj blev en av de mest lysande av Odins söners. De utmärkte sig för all den goda smak, finare seder, bättre umgängesformer och framför allt för ett sinne för skönhet som nästan alla Kelts bröder saknade. Kelt betraktas än idag som de moderna kelternas egentliga stamfader.

Sarmat fick hela östern som sitt rike. Han tjänade skyterna, och efter honom uppkom namnet Sarmatia, som sedermera blev Polen.

Frank blev frankernas förfäder. Ir slog sig ner på det avlägsna Irland och vinnlade sig om att kurerat detta land från alla de oarter som Loke introducerat på ön. Han lyckades inte helt och hållet, och än idag kämpar hans efterkommande med samma sociala problem som blev hans dagliga sysselsättning från den dag då det blev hans rike. Det sägs att Loke var den förste som kom på konsten att destillera extra starka alkoholdrycker, och att han rentav introducerade Usquebaugh och blev den förste att missbruka det men icke den siste, då han lärde alla han kände samma konst. Ir var sedan den förste som försökte bekämpa detta missbruk och den förste som misslyckades därmed. Teuton levde ett vilt jägarliv i de sedermera teutoniska skogarna, och Gal blev fader åt gallerna. Dessa två var tvillingbröder och båda lika ohyggliga i oöverbärlig råstyrka. De nästan lika kraftiga men mera sociala Belg och Fries gav namn åt Belgien och Friesland.

Ytterligare en av Odins söner hette Helve. Han älskade berg, och nuvarande Alperna blev hans land. Det kallas än idag för Helvetia. För de flesta av hans bröder och släktingar blev dock detta land så svårtillgängligt genom sina glaciärer och hemska berg att Helvetet för dem fick en helt annan innebörd, ungefär som Sibirien för oss.

Den som fick överta Odins och hans faders gård vid Mälaren hette Njord. Han var den mest hemkäre, och ingen annan var hågad att ta över faderns gård. Därför blev Njord landets folks drott automatiskt. Han var bekväm av sig, lat och oföretagsam och stannade hemma i hela sitt liv. Dock uppskattades han av folket och blev nästan lika populär som far sin. Men redan i hans tid började nordfolkets moraliska nedgång, som mest berodde på det myckna överflödet av allt livets goda, som ohjälpligt skämde bort envar.

Så länge Njord levde rådde fred och välstånd med försoffning och dekadens som följd. Inget uppfriskande krig sopade bort smuts och ondska så länge Njord levde, och mot slutet av sitt liv övergav han sina faders Gud och lät människorna dyrka honom själv i stället. Så inleddes den mörkaste tiden i de germanska ländernas historia.

Nu följer några ord om skyterna. De var ett urgammalt hopplöst hedniskt och opålitligt aldrig underkuvat folk, som troligtvis var komna ur Magogs ätt, som var son till Jafet. Sarmat blev deras kung och härförare. De dyrkade honom, tillbad honom och ärade honom som en gud. Han övergav Gud liksom sin broder och deltog i skyternas alla dårskaper. Han tjänade skyterna med deras avgudar och gjorde dem ännu mera villfarna, onda och råa. Han blev för sin makts och sin gudlösa förförelsefulla vägs skull den av Odins söner som mest föraktades och avskyddes av sina bröder.

Han trodde sig vara mer än en människa och vägrade att någonsin lägga bort sin titel. "Jag är konung," sade han, "och mitt folk är mina slavar." Han underkuvade alla österns folk med våld och omänsklighet, han dränkte sina undersåtars självständighet och fria vilja i blod och eld; skräck och terror hörde till ordningen för dagen inom hans välde, och dess värre följde flera av hans bröder hans onda exempel. De gick inte så långt som han, men även de blev högmodiga dårar som vägrade kalla sig människor och mänskliga, utan som i stället bara var konungar, maktgalna, grymma, obevekliga ägare till sina folk och all deras jord.

Men låt oss äntligen ta oss en titt på skyternas ursprung. Noas söner var Sem, Ham och Jafet. Jafets söner var Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesek och Tiras.

Javan blev fader för de folk som levde i Grekland innan det blev ett kulturland. Magog hade tre söner, och den yngste av dessa drog norrut. I motsats till sina bröder och kusiner förblev han Gud trogen. Han uppfostrade sina barn i Guds anda, och hans sonson var det som i tidernas begynnelse efter många irrfärder och äventyr hamnade i nuvarande Finland vid dess sydkust. Han hette Hanok och var exemplarisk i fromhet och gudfruktan. Få män har funnits som var frommare än han. För alla hans bröder och kusiner gick det inget vidare, men för honom gick allt bra genom Guds försyn. Han levde ett rikt liv och fick en övermåttan rik familj. Tjugo söner hade han, och de spred sig över en stor del av världen. Hans älsklingsson Sur fick en son Skut, och från honom härstammar skyterna. Skut var lika god och gudshängiven som sin farfar, och han blev fader åt ett stort folk, som blev känt för sin duglighet, tapperhet, tålighet och utomordentliga fromhet. Skyterna var ett gott folk ända tills de berusade av sin makt glömde Gud och blev hedningar, vilket hände fem århundraden före den fromme Konstans tid. Men ännu idag betraktar skyterna som sitt hemland de sälla jaktmarker som består av oändliga ogenomträngliga urskogar, vilka vimlar av stolta fornminnen, och i vilka trollkarlar, skalder och vandrare siare bor. Det landskapet kallas idag Karelen. Men Hanoks, Surs och Skuts hem låg i nuvarande Nyland vid den å som idag kallas Borgå å, och de av deras familjer som stannade kvar där förblev Gud trogna, och deras ättlingar är hängivna den rätta saken än idag.

Ingress

Men enligt en gammal svensk tradition var Sveriges förste konung Jafets son Magog. Den traditionen upptecknades under den gyllene renässansens tid. Naturligtvis kan inte kientrogna vetenskapsmän acceptera en så underbar tanke, emedan den är alltför förträfflig för dem och emedan för dem allt måste bevisas enligt det petnoga pedanteriets lagar. Men för dem för vilka all världens och universums och Guds underbarhet inte är fullständigt oacceptabla kommer det att Magog som förste man blev gjord till herre och konung över Sverige att för alltid framstå som ett rent självklart och lysande faktum.

O förträfflige Johannes Magnus! Ingen kan tänkas ta allt vad du berättar på fullständigt allvar, men om allt vad du skrivit är lögn är även Homeros och Vergilii dikter lögn liksom alla isländska sagor och hela Bibeln. Men då måste man vara allt bra gudlös, om man inbillar sig att allt vad Gud genom tankar och ord inspirerat i skrift till mänsklighetens fromma blott är falskhet. Må aldrig någon vara så gudlös, och må den som ändå vill vara det kallas en förbannad niding av alla. Förvisso kan allt ifrågasättas och bör allt vädras, dryftas, kritiseras och analyseras, men för det behöver inte allt förnekas. Det som säger sig vara sant men som inte kan bevisa sig vara sant kan icke förnekas och förkastas med någon rätt förrän det har bevisats vara falskt. Utan att vilja försvara eller imitera Johannes Magnus' exempel måste jag dock hävda det faktum, att ingenting av vad Johannes Magnus har skrivit har kunnat bevisas vara falskt. Driven i landsflykt i Tizians Venedig skrev han sin svenska historia på grundval av goternas, och därmed byggde han vidare på det nordiska nationella historietempel, som redan de isländska sagornas nedskrivare, den förträfflige Saxo Grammaticus av Danmark och den storartade Snorre Sturlason lagt grunden till. När jag på Universitetsbiblioteket i Göteborg för första gången kom i kontakt med dessa gamla krönikor, så slog det mig med häpnad hur väl de bekräftade alla min mors gamla keltiska sagor, och det utan att hon någonsin hade läst dessa gamla medeltida författare!

När jag nu återger min mors gamla keltiska sagor så har jag ett visst stöd därför från just urgamla urvederhäftiga auktoriteter som Saxo Grammaticus, Snorre Sturlason och Johannes Magnus. Deras krönikor har jag låtit påverka mina och min mors, så att de här uppträder med en extra patina av modifikation. Summan av alla dessa uråldriga krönikor, legender och sagoliknande traditioner blir det oåterkalleliga faktum, att deras från vetenskapligt håll påstådda falskhet eller åtminstone opålitlighet förblir mera obevisligt än någonsin.

Med dessa ord inleder jag på allvar min gotiska historia och börjar ordentligt ända ifrån grunden med berättelsen om Magog.

Första delen.

1. Magog

Så talade Noas far Lemek då Noa föddes:

"Se, Gud har givit oss vår förstfödde son. Hans hår är ljust, han ler mycket och skriker litet, han lockar oss till tårar med sin älsklighet. Till en tröst för oss är han given oss. I vårt tunga arbete på åkern, i vårt dagliga slit med sådd och skörd år ut och år in, i vårt livslånga tunga mödosamma lidande skall han vara en ljusglimt i vår existens och en tröst för våra plågsamma sorger. Därför skall han heta Noa.

O Noa, jag ser i framtiden en syn. Mycket skall Gud låta ske i dina dagar till hela världens nesa och skam men till din upphöjelse och ära. Du skall bli Guds vän, och du skall föda tre söner, vilka skall dela världen mellan sig, och de skall besitta var och en sin världsdel intill tidernas ände. En av dem skall bli ett sorgebarn för dig, men de andra två skall du vara välsignad genom, och de skall vara välsignade genom dig. Den äldre skall få östern till skänks och den yngre västern.

Och detta profeterar jag om den yngre av dem, han som skall besitta västern. Sju söner skall han få, den ena vackrare, dugligare och ädlare än den andra. Dock skall en av dessa sju utmärka sig mera än alla de sex andra. Av din sons sju söner skall den andre och den fjärde visa sig särskilt dugliga, ty den förste skall föda tre söner som alla tre skall leva och dö i ringhet, fattigdom och obemärkthet. Den tredje skall Herren rycka bort från jorden vid ännu unga år, och den femte skall endast få en ganska obetydlig son. Tragedier skall möta de två yngsta, ty den förste skall gifta sig, få många barn och bli lycklig, men hela hans familj skall förlisa på havet under en resa i storm. Den andre skall inte gifta sig men ryckas bort från jorden vid unga år av en sjukdom.

Men den andre och fjärde skall bli stora och mäktiga. De skall bägge bli fäder för stora folk, och störst och mäktigast skall den förste bli, även om han länge skall leva i skuggan av den andre. Den förste skall göra sig till herre över många länder, och hans ättlingar skall härska över de samma länderna i evig tid. Ja, den förste skall han bli, som gör sig till herre över andra människor."

Allt detta talade Lemek om sin son Noa, om Noas söner Sem, Jafet och Ham, och om Jafets sju söner Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesek och Tiras. Men hans hustru hörde honom och tänkte i sitt stilla sinne: "Det är tur att den spåde gossen inte hör och förstår honom, ty då skulle barnet knappast uppskatta så mycket förutspådda olyckor och besvärligheter för sina barn." Men det blev precis efter Lemeks ord, ty Jafet och hans familj fick efter syndafloden hela västvärlden på sin lott. Och Gomer födde tre obetydliga söner, Madai dog ung efter att ha vandrat i umgängelse med Gud i hela sitt unga liv och kanske alltför mycket, och han försvann i en sandstorm under en resa i öknen. Tubal fick en enda obetydlig son, och Tiras dog ung som sin son Madai men genom en sjukdom. Mesek förläste på havet med hela

sin familj på en kort resa till Cypern. Javan däremot fick fyra duktiga söner, vilka med tiden blev förfäder åt de greker som redan fanns där innan Hellas blev ett kulturland. Men Magog blev störst bland alla sina bröder.

Magog var rastlös som ingen annan. Han plågades av ständig oro, längtan ut och bort från hemmet och härden och av en obotlig och omätlig äventyrlusta. Han ville se, upptäcka och finna nya världar och ständigt fly bort från allt som han redan kände. Med sin familj vandrade han eller reste han från den ena orten till den andra, från hav till hav, från land till land och från världsdel till världsdel.

Från de armeniska bergen, där Noas ark fastnade, begav han sig västerut mot kusten. Det är troligt att han en längre tid bodde på den plats där idag staden Batum ligger. Han flyttade sedan längs kusten ständigt längre norrut och västerut. Han kände väl till Krim, som han under ett skede ensam kringseglade. Med tiden kom han med sin familj, som då omfattade fem medlemmar, in i Medelhavets östligaste havs nordligaste vik, där han påträffade mynningen av en flod, som vackert och stilla flöt majestätiskt och grant och blänkande såsom Nilen. Denna flod gav Magog sin äldsta dotters namn, som var det barn han älskade mest. Hon hette Tanais.

Han drog med sin familj upp för denna flod. Han drog in i det land som då ännu inte hette Skytien. Många hem byggde han, men så fort han fått ett färdigt och fullkomnat övergav han det och bröt upp med sin familj för att börja om på nytt längre norrut. Han trivdes med svalare klimat, han tyckte om att härda sig mot mörker och kyla, ty han avskydde att behöva svettas av kraflöshet inför solens utmattande värme. Hans son Sem var lika ivrig att se sig om i världen som han var, och det var denne son som en dag på sina ensliga strövtåg öster om floden upptäckte Volga, som då givetvis ännu inte hette så. Denna nya flod var vida bredare, större och mäktigare än Tanais. Inför sonens nyhet bröt Magog upp med sin familj, sina tjänare och all sin egendom, och de kom till den flods strand som idag heter Volga, och de förvånades väldigt inför flodens väldiga skönhet.

Den floden följde de sedan i många år norrut. Många år senare, då Magog i tre år bott vid stranden av en vacker biflod till den stora floden, nalkades en främling hans tält. Han var just då ensam hemma med sin hustru och tjänare, och han bjöd främlingen in under sitt tak och förplägade honom väl. Denne främling var obeskrivligt ljus och skön med långt hår som en ängel, men Magog förstod icke att han var en ängel. Till slut frågade Magog:

"Varifrån är du?"

Främlingen svarade: "Jag är från ett land i väster som är rikast av alla länder. Där ligger guld öppet i dagen på många berg, där är floderna tjocka av fisk och laxar, haven som omger landet är som en gröt tjockt av fiskstim som gör havet vitt som silver av även sälar, uttrar, fåglar och valar. I det landets skogar trängs hjortar, älgar, rådjur, vildsvin och renar, och landets himmel förmörkas av vildfågelflockar. Från det landet kommer jag."

"Säg, var ligger ett sådant underbart land?"

Främlingen sade: "Jag skall visa dig."

"Skall du då slå följe med oss?"

Främlingen svarade blott: "Följ mig, Magog, så skall jag leda dig till det rike i vilket du och dina efterkommande skall härska i evighet." Därmed försvann främlingen.

Då förstod Magog att Gud hade uppenbarat sig för honom. Förfärad över att främlingen icke längre var hos honom steg han ut ur sitt tält och ropade inför stjärnhimlens anlete:

"O Gud, varför är du ej längre kvar hos mig?"

Han tänkte dock därpå att Gud säkert icke skulle lämna honom länge ensam och övergiven, utan att Gud säkert skulle återvända till honom en vacker dag. Av den

anledningen flyttade han inte från floden, hur kalla vintrarna än var där, utan han stannade tålmodigt kvar och bidade Guds återkomst.

Tre månader senare kom främlingen åter till Magogs boplats. Precis liksom förra gången kom han klädd i en enkel brun ullkappa med kapuschong, som han lyfte tillbaka när han mötte Magog och blottade sitt långa gyllene hår. Magog tog vänligt emot honom liksom förra gången och var mycket gästfri. När de ätit tillsammans berättade främlingen för Magog en historia. Han berättade om en man som kom hem till sin hemstad efter att länge ha varit ute i världen och gjort mycket märkvärdiga storverk. Han hade bland annat botat sjuka, gjort sinnessjuka klara i huvudet, uppväckt döda från den eviga sömnen, givit hungriga och törstiga stenar att äta och sand att dricka, som i de hungrandes händer blev till fiskar, bröd, vin och vatten. Han hade talat vänligt med syndare, avfallingar, hedningar, utlänningar, galningar, brottslingar och utstötta fredlösa. Han hade med sina välgärningar gjort sig till sitt folks mest älskade människa, och när han red in i sin hemstad hyllade honom alla som herre.

Och främlingen berättade, att han red in i sin stad på en åsna, enkelt klädd i ljusa kläder, ren och fager som människa och lysande som personlighet. Folk hade vid hans ankomst hyllat honom med palmkvistar och brett ut mantlar och kappor framför hans åsnas väg. En större glädje hade aldrig någonsin någonstans skådats än den dagen i den staden, som var hela världens hjärta, då mannen hyllades av alla människorna i hans hemstad såsom herre, och han välkomnades och hälsades hjärtligen som mästare och hjälte av alla. Alla var honom underdåniga den dagen med glädje och gamman.

Han stannade sedan i staden, och med tiden blev hans vistelse där obekvämlig för de som ansåg honom som gäst och som ansåg sig själva vara folkets enda ledare. Dessa ledare var präster, soldater, hövitsmän och andra män med höga titlar, medan herren som kommit till staden inte hade några titlar alls utan blott var en människa. De som tyckte att hans närvaro i staden var pinsam ville därför ha bort honom. De tänkte inte på att Gud kommit med honom till staden, utan de tänkte blott på den outhärdliga eld och smärta som Guds närvaro ingav dem. Därför ville de ha bort mannen, som intet ont hade gjort någonsin, och som hette Jesus.

Jesus hade bland sina närmaste vänner en som liksom Jesus fiender inte kunde tåla Jesus personlighet. Denne vän beslöt sig för att förråda sin herre och välgörare. Han hette Judas, och han ledde överstepresternas soldater till den trädgård i vilken Jesus brukade bedja med sina vänner, och Judas gav Jesus i Jesu fienders våld. Därefter ångrade sig Judas bittert och gick bort och hängde sig.

Men Jesus var nu i deras våld som inte kunde tåla hans personlighet. I en skenrättegång utan anklagelser och utan försvar dömdes Jesus skyldig till inget brott alls, varpå han fördes bort och piskades, torterades och förödmjukades på alla tänkbara sätt för att slutligen ledas hän mot döden. En av hans närmaste vänner, som försökt söka upp honom i hans prekära situation, förnekade honom och flydde när han tillfrågades om han kände den pinade dödsdömde. Vännen ångrade sig dock bittert efteråt att han visat sig svag och sörjde och grät för resten av sitt liv.

Och Jesus, den älskade mästaren, mannen som begått det oförlåtliga brottet att visa sig bättre än alla andra män, spikades offentligt till händer och fötter fast på ett kors, som restes inför allas åsyn. Hans moder och den enda av hans många vänner som inte övergivit honom vakade och sörjde vid korset tills han dog. Världens ädlaste människa, som alla hyllat som herre med glädje och yra, dog som en brottsling och som hela världens värsta usling. Men den vän som förblivit honom trogen ända fram till detta nesliga slut levde sedan i hundra år och förblev herrens minne trogen så länge han levde."

Sådan var den historia som främlingen berättade för Magog. Och Magog frågade: "När hände detta? Det måste ha varit för ganska länge sedan, ty alla städer och samhällen utplånades ju genom syndafloden."

Främlingen svarade: "Det hände för mycket länge sedan, och det händer idag, och det skall komma att hända i en mycket avlägsen framtid. Det händer för evigt.

Vad jag nu har berättat är ett exempel på Guds ödmjukhet och förkärlek för människan. Ingen har någonsin varit så nära Gud som den man vars historia jag just har berättat. Genom att så fullständigt krossa och tillintetgöra och förödmjuka mannen Jesus, som var av jordens godaste släkt, gjorde Gud honom till alla människors störste herre. Och en likadan herre över alla människor behagar det kanske Gud att göra dig till." Därmed drog främlingen upp sin kapuschong och försvann för andra gången.

Då tänkte Magog: "Hur kunde jag tro att denne främling var förmer än en människa? Under sitt första besök gav han mig förvisso Guds ord, men nu den andra gången talade han enbart människoord."

Och han bröt upp med sin familj från platsen som låg vid en krök av en biflod till den flod som idag kallas Oka. Och han vandrade västerut, ty aldrig skulle han glömma vad den märkvärdige främlingen sagt under sitt första besök hos honom. Över vad främlingen sagt under sitt andra besök visste inte Magog om han skulle gråta eller känna sig förbannad. Och han bad till Gud och sade:

"O Gud, vad är meningen med hela världen om sådant kan hända i den? Varför vill du göra mig till herre över andra om den högste av alla jordiska herrars lott är sådan? Hur kan jag vidare leva efter att ha hört en sådan berättelse och fått inblick i en så fruktansvärd bottenlös avgrund? Du har uppskakat och upprört mig för resten av mitt liv. Aldrig kommer jag att hämta mig från den chock din berättelse berett mig. Men vill du göra mig till herre och härskare över andra, så var så god. Ske din vilja. Varje människa är till blott för att göra dig till lags."

Då svarade Gud: "Du måste inte tro, Magog, på vad min ängel berättat för dig. Blott om du själv vill, om berättelsen behagar dig, om du hellre håller dig till det som synes än till det som inte syns, blott om berättelsen är dig till gagn, behöver du acceptera den. Ingen måste tro på Jesus Kristus. Det räcker om man tror på mig, jag, den ende som är Gud.

Se stjärnan framför dig. Den skall leda dig till ditt land i vilket jag skall göra dig och din familj till herrar för evigt." Och Magog såg i skyn plötsligt en stjärna tändas, fastän det var mitt på dagen. "Följ den stjärnan, och du följer mig. Den skall leda dig till ditt hem, där du skall förkovra dig och bli den förste i en ätt, som skall härska över stora delar av världen för evigt."

"Måste jag?" flämtade Magog.

"Nej, bara så länge du själv vill," kom det tryggt till svar.

Och från den dagen följde han stjärnan, när han reste, natt och dag och morgon och kväll, ty den lyste ständigt för hans ögon, även om aldrig någon annan såg den.

Och han drog västerut med sina sju söner och sina tre döttrar, sin goda älskade hustru och allt vad han ägde, tjänare, boskap och mycket gods. En dag mot slutet av sin medelålder kom han till en lugn och vacker flod, som glänste blått i solens sken, och som flöt västerut. Det var den flod som idag mynnar ut vid Riga. Och Gud sade till Magog:

"Det hav till vilket denna flod rinner skall vara ditt hav. Alla dess stränder och kuster, öar och länder skall tillhöra dig och dina barn."

Långt senare kom Magog fram till det havet. Men den dagen försvann stjärnan och kom icke tillbaka. Magog tänkte: "Gud återvänder säkert till mig någon dag." Och han slog sig till ro vid nuvarande Östersjöns strand med alla de sina i förbidan på ledstjärnans återkomst. Varje dag gick han ner till stranden från sitt läger och gick

av och an på sanden, vare sig det var oväder, storm, kallt eller regnigt. Och han ropade ofta:

"O Gud, när skall du återvända till mig? När skall du åter ta mig vid handen och leda mig vidare, såsom du så länge redan har gjort?"

En dag när Magog gick ner till stranden som vanligt var det en stor storm. Himlen var svart, vågorna var höga och vilda, och molnen flög över himlen. Blixtar upplyste havet, och eld lågade i skyn. Det dundrade och skakade i världen. Ur denna storm talade Gud till Magog. Han sade:

"Allt land öster och väster om detta hav giver jag dig, o min son Magog. Du och dina barn skall blöda för det, dö för det, gråta blod och lida intill döden för det. Ni skall få svettas blod och försvara det i evighet mot anklagare och åklagare. För evigt skall ni nödgas slåss med svärd för ert land, aldrig skall ni få ro och vila för Kains barn, för de ignorantas hat och för de okunnigas avundsjuka. Frid skall aldrig någonsin unnas er av någon. Men alla era motgångar, olyckor och lidanden skall stärka er i anden, så att ni aldrig förlorar er ställning, er kraft, er dygd och er skönhet. För varje prövning som drabbar din familj skall den bli mäktigare, för varje tragedi skall den bli större och rikare, och för varje katastrof skall den triumfera med ära och glans. Aldrig skall jag överge dig, och tecknet därpå är att varje hinder som jag skall ställa i din väg skall jag låta dig överkomma. Otaliga skall dina hinder vara men lika otaliga dina framgångar. Och du skall veta, att varje hinder som jag uppställer på din och på dina efterkommandes väg är en kärleksgåva från mig.

På stranden på andra sidan havet skall du finna ditt hem. Jag skall leda dig dit. Följ mig!"

Då rämnade himmelen, och på den blåa himmel som öppnade sig visade sig åter den sällsamma stjärnan. Den lyste nu starkare än någonsin, men till Magogs förvåning visade den honom vägen inåt landet. Han tvekade dock icke att följa den och att bryta upp med sin familj och sin älskade hustru, som nu väntade sitt elfte barn.

Vägen gick genom Livlands djungler till nuvarande sjön Peipus och därifrån längs floden Narova till kusten. Sedan visade stjärnan dem västerut längs kusten ända till den plats där Reval idag ligger. Därpå visade stjärnan vägen mot norr över havet.

Magog byggde med sina söner en husbåt så stor i sina proportioner att den var jämförbar med Noaks ark. Med den styrde han med hjälp av den underbaraste friskaste sydvästbris norrut över havet med alla sina anhöriga och tillhörigheter, och han nådde land vid nuvarande Porkkala udd. Sedan svängde vinden, och stjärnan vandrade åt väster. Magog styrde sin husbåt genom skärgården via Hangö udd, Nagu och Åland, och han blev innerligt fäst vid detta öland, så otillgängligt och så förtrollande. Han ville stanna och smeka var röd klippa han for förbi och låta sanden sila mellan fingrarna och tårna på varje mjölmjuk och gnistrande vit sandstrand. Hans son Aur bad att få stanna i detta land med hustru och barn och ägodelar, och fadern lät honom det men inte utan argumentering. Aur bosatte sig på den plats där idag staden Ekenäs ligger.

Ledd av stjärnan fortsatte Magog in i öriket. Efter en lång färd över öppet hav skymdes åter horisonten av öar, och när Magog med sin klumpiga husbåt seglade in bland dessa öar började de snart bli allt tätare. Därav drog Magog den slutsatsen att han närmade sig land.

Men över den tätande skärgården i väster började samtidigt mörka moln dyka upp och flocka sig. Allt tätare blev skärgården, och allt mörkare blev himlen. Snart bröt ovädet ut. Hällregn öste ner, men likväl förblev stjärnan lysande under molnen.

Sjön blev mycket orolig och farlig. Vågorna vräkte sig utan lag hur de ville, och vinden var ytterst ombytlig. Det var en hård fruktansvärd vind, som den ena

sekunden ej blåste alls och den nästa vräkte sig över den läckande husbåten med all sin kraft.

Magogs hustru sade: "Förbannade storm! Ett vidunderligt odjur är du! Naturen är ond som drabbar oss så hårt! Förbannade vare alla vädrets makter! Vi kommer att förlisa och gå under och drunkna som Noaks kattor!"

Då sade Magog: "Tyst, kvinna! Behärska dig! Fly aldrig ut i vrede mot naturen vad den än gör! Den är ju Guds högra hand och försynens eget vapen, och hennes namn som Guds tjänarinna är Guds egen kraft! Det är han som vill pröva oss. Uthärda prövningen utan protester, genomlid ondskan och överlev den, visa att du är starkare än den genom att behärska dig och ödmjuka dig och stå ut med det outhärdliga!"

Men Magogs hustru skrek till honom tillbaka genom stormen: "Stormen, mörkret och våldet gör mig förtvivlad! Jag hatar allt som är ont, mörkt och hårt! Varför har du fört mig hit! Vi kommer att förgås!"

Stormen nådde nu sin kulmen. Alltjämt vandrade stjärnan framför dem, men den var nu röd. I rasande fart drev stormen och vinden dem framåt, och Magog måste koncentrera all sin uppmärksamhet på att skickligt manövrera sin otympliga husbåt mellan holmarna. Han bad oupphörligt till Gud att han åtminstone skulle rädda dem från att gå på grund, medan han slingrade sig om sin stora styråra och hackade tänder och frös i panik.

Holmarna blev tätare och tätare, och sunden blev smalare och smalare. De nådde det allra smalaste sundet just när stormen nådde sin absoluta höjdpunkt. En väldig blix bländade de arma mänskorna, och en öronbedövande skräckinjagande skräll med knallar och explosioner samt ett förfärligt brakande följde på blixten. Magogs hustru skrek ut sitt hjärtskärande ve. Magog tappade för ett ögonblick kontrollen över framfarten av ren förskräckelse. I nästa ögonblick gick den väldiga farkosten på grund. Genast steg vattnet, och husbåten måste överges. Med frenesi ledde Magog sin familjs räddning. En ö var i närheten som de lyckades vada i land på.

Men Magogs hustru greps av en strömvirvel som förde henne ut och dränkte henne.

Även alla Magogs ägodelar gick förlorade jämte de flesta av hans djur. Hans yngsta son drunknade även och en av hans döttrar. Av djuren klarade sig endast några hästar, några åsnor och någon boskap. Alla kameler gick förlorade.

Och Magog sade: "Naken har jag kastats upp på det land som Gud ville ge mig. Utblottad, frusen, uthungrad, ruinerad och naken har detta lands herre nu kommit hem jämte hela sin nakna och medellösa familj, som han måste försörja. O Gud, jag tackar dig för att du har lett mig så här långt! Lovad vare alla mänskliga människors Gud i evighet!"

Och han böjde knä på stranden i regnet och tillbad Gud i ödmjuk förtröstan fastän han samtidigt både huttrade och grät. Ett enda tecken var honom positivt i detta ögonblick: det fanns ekar på stranden. Tacksam för detta heliga tecken kysste han den jord som han nu visste att var hans.

Med tiden repade han sig från skeppsbrottet och kunde åter börja känna sig på den säkra sidan av livet. Men han hade ännu inte nått slutmålet. Stjärnan manade honom fortfarande vidare, och han drog därför vidare norrut längs kusten.

Men vid den ö där han hade förlit samlades med tiden mer och mer trävirke från hans väl timrade men hopplöst havererade husbåt. Ön blev märkbart större genom den mängd av stockar som samlades där. Dock är det troligen inte därför som den holmen många tusen år senare blev kallad Stockholmen.

Han följde stranden mot norr och kom slutligen in i den väldiga mångarmade havsfjordens innersta och nordligaste vik. Det var en stilla dag han kom dit. Sjön glänste som en spegel, och endast vita svanar krusade dess ljusa glittrande yta. Frid och ro härskade i denna innersta sötvattenshavsvik.

Och stjärnan stod då precis mitt i himmelen rakt ovanför Magogs huvud, och då han tittade upp mot den för att spörja den om dess egentliga väsen sade Gud till honom:

"Här är ditt hem. Här skall jag äntligen låta dig få vila och andas ut.

På denna plats skall en stad växa upp. Den skall aldrig bli stor, utan den skall alltid förbli idyllisk och vacker i anspråkslös litenhet, ty allt stort är fult och allt litet är gott. Men hur liten din stad än skall vara skall den bli ett hjärta för en stor del av världen. Från ingenstans skall det komma så mycket konungar som från dig."

Därmed försvann stjärnan, ty den föll, men icke mot jorden utan uppåt himmelen; och Magog ryckte på axlarna inför det ofattbara och började genast med sina söner att ta i tu med arbetet på sitt hem, deras framtida huvudgård.

Och Magog levde ännu i hundra år innan han dog. Sina sista hundra år levde han i lugn och ro, i frid och i ljus. Han umgicks med Gud så länge han levde, ty särskilt mycket annat sällskap hade han inte; och hela hans gestalt omstrålades alltid av en viss ljus fridsamhet. Hans hår och skägg var vitt som den renaste snö, och hans ögon var klarblå som sommarhimlen i det nordliga land han hade kommit till. Han lyste av kärlek till livet, till Gud och till allt levande liv i naturen så länge han levde.

2. Sex generationer

Sex av hans söner överlevde honom. De hette Sem, Göte, Aur, Tor, Gert och Ove. Aur bodde sedan gammalt i nuvarande Finland, och han fick tretton söner med sin övermåttan fagra hustru. Hans älsklingsson var Hanok, som fick tjugo söner. Hanoks älsklingsson Sur födde bland andra Skut, som blev ättefader åt skyterna.

Sem blev den som övertog faderns gård. Magog hade givit honom namnet efter sin farbror, som han mycket älskade. Ingen hade varit så fäst vid Noaks son Sem som hans lille brorson Magog. Men somliga kallade Sem för Sven.

Sem eller Sven levde hela sitt liv i frid och ro. Han arbetade i hela sitt liv hemma på gården, och under hans vård blomstrade och tillväxte den. En längre resa företog han ner till Magogs husbåts haveriplats, där han byggde monument och gravvårdar över sin mor, sin lillebror och sin lillasyster, som alla dött där under den förfärliga ovädersnatten. Och han skrev nederst på monumentet dessa ord:

"Var och en av Magogs hus som reser här förbi fatte det som sin plikt att vårda och bevara detta monument och befria det från ogräs."

Och monumentet står kvar än idag, fast idag är det blivit en hel stad. Så noggrant och ömt vårdar svensken sina minnesmärken att de till slut blir till föremål för hela världens beundran.

Sven gifte sig aldrig. Därför tog Göte över gården när han dog. Sven dog som han levde i stillhet och frid. Han hade arbetat i hela sitt liv, och hans sista ord var:

"Jag är nöjd med mitt arbete. Må det blott även behaga Gud."

Och hans bröder Göte och Ove begravde honom på gården. Tor och Gert hade då för länge sedan lämnat gården för att i stället bege sig ut i de vilda skogarna och djupa vildmarkerna. Där jagade de och levde de samman med naturen ett vilt och hårt liv. De kom aldrig tillbaka till gården utan försvann i de vilda skogarna och bergen. Möjligen bildade Gert familj långt söderut och blev där fader för ett nytt folk, men det är det ingen som vet.

Göte var en mycket skicklig jordbrukare. Han var lika nitisk och arbetsam som bror sin. Han fördubblade mängden och storleken av sina åkrar, och han vårdade dem lika ömt som hans hustru skötte om deras fruktträdgård. Så duktiga lantbrukare var de, att avkastningen blott från de fält Sven brukat var dubbelt så stor som den

varit på Svens tid. Sven hade med nöd lyckats försörja familjen, men Göte dränkte familjen i överflöd.

Göte var ock den förste någonsin som började sköta om skogen. Han fick många barn med sin underbara hustru, och det ena barnet var godare och gladare än det andra. Hans äldsta son fick namnet Stig. Han hade åtta andra söner, av vilka den ena var märkligare än den andra. Tre av dem hade en naturlig böjelse för havet. De hette Atle, Basker och Björn. Deras livs stora passion var att bygga båtar och segla. De for ofta ut på havet tillsammans, och den ena resan blev längre än den andra. De var så duktiga sjömän att de med Guds hjälp for ut ur Öresund. Den första av dem som gjorde det var Atle. När han kom ut på det stora stormiga västerhavet betogs han så starkt av dess skönhet och väldighet att han sade:

"Gud vare mitt vittne! Jag svär att jag skall besegra detta hav och fara över det till dess motsatta strand!"

Och så väldig var Atle som sjöman, att han for ensam ända till England. Han landsteg på den ö som idag kallas *Holy Island*, och där byggde han ett altare åt Gud, dock utan att offra någonting därpå.

På en senare resa med Basker och Björn seglade han runt hela England från den åt Gud helgade ön söderut runt sydkusten och in i Irländska sjön, där de stötte på Irland. Långt senare for de även söderut längs Irlands kust, och när de rundade dess sydvästra spets och såg kusten svänga norrut utbrast Atle:

"Jag har ännu inte sett mitt havs västra strand!"

Sålunda for Atle många år senare med en välutrustad farkost och med hustru och barn med sig över Atlanten. Hans hustru var lika resglad och havskär som han själv. Och de landsteg i det land som då ännu inte kallades Vinland på en lång ö som gick ut från kusten. Och så mycket tyckte de om det land som Gud visat dem till att de stannade där utan att någonsin mer återvända hem till familjen. Och Atle mådde gott med sin hustru och födde många barn, som födde ännu fler barn.

Innan dess hade Basker seglat söderut från de två då ännu inte brittiska öarna, och med tiden fann han det land som idag kallas Iberien. Han bosatte sig i Asturien med familj och barn, och där bodde han för resten av sitt liv. Från honom räknar de romantiska baskerna sitt ursprung. Den tappre Viriathus, som levde flera tusen år senare, var i rakt nedstigande led en ättling till den kække Basker.

Även Björn gav sig ut på mycket vådliga färder. Han var den störste våghalsen av de tre och for helst norrut. Det sägs att Bjarmaland har sitt land efter honom. Efter en resa norrut från Englands kust kom han dock aldrig tillbaka. Höststormarna, mörkret, fasan och kylan tog honom i sitt hägn och avskilde den ensamme seglaren för evigt från människornas värld.

När den älskade Göte var död var ingen av hans söner villiga att överta gården. Hela familjen vände sig till Götes bror Ove, gårdens trogne dräng, som aldrig syntes och alltid arbetade, och bad honom att leda hushållet. Ove accepterade utan att göra något väsen av sig. Han tog denna nya börda på sig som vilken vardagssyssla som helst. Sålunda blev den gode Ove den stora familjens nya överhuvud.

Men den tystlåtna godtrogne Ove blev kär i sin brorsdotter Signe. Signe var redan trolovad, och Ove var ogift. Ove kunde inte lida sin böjelse, som växte för var dag. Hans kärlek frätte sönder honom inifrån, och för att inte störta sin brorsdotter och hela familjen i olycka med sin förbjudna kärlek, och för att denna kärlek inte skulle komma till utlopp, flydde den stackars Ove en dag hemifrån. Han påträffades död i vildmarken fullkomligt stelfrusen, ty det var vinter. Han hade lagt sig ute på skaren, låtit snöflingorna sakta dansa ner på honom, och under fridfullt betraktande av de eviga stjärnorna som blänkte i universums mörker hade han låtit kölden och vintern besegra sin passion. Ove var den första självmördaren. Han sörjdes i många år av familjen, ty han hade aldrig gjort någon fluga något för när. Han hade varit en

ytterligt beskedlig person. Aldrig hade han varit annat än snäll och hänsynsfull, trägen och trogen och arbetsam och undergiven alla.

Men Gud sade till familjen: "Ni skall inte begrava Ove och inte visa honom heder och ära. Ingen självmördare skall någonsin äras och hedras, ty den som tar sig själv av daga är icke min avbild. Jag är den som är, och varje människa som är är min avbild, och jag älskar honom. Men den som inte längre vill vara utan gör sig själv till ingenting med att begå självmord, han har sagt nej till mig, han har förkastat sig själv och sin Gud, han har förkastat mig. Hur god och förträfflig en självmördare än må vara skall han blott betraktas som det han själv har gjort sig till: som ingenting. Ni må sörja honom om ni vill. Sorg gör människan endast varm och god, men begrava honom och därmed visa honom ära skall ni icke."

Och Ove förblev obegravd, och himmelens kråkor och rovfåglar åt upp honom med markens vargar och odjur. Detta förhållande vållade svåra betänkligheter och undertryckt prat inom familjen. Den som sade minst var Signe, som inte sade någonting. Hon hade inte vetat något om Oves böjelse för henne, ty han hade aldrig talat om den, men hon tänkte i sitt stilla sinne: "Gud säger så till oss bara för att skona oss, ty endast han vet hela sanningen." Och i sitt hjärta ärade hon Oves minne mest av alla. En natt när ingen såg det samlade hon resterna av hans kvarglömda kropp och begravde dem i en grav som endast hon kände till. Ingen ställde några frågor.

Nu blev Götes äldste son Stig herre på gården. Han utförde sitt värv väl, ty han var mycket arbetsam. Han var en kraftfull och viljestark herre som visste vad han ville och som alltid fick alla att göra som han ville. Det mesta gjorde han dock själv.

Hans allt var dock hans kära hustru Siv. Hon var hans drivfjäder i allt. Allt gott som han gjorde gjorde han blott för hennes skull, för att hon skulle bli glad, och för att hon aldrig skulle upphöra att veta att han älskade henne. De fick tjugo barn tillsammans. Hur är det möjligt för en man med en enda hustru? Det kan man fråga sig, men för Gud är allting möjligt, och det var enbart Gud som gav Stig hans familjelycka.

Stigs största och vackraste arbete var byggandet av en ny gård längre söderut på en underbart vacker plats vid en skön lugn vik av det komplicerade fjordsystem som bildade den då ännu icke så kallade Mälaren. Viken vid vilken Stig byggde den nya gården var snarast som en lagun. Där var alltid lä, och det var svanars älsklingshem. Och svanarna mistyckte ej att Stig kom och gjorde dem sällskap med sin älskliga hustru. Att på samma ställe där Stigs gård kom till med tiden staden Sigtuna framväxte har dock med all säkerhet ingenting med Stigs namn att göra.

Han byggde även en väg mellan sin nya gård och sin faders gård. Denna väg var den första väg som byggdes i världen. Karavanvägar i Österlandet fanns förvisso sedan många hundra år tillbaka, men dessa bröts ej genom skog och mark och var ej jämna och fina. Stig var den förste som verkligen byggde och lade en vacker gata. Han fick därmed stor hjälp av sin son Erik, som han älskade så högt att han kallade vägen Eriksgatan. Senare tiders eriksgator har dock ingenting med denna första Eriksgata att göra.

Så lyckligt var Stigs och Sivs äktenskap, att när Siv blev gammal och dog, så kunde inte Stig fortsätta leva, så han lade sig ner och dog han också. Hans sista ord var:

"När en människa har en kvinna som är så god att han älskar henne så totalt att han med henne älskar hela världen och tänker att den är endast god och icke ond; då älskar Gud den människan."

Erik var den mest trofasta vakaren vid faderns dödsbädd, och han hade av sin fader fått en mycket omsorgsfull uppfostran. Praktiskt taget hela livet hade Erik varit tillsammans med sin fader och lärt av honom alla dennes dygder och goda drag: sunt förnuft, en aldrig sinande lust efter praktiskt arbete, en osårbar rättskaffenhet, en

stark vilja som alltid överträffade allt motstånd, och framför allt en gudaktighet som genomfördes med ett nit utan motstycke. Gud nåde den som på Stigs tid sade något ogudaktigt om någonting!

I sin ungdom var Erik mycket hos sina släktingar i nuvarande Finland. Han tillbragte flera år hos dem och var mycket fäst vid dem. Han lärde sig även en hel del av dem. Det var bland annat hos dem han lärde sig sin stora yrkesskicklighet som snickare.

I Finland upplevde han också sin första stora kärlek. Det var en stormig historia. Flickan hette Märta, och vid ett tillfälle for de ut på en lång seglats ensam tillsammans. Det var ofta dåligt väder, och de råkade även ut för storm. De kom dock helskinnade och lyckligt tillbaka.

Erik blev med tiden en riktig fruntimmerskarl. Många flickor lyckliggjorde han med sin kärlek. Hans far tyckte inte alls om detta och motverkade med all sin makt sonens farliga ungdomsutsvävningar. Och Erik bättrade sig snart och gifte sig, och många blev hans barn, av vilka den gamle Stig fick uppleva de flesta. Dock upphörde Erik aldrig med att ha älskarinnor i smyg vid sidan av sin hustru Agna, som han älskade mest. När fadern var död och Erik blev herre på gården blev dessa älskarinnor rikligen tillgodosedda och upphöjda.

Som familjens överhuvud var Erik ännu bättre än sin fader. Gården och byn, som vuxit upp inom den, var aldrig i bättre ordning, och Eriks styrande hand var än fastare än hans faders. Samtidigt var Erik mjukare och vänligare i sitt väsen. Hans fader hade ofta varit hård, men Erik var mera överseende, tolerant och reserverad, dock utan att det minsta styra släkten med lösare hand. Han liksom fick allting att fungera och gå bra men utan våld och ansträngning. Därtill var han som ung en övermåttan skön och fager man. Han var ljus såsom solen och grann såsom den mest romantiska solnedgång. Det låg i hans väsen en oemotståndlig tjuskraft som blev legendarisk. Ej heller glömde han någonsin sina religiösa plikter. Hans kraft som människa var oerhörd, men han brukade den alltid med mildhet.

Men när Erik var gammal så dog hans hulda hustru. Hans sorg var oerhörd. Ingenting kunde dra upp honom ur den bittra saknad och bottenlösa sorg som hans tillbedda hustrus frånfälle ingav honom. Han sågs aldrig mera munter men alltid tragiskt sorgbunden och tillsluten.

Sitt silvervita hår och sitt snögnistrande långa skägg hindrade inte att han i sin djupaste smärta började längta ut i världen igen. Han längtade bort från sitt minnesrika hem som ständigt höll hans bittra saknad levande. Han påminde sig sina ljuva ungdomsäventyr i landet i öster, och dit var det som hans längtan manade honom. Han ville återse de öar, de fjärdar, de länder och vatten bland vilka han upplevt en sådan ljus och skimrande ungdom. Han ville i stället för sina tragiska minnen finna tröst i att påminna sig goda och trevliga. Därför reste han över till Finland.

Hans resa blev vådlig, och hans hälsa sviktade. Stormar och oväder gjorde allt för att sinka hans resa. Vilken annan orkeslös gubbe som helst hade dukat under för en sådan resas strapatser, men Erik återsåg sina släktingar, bekanta och anhöriga i gamla heliga Österland, som han kallade landet i fråga. Och där dog Erik gammal men lycklig. Hans sista ord var hans sista vilja: att hans mest älskade släkting och dennes familj skulle ta över hans faders gård. Detta var en mycket märklig önskan, som endast kunde leda till tvister och stridigheter mellan Eriks familj och hans älsklingskusin Helges familj. Dock kom Helge och hans familj ridderligt överens om att avstå från Eriks sista erbjudande och lät utan ånger och motvillighet Eriks söner ta över Eriks faders gård. Dock blev Helges fagra dotterdotter Ylva gift med den av Eriks söner som blev herre på Eriks gård. Han hette Ulf.

Ulf och Ylva var mycket lyckliga. Ett älskligare par har sällan setts under solen. Ulf var sin fader lik men ännu vackrare och grannare. Hans vackra ljusa hår var som

guld då det glänste i solen, och själv var han såsom en gudagestalt. Hans ögon var blåa som skyn när den är som klarast, och hans kropp var välskapt, och alla partier därav var fulländade.

Han var strålande vit och röd, härlig framför hela mänskligheten. Hans huvud var finare än finaste guld, och hans lockar var som palmträdets vajande grenar eller som tårpilens hängande gyllene höstgrenar då vinden sakta bringar dem i rörelse. Hans ögon var som duvor tillsammans vid deras baddamm – som duvor, som bada sig i mjölk och sitta invid bräddfull rand. Hans kinder var som välluktrika blomsterängar och som skrin med doftande kryddor. Hans läppar var röda liljor, och de doftade av flytande myrra.

Hans händer var tenar av guld, besatta med krysoliter. Hans midja var formad av elfenben och övertäckt med safirer. Hans ben var pelare av vitaste marmor, vilande på fotstycken av finaste guld. Att se honom var som att se ett vackert solbelyst ljuvligt vitglänsande ståtligt fjäll inför den friska vinden; härlig var han såsom en fullvuxen ceder. Hans mun var idel sötma, hela hans väsen var ljuvlighet. Sådan var Ylvas man för henne. Sådan var hennes vän, hennes älskade, för henne.

Och han byggde åt henne ett underbart vackert lustslott, ty fadern hade noggrant sett till att han fick den underbara snickarkonsten i arv. Och Ulf blev en än ädlare snickare än sin fader, ty lusthuset blev världens första underverk. Världen beror av hantverkare, och Ulf var sin tids yppersta. Så fullt av snickarglädje, sköna utsirningar och snidverk, pittoreska krusiduller och bladverk och finesser var Ulfs träslott, att aldrig senare har någon snickarglädje överträffat Ulfs. Han arbetade på huset i tio år, och han byggde det på den ö där många år tidigare hans farfars farfar hade strandat med sin husbåt och sin familj. Han byggde det på den ön därför att det var den vackraste ön i hela skärgården.

Ulf och Ylva seglade ofta ut på fjärdarna och reste ofta till släktingar runt omkring på slätten. En vinter var det särskilt mycket snö. Ulf och Ylva hade firat en övermåttan lycklig och god midvinter hos Ulfs bror Folke, som var hans älsklingsbror. Och Ylva var i slutet av åttonde månaden.

När de färdades hemåt i sin släde dragen av renar, glada och lyckliga och saliggjorda av det härliga midvintergästbudet hos släktingarna, blev vädret sämre. Snön slutade att glittra och gnistra som silver i den värmande solen, stillheten avbröts av en begynnande blåst, och solen gick i moln. Ulf satte upp farten en aning för att komma fortare hem. Snart var hela himlen mulen och mörk, och de hade ännu halva vägen kvar till hemgården. Ingen av dem trodde dock att vädret skulle bli direkt farligt.

Vinden tilltog. Just när Ulf började bli orolig och glömde sitt uppsluppna goda humör hördes i fjärran ett främmande, isande, skrämmande okänt ljud, som hörde naturkrafterna till. Det var en tromb som kom från land. Först efter en stund och efter att ha spejats länge efter det olycksbådande ljudets härkomst upptäckte Ulf faran. Det var något helt nytt för både Ulf och Ylva. De visste ej vad de skulle göra. De bara satt och tittade på tromben som kom allt närmare.

Snart varseblev Ulf dock, att där tromben drog fram över slätten, där rycktes buskar och träd upp ur marken och försvann. Faran blev alltmer uppenbar för Ulf, och han satte åter släden i gång.

Men tornadon ryckte ändå allt närmare dem. Ulf såg det och började gripas av panik. Släden rörde sig som en snigel även vid full fart jämfört med trombens ständigt framstormande anlopp. Den förföljde dem och skulle lätt hinna upp dem, som en människa lätt hinner upp en snigel.

Nu greps Ulf av panik. Hundra meter ifrån dem rasade nu den fruktansvärda virvelstormen, som sög upp stenar, klippor och träd som dammkorn. Ulf släppte tömmarna och rusade med Ylva ut ur släden. Tornadon vrälade omkring dem. Ett stycke från släden kastade sig Ulf raklång och platt ner i snön, och Ylva gjorde det

samma. Tio meter ifrån dem tjöt och ylade tornadon. Den störtade emot dem. Den rusade tjutande omkring dem. Den rörde dem inte men cirklade omkring dem, som om den tvekade om den skulle ta dem eller inte. Runt, runt omkring dem for den. Så störtade den sig över dem men rörde inte Ulf. Endast Ylva greps av den, och hon sögs med våld upp i luften. Ulf hörde hennes skrik och skrek själv med. En sekund, och Ylva föll ner mot jorden igen och föll illa, tungt och hårt. Ulf lyfte upp henne ur snön. Hon var medvetlös. Släden var oskadd, och han lade henne i den. Tromben var över. Ulf kunde köra hem, men något inom Ylva hade dött, och denna olycka, detta missfall, denna hemska upplevelse kostade Ylva förståndet. Hon talade inte därefter så länge hon levde annat än sådant som varken kunde återges eller förstås. Hon svamlade ibland bland annat om att Folke var en trollkarl som ville ha Ulfs gård och som därför skickat stormen på dem. Det ansågs bringa olycka att höra på henne, och Ulf kunde aldrig göra henne med barn igen. Likväl förblev han henne trogen så länge han levde. Han skötte om henne, tog hand om henne, vårdade henne, lämnade henne aldrig, gav henne mat alla dagar och gick aldrig in till någon annan kvinna. Hon dog vid en mycket hög ålder utan att någonsin ha fått tillbaka sitt sinne efter olyckan, och Ulf sörjde henne djupt, och han upphörde aldrig med att sörja henne så länge han levde. Han gifte aldrig om sig och dog barnlös.

Hans älsklingsbror Folke övertog gården efter honom. Folke var en stor djurtämjare. Intet djur fanns som han inte kunde få tamt inför sig. En ren kunde han få tam på en trekvart, en älg på en timme och en vildoxe på två timmar. Han sågs ibland ridande på en ren, ibland på en älg, ibland på en hjort och ibland på en buffel. Sina barn lärde han att rida på vargar och vildsvin. Han samlade stora boskapshjordar av renar, älgar, hjortar, rådjur, vildoxar och hästar, och dessa hjordar blev så stora och rika att han på boskap var världens rikaste man. Och han fick sina renhjordar och andra boskapsflockar att trivas och föröka sig i stor skala.

Hans älsklingsdjur var dock hästen. Han var den förste i världen som lärde sig att rida ordentligt, och han kunde till och med galoppera. Han uppfann även sadeln och stigbygeln. Han var ock en skicklig smed.

Och Gud älskade Folke. Det var på den tiden Gud uppfyllde jorden med hästar, och somliga säger att det var till Folkes ära han gjorde det. Ty intet djur var Folke så kärt som hästen, och Gud hade behag till denna djurkärlek.

Även skogarnas vildaste best björnen kunde Folke tämja som ingen annan. Folke lärde känna björnens personlighet, och ett möte mellan honom och en björn resulterade alltid i att han och björnen blev goda vänner. Ibland kunde björnar rentav omfamna Folke av ren kärlek, och ibland grät en björn av kärlek till den gode människovännen. Vad björnar särskilt älskade var när Folke kliade dem på ryggen med exempelvis en kratta. Björnar kan ju lika litet kli sig på ryggen som människor.

Vargar blev i Folkes vård lika tama och trogna som hundar, och lodjur aktade sig noga för att komma nära Folkes och hans förfäders gård. Lodjuret fruktade Folke lika mycket som bladlusen fruktar nyckelpigan, ty väl lyckades Folke aldrig tämja lodjuret, Europas tiger, men han lyckades tukta det och skrämja bort det för alltid från människors umgänge.

Folkes renhjordar uppgick till tre tusen djur. Han hade ett tusen älgar och fem hundra tama hjortar. Sju hundra var hans hästar och två tusen hans svin. Gud förbjöd icke Magogs söner att äta svinkött, ty i kalla Norden var det ingen risk därmed. Tio tusen var Folkes oxar, tjurar och kor, och åtta tusen hans getter och får. Han hade därtill även tama bävvar, tama vargar, tama björnar och vildhöns, änder och gäss i otalig myckenhet. Men, som sagt, mest bekymrade han sig om sina hästar, som var de ståtligaste och friskaste hästarna i världen. Och med sina utomordentliga djurrikedomar försörjde han hela sin stora släkt. Andra lät han bruka jorden och skaffa säd och bröd.

Ju äldre han blev, desto vidare blev även hans resor. Ständigt gav han sig ut på nytt för att finna nya djurarter, nya naturfenomen och nya landskap. Han var lika hemma i fjällen som ute på havet, och lika bra klarade han sig ensam ute på hedarna som inne i de täta oframkomliga urskogarna. Ingen djungel var dock för tät för honom, ty han tog sig fram i naturen på vilddjurs vis.

Icke heller försummade han sin familj och sin kära älskade hustru Hilda. Han älskade henne så ömt och aktade henne så väl att han hellre reste bort ut i vildmarken än skämde bort henne och sig själv på moralens bekostnad, och så att han aldrig kränkte henne utan endast kände henne då kärleken själv så ville.

Hans ålder blev 313 år, och hans hustrus ålder blev 312. Hon var några år äldre än han var, och därför var han änklings under sina sista tre år. Mot slutet av sitt sista levnadsår gav han sig ut på sin sista resa. Han ville besöka de högsta fjällen och där lära känna de vildaste järvarna och de mäktigaste örnarna. Han kom även fram och upp till vad som senare blev kallat Jotunheimen, men där dog han på okänd ort. Dock är det känt att han under sitt livs sista veckor ivrigt umgicks med kungsörnar och fjällens vildaste järvar, och somliga tror att dessa vilddjur reste över honom ett gravkummel och att de än idag en viss dag varje år omkring midsommar samlas omkring detta kummel, som endast de vet var det finns, och sörjer där över deras store väns hädangång i ett helt dygn. Därefter skingras åter igen Jotunheimens järvar och björnar och vargar och örnar, och i de dagarna förmörkas Jotunheimens himmel av flyktande rovfåglar. Somliga säger även att till och med renar och myskoxar brukar draga till kung Folkes grav den dagen vid midsommar då han dog, rik, mätt och belåten mitt bland sina bästa vänner djuren och mitt i sitt käraste hem den ödsligaste och mest fridfulla vildmarken i Norden.

Folke hade många söner. Tyvärr var de flesta av dem ivriga att överta den nu övermåttan rika och mäktiga gården. Folke gav den åt den av sina söner som han ansåg vara godast och dugligast. Han hette Dag. Han var ljus och fager och skön såsom dagen och var även Folkes förstfödde. Dags bröder, som också gärna velat få ansvaret över gården, hette Natt, Gryning och Skymning.

Dag hade fått sitt namn emedan han på alla sätt visat sig vara en enbart god människa. Natt hade fötts med ett fel i ryggraden, och han blev med tiden både puckelryggig och småväxt som en dvärg. Dessutom brydde han sig aldrig om religionens andliga förpliktelser och moraliska bud utan odlade blott ondska i sitt kalla stenhårda grämlsefyllda alltid sörjande hjärta. Gryning blev däremot ett nytt hopp för fadern, ty Gryning artade sig väl och älskade, följde och beundrade sin broder Dag. Men sonen Skymning, slutligen, vållade fadern mycken sorg. Han var en odygdig slyngel som skämde bort av sin mor, som fäste sig vid honom för att han så mycket liknade hennes egen älskade mor. Han blev en oregerlig och onyttig odåga, och därtill var han sin faders sista son. Efter Skymning födde Hilda inga fler söner.

Många andra barn födde Folke och Hilda, men endast Dag, Natt, Gryning och Skymning kom att spela någon viktig roll för gården. Knappt hade den gamle vise Folke gått hädan och Dag börjat göra mycket som var gott och nytt för gården, förrän Natt och Skymning började smida onda planer. Gryning var mest ute i vildmarkerna och jagade och strövade. Därför märkte han intet ont, men Dag blev ganska irriterad över att Skymning, som dock var helt arbetsduglig, hjälpte till så litet med arbetet. Helst hade Dag velat ha Natt och Skymning borta från gården och endast Gryning ständigt vid sin sida.

Men Natt och Skymning började sätta sina planer i verket. En dag gav de genom en tjänare Gryning falskt besked om att Dag önskade att Gryning skulle fara ut på ett viktigt ärende upp i bergen. Den beskedlige intet ont anande Gryning gav sig genast åstad för att hämta vad den just då bortreste brodern genom en tjänare uttryckt sin önskan om. Men på vägen till bergen lurade Natt och Skymning. De fångade

Gryning på vägen och dödade honom. Sedan de begravt honom väl så att ingen mer kunde hitta honom red de hem igen.

Dag kom strax därpå hem igen, och ju längre tiden led, desto mer började han undra var Gryning höll hus. Ett helt år gick utan att Gryning kom tillbaka. Man började anse honom som förlorad.

Dag blev därefter förälskad och hade redan börjat planera sitt giftermål, när plötsligt en dag hans två bröder revolterade mot honom och drev honom bort från gården. De försökte döda honom, men han lyckades undfly. I och med brödernas onda våldsamma revolution förstod Dag vad de gjort med hans broder. Han hade anat det, men först nu visste han det.

Den som planlagt allt och givit upphov till allt det onda var Natt. Han blev nu också den egentliga herren på gården, fastän han inte arbetade. En lång ond natt började för Magogs barn, ty gården förföll, Folkes djurhjordar minskades genom vanskötsel och epidemier, och Guds vrede gjorde att skörden slog fel. Folket arbetade dåligt, Natt och Skymning drev dem hårt och var omilda mot alla, det blev vinter mitt i sommaren, och alla ville ha bort Natt och Skymning, men ingen vågade med våld göra någonting, ty alla var de för goda och fruktade Gud. Endast Natt och Skymning var onda. Men folket hoppades på Dags återkomst.

Natt fruktade för Dags återkomst. Han skickade ständigt ut män för att söka och döda den flydda brodern, men de fann honom aldrig. Dag var försvunnen, och Natt försökte utsprida rykten om att Dag var död. Somliga trodde att Dag var död och andra inte.

Den gudlöse Natt var den som införde trolldom i människornas sinnen. Han utförde besvärjelser, framkallade onda andar, och det sades om honom att han kunde sätta i gång stormar och orkaner. Så länge Natt satt på gården var vädret dåligt, mörkt och kallt, och alla trodde att det var Natt som med flit gjorde det sådant med sin trolldom. Man sade också om honom att han umgicks mer med de döda än med de levande. Bara det att skördarna slog fel år efter år kunde man inte tro att var hans fel.

En dag dog Skymning på gården. Han föll ut för en trappa och bröt nacken av sig. Men den som skuffat honom ut för trappan var Natt. Men det visste ytterst få, och de som visste det teg om det, ty de fruktade Natt, vars regemente nu var hårdare och hemskare än någonsin.

Under tiden var Dag i landsflykt. Dock lämnade han aldrig landet. Han levde bland djur under klar himmel, som hans far hade gjort och lärt honom, eller han levde som fattig tjänare hos fattiga avlägsna okända släktingar. En tid bodde han i en kåta hos en familj som inte längre talade riktigt samma språk som folket gjorde hemma. Han tänkte ofta på att bege sig över havet österut till nuvarande Finland, men det blev aldrig av. Under tiden vandrade trolldomsraseriet som en pest över landet. Överallt fruktade man Natts trolldom och besvärjelser, hans makt och onda andar, hans spejare och osynliga tjänare, och överallt började man bruka trolldom för att undgå den skräck som behärskade landet genom Natt. Man offrade säd, bröd, mat, dryck och till slut även levande djur. En natt offrade någon en människa för att blidka mörkrets och nattens makt. Därefter offrades ännu en och ännu en. Spädbarn begynte offras. Och då Natt hörde vad som tilldrog sig i riket genom hans exempel log han förnöjt och skrattade där han satt som herre över den allt mer förfallande gården.

Även Dag började idka trolldom men på sitt eget sätt. Han gjorde det med Guds bistånd och hjälp. Han samlade vargar och björnar omkring sig, och med Guds hjälp skickade han dessa att anfälla och dräpa envar som trodde på ondskan och som tjänade den med att utgjuta blod såsom offer. Vargarna anföll gårdar och plundrade dem, björnar gick in i byar och rev omkull hus, och var och en som idkade vidskeplig trolldom bets ihjäl. Örnar och storkar rövade bort barn och räddade dem från att

offras och förtäras av sina föräldrar. Råttor, sorkar, bävrar och andra gnagare gnagde sönder gudlösa människors hus. Hjortar och älgar och renar i stora hjordar trampade ner trädgårdar och bygder. Lodjur hoppade på gudlösa offer för vidskepelsen och rev ihjäl dem. Och av någon anledning blev vädret alldeles ohyggligt förskräckligt: förfärliga stormar förhärjade bygderna, bitande vintrar gjorde att tusenden frös ihjäl, och vattnet steg och översvämmade åkrarna. Dag hade nämligen bitt till Gud på sina bara knän att Natts onda manipulerande med vädret skulle komma över Natts eget huvud.

Och Natt började faktiskt bli förskräckt över allt det fasliga som hände i landet. Han hade förlorat kontrollen över vädret. Han hade varit nöjd med att ha det dåligt, men det att det ständigt blev ännu sämre oroade honom. Även ormarna gick till attack mot gudlösheten, och särskilt rik på ormar var den en gång så rika hemgården. Där kryllade det av stora feta huggormar, och varje dag dog det fler och fler av Natts tjänare av ormbett som de vanligen fått i sina sängar om natten, så att de sedan svullnat upp om dagen och spruckit som varfyllda ballonger.

En natt, då månen ej synats på tre månader, då vintern och frosten hållit i sig i tio månader, då vindar pinat och stormar regnat och haglat i tretton månader, hade Natt fått nog. Han kunde aldrig mera sova, och han störtade ofta omkring i natten raglande på panisk flykt från inbillade eller verkliga monster. Denna yttersta natt störtade den lille fule puckelryggige dvärgen ut på gården i ett anfall av total sinnesförvirring. Genast överfölls han av kajor, kråkor, korpar, rovfåglar och andra asätare, som grundligt hackade ut ögonen på honom. Sedan lät de honom gå. Blodig irrade han ut till skogs, där han mötte sina båda bröders vålnader. Gryning sade till honom:

"Natt, Natt, nu är ditt liv förvandlat till evig natt!"

Och Skymning sade: "Rätt åt dig! Ingen har någonsin lett dig utom du själv! Följ nu din väg, såsom du själv har stakat ut den, av din egen fria gudlösa vilja!"

Och Natt stapplade framåt och gick emot träen, snubblade över rötter, störtade ut för stup och ramlade i bäckar och åar, gråtande, snyftande, men ångrande intet och fortfarande likgiltig. Då gick solen upp, och Dag mötte honom, som genom en av sina tjänare, en björn, fått veta vad som hade hänt på gården. Och solen glänste och värmdes, och frosten och skaren smälte, som skurit så många goda djur i fötterna, och våren begynte vakna. Men Natt såg intet ljus och kände ingen värme. Dock kände han Dags närvaro och sade:

"Min bror, ta hand om mig!" Men Dag svarade:

"Såsom du har tagit hand om dina bröder, vår faders gård och vår Gud, så skall vi ta hand om dig."

Och i detsamma slank två svarta hemska stora feta huggormar upp för Natts ben och in i hans kläder, och de tömde sitt gift i honom, och han dog. Och se – när han dog låg endast kläderna kvar på marken. Själv hade han inifrån ruttnat bort och uppåtits av maskar för länge sedan.

Och Dag intog nu sin faders gård efter en tjugoårig landsflykt. Hela sitt återstående liv arbetade han på att få den i skick igen. Han gifte sig aldrig, ty han nedlade all sin energi på att hans folk åter skulle må bra och på att gården åter skulle bli lika fin och stor och härlig som hans fader lämnat den. Och den blev lika fin igen och finare. Den blev rikare och större än den någonsin varit förut. På Dags tid fördubblades gårdens folk i antal från det år han kom tillbaka till det år då han dog. Han blev 415 år gammal. Han upphörde aldrig med att sörja sin faders söners tragedi, och hans stora sorg däröver var ännu en av anledningarna varför han aldrig gifte sig. Han skonade inte och sparade inte en tum av sig själv och sina krafter för att få gården på fötter igen, och genom detta lyckades han. När han gick hädan var gården ännu rikare och fagrare än på Folkes tid.

Gryning hade strax före sin död gift sig, och nio månader efter Grynings död nedkom hans änka med en son. Detta barn adopterade Dag. Han upptog det som sitt eget, och det blev en frisk och stark gosse. Han fick heta Gunnar. Gunnar var en fullmogen man när hans farbror Dag dog och han fick hela ansvaret på gården på sig.

Han var oerhört prisad redan som ung för sin skönhet, sitt granna ljusa yttre, sin mångsidighet och allsidiga duglighet. Ingen kunde bygga ett hus så snabbt och så väl som han. Det fanns i hela stammen ingen så skicklig smed som han. Hans uthållighet var fantastisk. Han kunde arbeta med vad som helst hur länge som helst utan att vila, och han kunde sova hur litet som helst, sade de som stod honom nära och kände honom väl.

Han gifte sig, och hans hustru var den fagraste mön i hela stammen. Hon hette Elin och födde åt honom på tjugo år ett och tjugo barn. Hon födde trettio barn åt honom allt som allt.

Gunnar var den förste på Magogs gård som hedrades med en titel av sitt folk. Han blev kallad hövding av sitt folk på grund av att de kände så stor tacksamhet mot honom. Ty ingen hjälpsammare, raskare, vänligare, redigare, bättre och mera avhållen medmänniska fanns i landet än Gunnar.

Gunnar ivrade mest av allt för utveckling och utvidgning av landet och bygden. Han var själv den yppersta bland stigfinnare, och många gjorde han till sina lärjungar i den konsten. Han bröt vägar och arbetade utan någon självförskoning på att varje familj skulle få bo och leva bra i ett eget hus. Han ville att alla skulle ha det lika bra som han själv och ännu bättre, och det fanns flera som även fick det bättre än han själv.

Han byggde skepp och gav i uppdrag åt dessa små segelbåtar att fara längs med kusterna och ta reda på vad som låg bortom dem. Riktigt våghalsiga översjälvsäkra seglare och fiskare sände han ut söderut i havet. En del kom tillbaka och påstod att de funnit det land som idag heter Gotland.

Mest av allt älskade han frid och därnäst arbete. Ingen kunde någonsin vålla honom ofrid, ty själv vållade han ständigt alla andra ofrid med sin eviga arbetsiver. Hans naturfromhet var även betydande som hans farbrors och farfars hade varit. Han kunde sitta i timtal och lyssna till en näktergal uppe i ett äppelträd. Själv dödade han aldrig något djur utom tama husdjur och boskap, och det värsta han visste var när någon dödade ett djur av annan anledning än för att överleva. Han förbjöd det strängeligen för dem som han hade något inflytande över.

Sitt folks väl var hans livs första och sista idé. Han kunde göra vad som helst för vem som helst, blott icke för en främling. Han hjälpte visserligen också främlingar, men han kunde inte göra vad som helst för dem förrän de lärt sig hans bygds språk. Och närhelst någon sade något berömande eller gott om honom till honom svarade han alltid:

"Prisa icke mig, utan prisa Gud. Honom allenast tillkommer alla människors tack, lov, pris och ära."

Hur många arbeten han än kunde, och det ena kunde han alltid bättre än det andra, så var hans älsklingsarbete alltid att gå vid plogen. Att plöja jorden med två duktiga oxar, att lägga nya ängar under plogen och rensa jorden från stenar och klippor och buskar och stubbar, det var hans livs första och sista fröjd, hans största behag och lust, hans alltid ständiga och aldrig svalnande glädje. Alltid när han plöjde sade han att "den heliga elden brann i honom", och att "stövlarna levde på hans fötter och drog honom med sig". Han var aldrig så glad som när han plöjde en ny åker.

Han drog sig för att anfalla skogarna och göra åkermark av dem. "En skog är en helig plats. Det är där de rikaste och nyttigaste villebråden finns. Gör man åker av skogen försvinner vilddjuren. En sådan affär tjänar man ingenting på. Vad man

vinner i mark förlorar man i vilt. Nej, så länge det finns ängar och hedar är det dem vi först och främst ska odla."

På den tiden fanns det trappar och tranor, storkar och hägrar i Mälarbygden. De var Gunnars älsklingsfåglar, och de var som tama på Gunnars gård. När barnen var riktigt små fick de rida på tranor och storkar som lät sig ridas.

Alla sina söner gjorde han först och främst till skickliga ryttare. De fick börja lära sig rida vid sju år senast. De som ville fick börja tidigare, och många ville det.

Så lämnar vi den lyckliga familjen. Må den aldrig råka illa ut, må aldrig någon bli ond på Gunnar eller på någon av hans efterkommande, må de alltid få förkovra sig hemma på sin gård. Måtte de aldrig få uppleva ett uppror, måtte aldrig folket vända sig mot någon av Gunnars hus, måtte de aldrig bli förföljda eller någon av dem fördriven eller mördad. Måtte folket aldrig drivet av olycka sätta eld på Magogs gård, och måtte aldrig någon av hans efterträdare dö nesligt. Så bad folket dagligen under Gunnars tid, ty de glömde aldrig den natt som de tidigare hade fått gå igenom.

3. Den förste konungen

När Gunnar var gammal och grå talade han till sin son Lennart, som skulle överta gården, och sade:

"Älska bara Gud, min son. När du älskar en mänska så kom alltid ihåg att älska Gud ännu mera. Endast så kan du behålla henne. Älska, men kränk icke, och älska bara när kärleken själv så vill. Bruka aldrig våld av kärlek, och forcera aldrig kärleken, ty det är den största hädelsen. Lev bara för heligheten och renheten i din kärlek, som är Gud."

Och Lennart övertog gården och försökte bli lika duktig som sin far.

Men Lennart var klokare, finare och känsligare än andra människor. I sin faders hägn hade han levat i trygghet och skydd, men nu var han ensam. Han försökte få kontakt med människor, men så säregen var Lennart att vad han än sade så fick han andra att känna sig underlägsna. Utan att vilja det själv så utlöste han avund hos alla andra.

Han var så fin och god att ingen förstod honom. Han var dessutom mer teoretisk än praktisk, vilket inte gjorde hans ställning säkrare. Han älskade mest av allt att få filosofera i fred, och till arbete dög han inte. Bara för att han var så egen och svår började vänner och bröder och släktingar att flytta bort från gården.

Han hade aldrig gjort något ont, och ändå fick han alla emot sig. Vad han än sade så utlöste det ovilja och vändes det emot honom. Saken var den att Lennart stod intellektuellt över alla andra, men det var bara han själv som var medveten om det. Alla andra vägrade acceptera det.

Därför fick han aldrig någon framgång hos kvinnor. De tyckte att han var en tafatt och dum träbock. Han led naturligtvis mest själv av att han var som han var, men han var född sådan, och han kunde ingenting göra åt saken.

Det här är en sådan historia som ingen tror på. En afton när alla var trötta på att ha vad de kallade en imbecill odugling till hövding föreslog en som druckit för mycket öl eller hembränt att de skulle bränna honom inne tillsammans med hela hans förbannade gård. Och de gjorde det. Ett trettiotal kvinnor och män gick med facklor till Magogs gård och brände upp den för Lennarts världsfrånvärdhetskull. Lennart var den aftonen ensam hemma, vilket han hade varit under de senaste tre åren. Han brann inne och försökte inte fly. Han hade inte ens kunnat klara sig om han hade velat. Kanske han visste detta och därför valde att stanna hemma.

Hela Magogs gård brann ner. Efter dådet skämdes befolkningen, och de beslöt den natten att aldrig mera dricka mer än vad som var bra för dem. Efter den tiden upphörde all okontrollerad hembränning i de trakterna.

Nu stod Magogs folk där ensamt och övergivet utan hövding och utan annat än nesa och elände. Men Lennarts bror Rolf steg upp och talade till mänskorna. Han var arg och talade som till en hop av odygdiga små barn. Och han tog hand om dem och byggde åter upp Magogs gård.

Men Rolf undrade sedan varför detta hänt och började grubbla däröver. En präst som hette Metothim kom till honom och gav honom svaret:

"Denna olycka har drabbat Magogs hus för att den aldrig skall hända igen. Det har nu hänt en gång för alla, och därför skall det aldrig hända mer. Vi var alla skyldiga till olyckan, vi har alla oss själva att skylla, och till och med du själv ansåg din bror svag och inkompetent och hade dåligt tålamod med hans långsamhet och tröghet. Se norrskenet!" Och Rolf såg vad han aldrig hade sett förut. Metothim förklarade fenomenets mening: "Så länge norrskenet flammar i Norden, så länge skall vår Gud bevara Nordens hövdingar från vidare olyckor såsom denna."

Och Rolf var nöjd med det svaret och gick in och sov, ty det var sent. Och prästen Metothim fick stanna hos honom på Magogs gård så länge han ville. Metothim stannade i sju dagar och drog sedan bort men återkom efter två veckor och stannade sedan hos Rolf och förrättade gudstjänst hos honom så länge han levde.

Men Rolf kunde inte bli fri från minnet av Lennarts förfärliga öde. "Hur kunde någonting sådant ske? Hur kunde våra egna släktingar och vänner bränna ner vår gård som var världens finaste och flera hundra år gammal?" frågade han sig ständigt. Det var våldet i det hela som förfasade honom mer än något annat, ty det var helt väsensfrämmande för hela hans natur. Även om han haft sina nedsättande tankar om Lennart hade han aldrig kunnat tänka sig att gripa till handling och helt förlora den moraliska kontrollen, inte ens under rusets inflytande.

En dag träffade han ett ögonvittne till branden, som berättade att han hade hört Lennart tala till mordbrännarna innan han hade dött. Så hade Lennart talat:

"Ni dödar er själva med att döda mig. Om ni dödar mig så kommer ni alla att dö med mig. Ni vet inte vad ni gör."

Detta hade han talat ut genom ett fönster, och många hade hört det, men ingen hade lyssnat till hans ord utom ögonvittnet, som nu stod inför Rolf.

Härav blev Rolf ännu mera upprörd. Han började nu att förfölja dem som hade varit med vid mordbranden. Han skaffade sig ett gäng tolv duktiga vänner som han utbildade till sina handgångna stridsmän. Det var kanske världens första armé, och den var mycket effektiv i all sin litenhet. Med dem inledde han nu en skoningslös jakt på alla som deltagit i mordet på Lennart.

Massakrerna blev förfärliga. Det enda som de skyldiga kunde göra till sitt försvar var att bevara minnet av övergreppen som en vittnesbörd inför framtiden mot Rolfs minne. Tolv hus brändes upp, och i två av dem brann enstaka eller hela familjer inne. Andra släpades ut till skogs där de stektes levande. Andra blev halshuggna. Andra kastrerades, stympades eller sönderslets lem för lem. En bands naken fast i en del av skogen där det fanns gott om varg och björn. En annan bands efter en häst i fötterna och släpades över stock och sten tills han var död. En annan blev berövad öron, ögon, tunga, läppar, händer och fötter. En bands fast och hängdes upp på trä där örnarna fick slita kött ur honom. På en annan öppnade man ryggen och slet ut lungorna och inälvorna. Flera bands ihop i buntar och slängdes i floden. Några blev ihjälpryglade. I en djup grop samlade man huggormar, och i gropen kastades några av offren bundna till händer och fötter. När de var döda var det lätt att begrava dem. Några fängslades och fick svälta ihjäl. Till några inlåsta som höll på att förgås av svält kastade man in en av deras nyss avrättade kamrater, och de åt upp honom rå. Sedan fick de svälta ihjäl på riktigt. Men det värsta straffet fick huvudanstiftaren

bland hembrännarna. Han bands vid en påle i ett fängelse, och framför hans ögon tog man livet av hans enda barn på det grymmaste tänkbara vis med att först slita ut barnets ögon, sedan tungan och därefter skära loss könsorganen. Sedan lämnades det döende barnet framför brottslingens fötter tills denne blev tokig. Därefter tog man livet av båda av ren barmhärtighet.

Rolfs hämnd var fruktansvärd, och det verkade som om han aldrig kunde få nog. Folket kunde inte försvara sig mot honom och hans män, ty de hade ingen erfarenhet av den sortens grymheter tidigare. Men det fanns de som sade att det var prästen Metothim som hela tiden underbläste Rolfs fortsatta hämndbegär. Åtminstone var det tack vare denna präst som Rolf aldrig kunde bli av med det plågsamma minnet av broderns olycka. Till slut sade prästen till Rolf:

"Endast ett sätt finns för dig att bli av med minnet av olyckan. Älska din broder Lennart sådan han var, och lär alla andra att älska honom på samma sätt. Om ni nu och allt framgent behandlar honom som ni borde ha behandlat honom medan han levde så skall ni få frid för honom, och han skall upphöra att kräva mera blod från andra sidan graven. Ingen av er är ansvarig för dessa sanslösa massakrer som pågår utan att någon vill det, utan det är Lennart från andra sidan graven som kräver dem. Älska och vörda hans minne, visa honom respekt och ära, prisa och upphöj honom, och han skall förlåta er, ty han var en konung."

Så talade Metothim, och Rolf gjorde som Metothim hade sagt och lärde alla att göra efter honom. Sålunda återupprättades Lennart som personlighet.

Men det fanns de som sade: "Han är inte död," och "jag såg honom i skogen." Många sade sig ha sett honom, och många var de som trodde att han inte alls var död. Det uppkom en populär historia om att han hade räddat sig ut genom ett fönster och nu levde ett fritt liv för sig själv ute i skogen. Att kvarlevorna efter hans kropp hittades bland Magogs hus ruiner övertygade inte någon om att han var död.

Men Rolf fortfor ändå att plågas av Lennarts minne. Han kunde inte tro på Lennart och ge sig hän åt att ära hans minne helhjärtat, för han kunde lika litet förlåta Lennart för hans ensidighet och kortsynthet som hans vänner och släktingar för deras vansinnesdåd. Han blev så svärmodig inför dessa problem att han försummade sina plikter, glömde sin familj och sitt arbete och till slut en dag gav sig av hemifrån. Hans sista ord till någon människa innan han gav sig av var: "Jag går ut att söka ensamheten för att däri åtminstone kanske återfinna Gud, som vi har förlorat." Och ingen människa såg honom någonsin igen, för han kom aldrig mer tillbaka.

Sålunda lämnade Rolf sin hustru och sina nio barn. Den äldsta sonen hette Jon, och av sin kloka moder uppfostrades han strängt i den tron att Gud var allt och människan ingenting. Jon fick lära sig av livet att det värsta av allt var en människa som ansåg sig vara någonting.

"Du, Jon, liksom alla människor, är ingenting. Och genom att du är född till hövding över ett stort folk är du i högre grad än andra ingenting. Ingen är så låg, ingen står lägre än du, du är minst av alla, varje människa i hela världen är förmer än du, fastän varje människa är ingenting. Kom alltid ihåg att du ingenting är. För den som glömmer att han ingenting är finns det inget hopp, och han drar många med sig i fördärvet. Han är en blind ledare som leder andra vilse, en förryckt galning som dör och som leder många andra in i döden om han inte i tid inser att han ingenting är. Endast Gud är någonting. Allt som är är Gud. Allt som inte är Gud är ingenting, och människan är inte Gud."

Så förmanade Jons moder Agda sin son, och så länge hon levde höll hon honom ständigt medveten om vilken nolla han var. Och Jon förstod att hans mor var den visaste kvinnan på jorden, och han uppskattade henne väldigt för detta.

"Se den lilla grodan i vassen," sade hon. "Se sparvarna och mössen, de små sorkarna och de flitiga bina, se de lortiga svinen och de dräglande vargarna – var och

en av dessa är av större vikt än du. Glöm aldrig att du är till för att vara varje litet bis, varje fjärils och trollsländas, varje blomblads och kattunges tjänare. Betänk alltid att varje löv, varje nyckelpiga, varje grässtrå och varje grodplinga är förmer än du. En näckros, en liten löja, en hungrig liten ful svalunge, en folkilsken grävling, en blind stackars mullvad, en dum och slö hasselmus, en rumphuggen ödla, ingen är så liten att han inte står över dig. En sädesärlas lillfingernagel är mera värd än du. En fjärilsantenn, ett romkorn i bäcken och varje människas minsta tunnaste hårstrå är värt all världens guld och du är inte värd nånting. Du är värd bråkdelen av bladlusens spillning, om ens det. En ärta, ett solrosfrö, en vindruvskärna, ett äppelskaft, ett ekollon, ett tallbarr, skogens minsta bär, träskets bottenslam, ett löst strå i ett fågelbo, den minsta förgätmigejen, i förhållande till dig är allt ovärderligt, och i förhållande till vad som helst som är levande är du värdelösare än en fluglort, ty även en fluglort ger näring åt naturen."

"Gör inte jag det då?"

"Jo, men sådant skall du inte tänka på. Tänk blott på de förtjänster som andra gör och ignorera dina egna. Se någonting gott hos varje få i naturen, men se aldrig något gott hos dig själv."

Sådant tutade Agda i honom dag ut och dag in, och han blev med tiden en mycket klok och duktig karl. Han älskade alla, och alla älskade honom. Han gifte sig aldrig men ägnade sitt liv åt att åter få gården i ett sådant skick som den varit i på Folkes tid och ännu bättre. Men medan hans liv gick åt till ständigt konstruktivt arbete närdes i hans hjärta en längtan. Han började längta tillbaka till det land där hans förfäder ursprungligen hört hemma och kommit ifrån. Han ville se hur det var i världens vagga, hans fader Noaks land, det gamla vackra hemlighetsfulla landet i öster som var hela mänsklighetens hemland. Han ville träffa och lära känna de människor som levde där nu.

En sådan längtan grep honom först när han lärde känna sin familjs historia, och sedan besjälade den honom mer och mer ju äldre han blev. Men aldrig kom han iväg på sina drömmars resa, på sitt livs utflykt och företag, som han aldrig upphörde att tänka med allvar på.

På sina gamla dagar fick han sin brorson Lars att uppfostra, som skulle överta gården. Ofta satt han tillsammans med den unge Lars på verandan i aftonsolen och lärde honom allt som var gott. Särskilt ofta talade han med Lars om deras ursprungsland, det röda landet i öster, människans urhem, deras stamfader Noaks land. Och han sade:

"Dit har jag längtat i hela mitt liv, men aldrig har det blivit av för mig att resa dit. Jag har arbetat för hårt och för mycket. Hela mitt liv har gått åt till gården och till att få den i bättre skick än på Folkes tid. Min längtan har fått koka inom mig otillfredsställd i alla dessa år, och nu är jag redan för gammal för att kunna orka med en sådan resa. Men för dig, Lars, ligger livet öppet. Du behöver inte arbeta som jag på att göra någonting av ingenting. För dig ligger allting färdigt serverat. Din gård sköter nu sig själv och behöver bara underhållas. Du behöver inte som jag lägga ner hela ditt liv på att skapa den. Du kan resa till det heliga landet. Gör det, Lars! Jag vill oändligt gärna att du gör det, så får i alla fall min brorson se vad jag drömt om i hela mitt liv."

"Men," genmälde Lars, "om Gud släppte lös Syndaflo den över den delen av världen så kan det väl inte ha varit mycket med det landet."

"Med tanke på våra olyckor, min brorson, så är det kanske just med tanke på Guds renande förmåga genom katastrofer som Syndaflo den som du har en desto angelägnare mission för vår egen skull till den delen av världen."

Och gamle Jon fortfor att berätta om det heliga landet, hur man reste dit och om deras förfäder som levat där: Adam, Eva, Abel, Set, Enok och Noak. Och Jon undrade även mycket hur det månde ha gått med Sem och hans familj.

Sålunda, med gamle Jons hjälp och understöd, gav sig den unge tjugosexårige Lars ut med en karavan mot öster. Han seglade över havet och kom till ön Åland, som då ännu inte hette Åland. På grund av storm stannade han på ön i sju dagar, och under tiden blev han förälskad i en ung mö som hette Inga. Han kände henne, och när vädret tillät att han fortsatte lämnade han henne havande. Och den son hon födde nio månader senare gav hon namnet Alan, som blev stamfar åt alanerna, efter vilka Åland fick sitt namn. Ön har även kallats Atland eller Atlantis.

I nuvarande Finland hälsade han på släktingar vid Aura å och i omnejderna. Hans resa fördröjdes av hans besök i Finland ett helt år, ty så fäst blev han vid de kära mänskorna och det fagra landet. Han tänkte till och med: "Så här fint är det inte hemma." Han blev till och med förälskad i en ung mö som hette Saga, och så het och öm och innerlig blev deras kärlekssaga att de gifte sig. De levde ihop i sju månader, under oupphörliga välsignelser och vänskapsbetygelser från släktingar och vänner, i stor nåd hos alla, synnerligen älskade, avhållna och ärade av alla, innan Lars, eller Lasse, som han ibland kallades, såg sig nödsakad att fortsätta sin resa.

"Mitt samvete bjuder mig att fortsätta," sade han, "och det samvetet kan bara plikten tysta."

Och han fortsatte till sjöss österut efter att högtidligt ha lovat Saga och vännerna att någon gång återkomma.

Under sin vistelse i Finland slogs han dock av hur mycket fattigare detta land var än hans hemland. En gammal fiskare klargjorde saken för honom:

"Ju längre österut du kommer, desto fattigare skall du finna världen, liksom om du färdas västerut världen bara blir rikare och rikare."

Oändlig var resan från Finland till Noaks land långt i sydöst. Han reste via Neva, Ilmen och Dnjepr, följde Svarta Havets västra strand och tågade sedan längs Asiens västkust och sydkust. När han passerat Taurus och passet vid Issos och den heliga södern äntligen bredde ut sig inför hans ögon suckade han och tänkte:

"I sanning, ingenting utom det här var värt de besvär och strapatser jag har gått igenom."

Ty det röda landet betog honom med sin skönhet, och han hörde Guds röst som sade:

"Detta är det heliga fruktbara land som jag lovat åt Abraham och hans barn till evig tid."

Och den unge mannen undrade: "Vem är Abraham?"

Han började fråga sig fram genom landet, ty språket där var lätt att lära sig. Så frågade han: "Vem är den rikaste, mäktigaste, mest betydande och högst uppsatte mannen i landet, och var kan jag träffa honom?" Och han fick till svar av de som visste: "Det måste vara Abraham som bor i Hebron." Och han fick reda på vägen till Hebron och begav sig dit.

Det var på den tiden Abraham bodde vid Mamres terebintlund vid Hebron. Och när Abraham fick se främlingen från Norden komma med stort bagage, tjänare, resällskap och lastdjur och med stora skänker åt Abraham, så sade Abraham:

"Hell dig, främling, fader åt många folk! Har du något namn?"

"Ja."

"Glöm det. Hädanefter skall ditt namn vara Konung, och alla mäktiga herrar på jorden skall uppkalla sig efter dig, ty du är världsalltets förste Konung, och den siste skall aldrig komma. Även min stams framtida mäktiga medlemmar skall kalla sig konungar efter dig, men de skall vara större än du och din ätt. Jag kysser dig, o Konung från Norden, som ett tecken på andligt brödraskap till evig tid. Min kusin och broder, välkommen till mig!"

Så hälsade Abraham Lars Konung från Norden. Sådant var fader Abrahams mottagande av den helt okände gästen, som Abraham genom Guds försyn dock hade

väntat sedan länge. Inte hade den gamle Jon förgäves längtat till Sems och Hebers land.

Och Abraham gav sin gäst sin dotter Maja till hustru, och Lars Konung älskade henne. Han stannade hos Abraham i sex månader och hjälpte honom i alla hans arbeten och var hans tjänare. Och Lars Konung älskade sin hustru Abrahams dotter Maja som aldrig någon älskat en kvinna förr. Dock lydde han Abrahams önskan att han inte skulle gå in till henne förrän han skiljts från Abraham. I alla de sex månader han levde hos Abraham avhöll han sig från att gå in till henne, men det endast förstörade hans kärlek. Han sade till henne:

"Varje sekund av varje dag som går ser jag ditt ansikte framför mig, min älskade Maja. Jag går inte under solen och under himmelens vita moln och blåa sky utan att ha din bild framför mig, jag går ej ut om natten och skådar stjärnorna och njuter av vindens fläkt i mitt ansikte utan att ha ditt ansikte framför ögonen; till och med när jag arbetar och vattnar Abrahams dammiga kameler tänker jag mera på dig än på mitt arbete. Intet arbete upptar mig så som du gör. Jag ser dig ständigt i allt vad jag gör: när jag lägger mig om natten, när jag stiger upp, när jag äter, överallt och i allas ansikten ser jag blott dig. Du är en Guds ängel som jag älskar. Hur ljuvligt är det icke att ha någon att prata med! Hur underbart sagolikt och otroligt är det inte att ha någon som man kan dela sitt liv med, som man kan inviga i alla sina tankar och idéer, som man kan anförtro allt, och som är ett med en själv. Hur gudomligt är det inte att ha ett ständigt sällskap, som man kan lita på och dela allt med! Hur himmelskt är det inte att inte vara ensam! Men endast Gud gör vår kärlek möjlig. Endast genom vår Herres nåd lever vår kärlek, och endast så länge den blomstrar inom hans ram kan den fortsätta att blomstra. Ingenting får någonsin komma mellan mig och Gud, för då slår jag bakut, och då är ingenting i hela världen längre tryggt och säkert. O Gud, hjälp mig att älska min hustru, Abrahams dotter, men endast så att jag aldrig kränker henne. Lär mig att älska utan att kränka och att endast älska när kärleken själv så vill! Må jag aldrig gå in till en kvinna när kärleken ej själv så vill. O Maja, vårt första barn skall vi kalla Rolf efter min olycklige salige farfar, om det blir en son. Om det blir en dotter skall vi kalla henne Laila efter min kloka gamla mormor. Ditt hår är mörkt men ändå inte så mörkt att det är fränstötande. Även dina ögon är mörka, men inte för mörka, och ljuset som lyser i dem är ljusare än det ljus som lyser i andras ljusare ögon. Du är mörk, men likväl gör ditt andliga ljus dig mycket ljusare och klarare och renare än andra. Aldrig ser du slarvig ut. Alltid går du väl klädd. Du är höjden av behag, du är den kvinnliga skönhets fulländning. Vad jag älskar dig när du går tyst för dig själv och arbetar ödmjukt! Då älskar jag dig allra mest. O Maja, min älskade jungfru, vad vi är lyckliga!"

Så sade Lars Konung till sin hustru, Abrahams dotter, och han menade varje ord, och varje ord var sant, och Maja visste det och hade svårt för att dölja sin glädje.

När de sex månaderna var passerade och det var dags för Abraham och Lars Konung att lämna varandra, sade Abraham till sin svärson:

"Glöm aldrig Gud, min son, och låt aldrig dina efterkommande glömma Honom. Hur litet Han än uppenbarar sig för er skall Han aldrig överge er, hur mörkt det än kan komma att se ut. Dagar skall komma i en avlägsen framtid då alla Jafets barn skall avfalla från Herren och löpa efter veka fåfänga avgudar, men även då skall Gud uppenbara sig i den form som man minst skulle vänta sig. Dagar skall komma, då Gud skall uppenbara sig i alla former utom igenkännliga sådana, och endast de värsta bedragarna skall våga nämna Gud vid namn, och de skall vålla stor förödelse. Så tag dig i akt, Konung, och bevara mina ord för efterkommande slakten, så att de är väl beredda på allt vad som skall hända, och så att åtminstone de aldrig överger de Guds vägar som är världens svåraste."

Därvid omfamnade Abraham sin älskade svärson, och hans öga var fuktigt. Och Lars Konung skildes från sin fader Abraham och skulle aldrig mer se honom eller glömma honom.

Han färdades hela den långa vägen tillbaka till sitt eget hav, och resan tog tre år i anspråk. Under de tre åren födde konungens hustru Maja två söner, Rolf och Odd. Och aldrig har en hustru prisats och lovats och älskats som Lars Konung älskade, lovade och prisade sin egen. Så sade han:

"Min älskades ögon är diamanter som skjuter blixtar in i mitt innersta. Hon lyser upp min själs djupaste innersta mörker, och hennes skönhet är sådan att inga konstgjorda medel kan förhöja den. Hon lyser som stjärnan i natten, och hennes själ är så jungfrulig, hennes jungfrudom är så okränkbar i hennes själ, att ingen barnsbörd kan förminska den. Hon är ett sagolikt förtrollande slott, men så bräckligt i sin skönhet, att blott en snörvling kan ruinera alltsammans. Den som går in till henne går aldrig ut igen, och den som sett henne en gång ser sedan aldrig mer någon annan. Gör vad du vill med mig, min sköraste käraste hustru, och hjälp mig, o Gud, att alltid vara ödmjuk inför hennes högre väsen."

Men när Lars Konung kom tillbaka ut på sitt eget hav så stannade han i Finland. Hans gamle farbror Jon levde ännu på deras fäders gård på andra sidan havet, men Lars Konung ville inte ha den. Han ville leva fattig och fri utan prakt och flärd hos sina älskade vänner i Finland. Han återfann sina hustrur Saga och Inga, och han återupptog dem i sin familj. Dock blev de för honom blott såsom bihustrur, ty Maja, Abrahams dotter, var hans enda fullkomliga kärlek. De andra bleknade inför hennes glans. Med Maja delade Lars Konung allt, och ingen lärde känna Lars Konung så nära och intimt som den oförgämligt älskvärda Maja.

Gamle Jon kom en gång resande över havet för att tala sin brorson till rätta, men hans predikningar åstadkom bara att Lars blev ännu fastare i sin föresats. Lars Konung såg aldrig sin farbroders anrika släktgård igen, och gamle Jon återvände hem med sorgmättat sinne. Han hade hela sitt liv satsat på sin brorsons resa till Abraham. Nu hade resan ägt rum, men nu ville Lars Konung inte komma hem igen.

4. Odd

Men när den förste konungens son Odd växte upp i nuvarande Finland började han med åren visa ett allt starkare intresse för familjegården bortom havet i väster. En dag rymde han hemifrån och seglade över havet in i den väldiga fjorden och upp till sina fäders sal. Och den gamle Jon, som alltjämt levde, tog emot honom som en efterlängtat förlorad son. Hela landet uppfylldes av glädje när Jon mottog sin brors sonson, och ett festligt gille hölls som varade i en vecka. Hela landet hälsade den sextonårige Odd välkommen. Och när den gamle Jon äntligen dog, efter att ha levat längre än någon av sina samtida, så övertog Odd entusiastiskt gården. Odd var just den rätte mannen att sköta Jons, Gunnars och Folkes arv. Han började sitt arbete på sina förfäders gamla sägenomspunna gård även med sin fader Lars Konungs välsignelse, som medelst en förtrogen budbärare och gammal trotjänare lät Odd väl veta att han var Konung nummer två. Vid denna tid dog Odds farfar Olav hemma på sin gård norr om landets huvudgård.

På den tid då Odd var herre i byn fanns det tjugo hus i byn och trettio familjegårdar i byns närhet. Odd visade från början ett starkt och brinnande intresse för allt. Han var storväxt och mycket kraftig. Inget arbete fanns som han inte kunde utföra snabbare än någon annan, och svårare praktiska uppgifter som andra gick bet på gick han aldrig bet på. Hans omåttliga praktiska arbetskapacitet gjorde att somliga höll honom för en klumpig och tölpig kluns, och med flickor hade han aldrig

någon framgång. Ålänningar är ännu idag ofta skapta i samma kraftiga men något fyrkantiga form som Odd var. Likväl gifte han sig i sitt tjugosjätte år med en ung dam Erna, som han råkat bli omåttligt förälskad i. Han var lika grov och hopplöst drastisk i sin kärlek som i allt vad han gjorde. Han sjöng minsann ut för sin hustru med allt vad han tänkte och höll ingenting för sig själv. Han lät sin hustru väl veta hur han ville ha det med sitt liv med henne. Så for han hänsynslöst ut mot henne och sade:

"Om någonting kommer mellan Gud och mig så slår jag bakut, och då är ingenting i hela världen tryggt eller säkert för mig. Ni kvinnor vill bara isolera era män och ha dem för er själva, men sådant tål jag inte. Min är hela världen, och ve dig om du hindrar mig från att umgås med en enda själ däri. För min frihet kan jag offra och undvara vad som helst av det jag äger inklusive dig, och den friheten måste du få låta mig ha i fred, lika mycket som jag låter dig ha samma frihet. Ingen av oss får någonsin hindra den andra från att göra vad hans samvete fordrar, vad det än är. Är det förstått?"

Och lilla Erna kunde bara finna sig i sin makes alla krav och önskningsar.

Och de älskade varandra gott, och Erna fick deras första barn, en liten son som fick heta Karl.

"Ty en Karl skall han bli, om jag så själv skall dra upp bröstkorgen och tänja ut musklerna på honom," var Odds resolution.

Ett år gick, och den unga familjen var lycklig. Odd dyrkade och tillbad sin unga väna maka, sin 'blå jungfru', som han kallade henne, den intagande förtjusande lilla trägna och mjuka flickan Erna.

Men efter ett år fattade Odd antipati för henne. Han ville bli fri från sin kärlek, han ville slå sig lös, han ville bort från det mörker och den smuts som han såg i sitt äktenskap. Och hans hustru var klok nog att låta honom fara.

För att återfinna sin frihet, sin ungdoms renhet, naturen och Gud, och för att åter fatta världens, tingens och naturens ordning, gav han sig ut på resa. "Jag vill lida," sade han, och lida skulle han få.

Han for med sitt älsklingskepp som bar hans moders namn och fyrtio goda kamrater ut ur den stora vittutgrenade fjord som hans hemby låg vid. Han for ut ur sundet och kom ut i havet, och han och hans kamrater ställde resan söderut. De följde den vackra lummiga gröna rika kusten med dess ymnighet av öar och rikedom på allt naturens goda. Älgar, björnar, hjortar, vildsvin och rådjur vimlade det av på alla större öar. Här var naturen herre över allt och icke kvinnan.

Sålunda följde Odd och hans män kusten söderut. De rundade det väldiga ofattbart vidsträckta och rika skogklädda djuröverbefolkade landets ostspets och senare även dess sydspets. Men här var landskapet annorlunda. Här var inga trolska täta ekskogar utan vida gyllene glänsande solbadande ängar så långt blicken kunde nå. Enstaka träd motstod den pinande hårda varma vinden här och var, men i övrigt bestod hela landet blott av ängar. Här dog Odds gode trogne vän Skane efter att ha överfallits av ett lodjur och ett vildsvin samtidigt, som dök upp under en jakt på en av de mer snåriga åsarna. Han blödde ihjäl sedan de hungriga rovdjuren satt i sig hans inälvor, och Odd gav till Skanes minne hela landet namnet Skaneland. Senare har namnet förvrängt till Skandia, Skåne och Skandinavien.

Odd fortsatte efter sin väns frånfälle sin intressanta resa. Han fortsatte följa den leende kusten, som nu gick mot norr. Han passerade sundet mellan sitt land och ett annat land i väster som då ännu inte hade något namn. Och han tänkte:

"Är jag galen som överger hem och familj för att offra mina vänner och kanske gå under själv i ett våghalsigt onödigt äventyr? Ja, jag kanske är galen, men den som aldrig varit galen har aldrig älskat, och endast kärleken är gudomlig här i livet."

En dag några veckor senare lade Odd och hans vänner till djupt inne i en vik av landet som visade sig vara en flodmynning. Vädret var dåligt, kusten var karg och ödslig, havet var vilt och hårt, och vinden var bitande kall. Det var en bister kust.

Men när de seglade in i flodmynningen betogs Odd av ånger och hemlängtan. Han tänkte: "Denna breda lugna flod kommer från öster. Följer man den kanske man till slut kommer fram till vår hemfjord? Kanske den bildar en farbar vattenled tvärs genom landet?" Och han ville fortsätta upp för floden, komma fram till det sjölandskap som hans hem låg vid, återfinna sin lilla hustru, be henne om förlåtelse och börja om från början. Eller skulle han fara hem till henne bara för att be henne komma med honom på hans resa? Ingen av hans tankar och planer omsattes i verkligheten.

Han diskuterade med sina vänner hur de skulle göra, och de beslöt att fortsätta norrut längs kusten. Innan de lämnade platsen sade dock Odd: "Här skall jag grunda en ny liten välmående by, om jag någonsin kommer tillbaka." Och de avseglade.

De följde den karga ödsliga stormpinta salta gråa vilda kusten mot norr, och de hade ständigt dåligt väder. Men Odd sjöng mot stormarna och till naturens ära, och med skägget fullt av saltskorpa ropade han till naturen:

"Detta är livet! Så här skall man leva under ständigt lidande och evig oro och kamp för livet med obotlig ångest utan gränser! Då kommer man närmast sanningen och livet!"

Odd gjorde sig älskad av sina män under färden. Han stod alltid till rors i alla väder, och ingen kunde uppofta sig för allas bästa som han. I en svår storm tvekade han inte inför att riskera sitt eget liv för att rädda en annans. Och han älskade havet, det vida, sköna, vilda, omåttliga, hänsynslösa, underbara vackra eviga havet, som så generöst bjöd på alla livets färger och skiftningar. Han sjöng ofta: "Må havet ständigt öppna sig mot allt större och vidare nya hav och oceaner!" Ingen kunde så jublande njuta av att med vinden som ett gissel i ansiktet kryssa fram över stormande böljor och genom frätande fradgande skum.

Omsider kom de in i havets nordligaste vik. Den var djup och lugn och behaglig. De stannade där och vilade upp sig. Där fanns gott om oxar, renar, älgar, hjortar, vildsvin och andra delikata villebråd. Skogarna var täta och rika och stora, och Odd kunde inte låta bli att se platsen som idealisk för en liten by. Det var den mest skyddade av vikar, och därtill var den så naturskön som få andra han sett.

När de ätit sig mätta och kraftiga och friska och glada och hurtiga, så att de åter längtade ut på havet och kände sig hågade att fortsätta den livsfarliga äventyrliga resan, gav de sig iväg. De seglade ut ur viken och började följa kusten västerut. Den blev allt mera ödslig och bergig och ogästvänlig ju längre västerut de kom, samtidigt som havet blev allt hätskare, hårdare, hemskare och svårare i takt med att dess ursinne blev allt vildare.

Och Odd tänkte: "Vad lever vi för egentligen? Vi lever för framtiden, för våra barn och efterkommande, för att de skall få det bättre än vi har det. Vi arbetar för att framtidens barn skall dra nytta av vårt arbete. Vi samlar ihop rikedomar för att framtidens barn skall få slösa bort dem. Vi lever nitiskt för vårt arbete och avstår från livets goda för att våra barn skall slippa arbeta och få ut allt livets goda och därmed glömma all moral och gudsfruktan. Vi strävar för att våra barn skall nå vad vi strävat efter, så att de därigenom glömmar och upphör att sträva vidare. Ack, hur fåfängt är icke allt mänskligt liv! Men naturen älskar jag. Naturen är min kärlek, och jag skall alltid förbli henne trogen. Och så länge det finns sådana som jag som älskar naturen som jag, så går nog allting ihop till slut ändå."

Men många tragedier väntade den käre Odd. En av hans vänner, den gode Melker, krossades mot havsklippor när en förfärlig våg sköljde honom över bord. En annan vän räddade en gång fartyget och alla ombordvarande med att simmande bogsera det genom ett av virvlar och strömmar behärskat livsfarligt sund, men han

omkom själv på kuppen. Två andra dog av alla umbärandena och ansträngningarna som varje dag krävde var mans yttersta krafter. Alla var undernärda och ständigt frusna, och ingen fick eller kunde någonsin sova ut. Och för var dag blev kusten allt vildare, havet allt stormigare och hårdare och vädret allt sämre och kallare. Men männen härdade ut. Ännu en av Odds vänner dog av trötthet när de efter en fruktansvärd storm fann lä i den nuvarande Hardangerfjordens fruktträdsgrönskande vikar.

Och Odd tänkte: "Ack, skall alla mina kamrater dö och jag ensam överleva? Då hade det varit bättre att stanna hemma från början."

Men han skämdes över att tänka så, och ännu mera blygdes han när han kom på sig själv med att längta hem och önska sig vara återförenad med sin kära orättvist behandlade hustru. Han hatade sig själv då han tänkte på sin hustru och såg sig själv genom hennes ögon som en hänsynslös egoist och grym familjefar. Han ville inte vara mänsklig. Han ville vara som Gud var och icke som kvinnor var.

Och med sina män fortsatte han resan norrut så fort stormen minskat med hälften. Och han tänkte: "Livet är inte bara kärlek. Det är även arbete, lidande, kamp, krig och hat. Ibland är livet bara kärlek, men bara ibland."

Några veckor senare råkade de ut för en ny storm, som var svårare än alla stormar hittills. Odd beordrade alla att binda fast sig på sina platser vid båten. Alla gjorde det, men likväl rycktes två bort av de våldsamma översvallande böljorna. Stormen var ohyggligt svår, men svårast av allt var det att en fruktansvärd havsström grep tag i deras farkost och drog den med sig i svindlande fart in mot land, där svarta klippor och branta bergöar väntade på att få krossa dem. De drogs in i en gigantisk tjutande kokande havsvirvel, och de var alla förvissade om, att detta skulle ingen av dem överleva. Endast Odd vågade trots allt förtrösta på högre makter. Och de klarade sig som genom ett under. Plötsligt var de ute ur havsströmmen, och de hade klarat sig från alla grund, klippor och skrovliga sandpappershällar. Strömmen hade fört dem med sig genom den mest fruktansvärt klippiga av alla skärgårdar, men inte en enda klippa hade skrapat en enda av skeppets bräder.

Efter detta äventyr gick de i land där de jagade och åt. Och Odd talade till sina män och sade:

"Det är det största av alla äventyr vi är ute på. Om vi skall kunna genomföra det måste vi försaka varje tanke på hem, familj, hustru, barn, trygghet och lycka. Efter oss skall andra segla i dessa livsfarliga vatten. Efter oss skall andra komma till dessa länder, som vi nu upptäcker, och bosätta sig i dem. Vi är de första att utforska dessa nya fjärran kuster. Vi är de som banar väg för våra efterkommande, våra barn, barnbarn och barnbarns barn. Vi seglar längs denna riskfyllda väg för att andra lättare skall kunna segla här efter oss. Vi är de som upptäcker detta land, tar det i besittning och gör det till våra familjers och vårt folks egendom. Och vi skall segla vidare och ständigt finna nya länder för våra barn att flytta ut till och ta i besittning. Ingen fröjd är större än ägandets fröjd. Ju längre vi seglar, ju mera land vi upptäcker, desto nöjdare skall vi bli efteråt. Så låt oss fortsätta ända tills kusten åter vänder söderut och leder oss hem till vårt hemland. Ty världen är en isolerad ö, omsluten på alla sidor av det eviga ändlösa havet, som är den mest levande av alla företeelser. Det är denna ö vi är i färd med att segla runt."

Och hans ord uppskattades och efterföljdes, och ingen var ovillig till att fortsätta färden. Innan de på nytt gav sig ut till havs ordnade de dock med en högtidlig gudstjänst, fastän det inte växte ekar där i landet. Och allt detta ägde rum på den plats som en avlägsen framtid skulle giva namnet Nidaros.

Omsider kom de till en ö i vilken de tog i land. Den var grön och fruktbar och rik på allt som männen kunde behöva. De gick i land på ön och lämnade en person kvar att vakta fartyget medan de utforskade landet.

När de kom tillbaka efter ett strövtåg på en halv dag såg de inte sitt skepp mera. Det var borta. Kamraten som de lämnat kvar att vakta skeppet låg död på stranden. Han verkade ha gått en fruktansvärd död till mötes. Han hade inget ansikte, och hans kropp var nästan av på mitten. Men var var skeppet?

I nästa ögonblick såg de förklaringen till katastrofen. En fruktansvärd avskyvärd jätteorm, tjock som den största av ekstubbar och längre än något skepp, dök upp bland strandklipporna och gick till anfall mot männen. Det var tydligt att denna drake dödat kamraten som vaktat deras skepp.

Odd ville genast gå till motangrepp på ormen, men hans män höll honom kvar. "Vi vill icke förlora dig," sade de. "Du är för värdefull. Utan dig kommer vi aldrig hem." Och i stället gick tre andra till angrepp mot ormen. De slöks hela. Deras svärd brast som stickor mot ormens pansarfjäll.

Då slet sig Odd och gick ensam till angrepp mot vidundret. "Åt Gud skall jag offra denna torsk!" ropade han medan han tveklöst gick in på ormens eldsprutande gap. Och ormen svarade honom: "Tar du mig för en torsk?"

"Ja," ropade Odd, "och i kväll skall jag steka dig över ett glödkol och svälja dig hel i en enda munsbit som en sill, ty värre än en sill är du inte."

"Har du då inte sett hur jag har slukat tre av dina kamrater i ett enda nafs?"

"Jo, och jag skall återkräva dem av dig!"

Därmed fattade Odd en väldig sten två tredjedelar så stor som han själv och slungade den med väldig kraft in i ormens skräckinjagande etterstinkande gap. Draken stängde genast munnen och blev röd som en kräfta, ty stenen hade instinktivt svalts men inte kommit ner genom ormens hals. Den fastnade i hans svalg, och han kunde inte få den loss, för den hade satt sig på tvären. Han blev kokrod och kämpade förtvivlat efter andan. Hans svans, som låg ute i havet, rörde upp väldiga virvlar i dödskampen. Några sista ryckningar, och ormen var stendöd. Den hade kvävts av stenen, som han hade satt i halsen, och som ännu satt fast i hans strupe.

Därefter måste männen bygga ett nytt skepp, ty det förra hade sjöormen slagit sönder. De hittade snart vrakgods på stranden. Ormen hade dödat den ende som vaktat skeppet och sedan dragit ut med skeppet i havet. Där hade ormen lekt med det tills det gått sönder. Sedan hade ormen återvänt till stranden lagom för att möta sin baneman.

Det tog tre månader för dem att bygga ett nytt skepp. Lyckligtvis fanns det gott om träd på ön. Annars hade de aldrig kommit därifrån. Först efter tre månader kunde de sålunda fortsätta sin resa.

Men efter kampen med draken kände sig Odd mer än någonsin som en människa. "Jag är bara en människa, och aldrig kommer någon människa att vara mer än en människa. Jag är mänsklig och ingenting annat, och det är kanske lika bra det." Så tänkte han efter sin strid med draken, den trettio meter långa strandormen.

Sex månader efter att de lämnat det nuvarande fiskrika Lofoten kom de till ett land där allting andades skräck. Det var ett livlöst öde land som en unken tystnad låg tryckande över. Och i luften låg en otäck stank.

De kunde inte låta bli att utforska landet. Allt var stilla. Så långt de kunde se bestod landet av endast ändlösa tröstlösa hedar. Odds män ville fortsätta, men Odd sade: "Detta land har en hemlighet som är till för att upptäckas!" Och de stannade.

Men de fann ingenting i landet. Allt var stilla och öde. De såg en och annan svart korp komma flygande, men annars fanns där intet levande väsen. Just när de hade beslutat sig för att lämna landet och fortsätta, påträffade de dock en gammal förfallen hydda. Där bodde en mycket gammal kvinna. Men hon var en häxa. Hur hade hon kommit dit? Hon svarade att hon var landets väkterska.

Männen fascinerades av henne, inte för att de inte sett en kvinna på så länge, utan hon fängslade dem med att berätta fantastiska sagor och berättelser från gamla

tider. Hon gav Odd alldeles rätt i att landet gömde en hemlighet, och själv kände hon hemligheten, men hon vägrade att avslöja den.

Då ville Odd och hans män tvinga ur henne den hemligheten. Då sade hon:

"Tre dagsresor härifrån rakt mot norr ligger den stad som ingenting kan hindra er från att luska reda på, men när ni funnit den skall många av er dö, och ni skall bittert ångra er nyfikenhet."

Männen satte genast iväg mot denna stad. Ingenting kunde hämma deras farliga nyfikenhet. Ingen brydde sig ens om att försöka.

De kom till staden. Platsen var kall och frusen. Staden spred en vedervärdig stank. Den var omgiven av höga palissader, och överallt utanför palissaderna stod spjut i marken med döda människohuvuden spetsade på deras fria ändor.

Männen gick in i staden. Över stadsporten hängde följande tydliga anslag:

"Var och en som här träder in må gå ut igen utan att ha vidrört något föremål i Dödens Stad."

"Dödens Stad!" utropade en av männen som hette Kaj. "Då är detta den sägenomspunna ökända platsen, som så få människor sett att ingen vill tro på dess existens."

"Vad vet du, Kaj, om detta ställe?"

"Jag har hört berättas att detta är jättarnas dödsrike. Hit kastar Gud alla mot honom upproriska jättar, giganter, titaner och halvgudar. Guds söner, som Gud själv utrotat, finns här. Här finns även alla de barn som änglar avlat med människor. Ön kommer gradvis att frysa in och täckas av is, som kommer att utplåna alla spår av de döda jättarnas existens. Nu får vi se om sägnen talat sanning."

Och mycket riktigt. Staden var full av döda jättar. De voro alla sittandes. De satt längs med gatorna i höga troner. Somliga var dubbelvikta, medan andra var genomborrade av vapen eller störor som ännu stack ut. Många såg ädla, gamla och förnadsbjudande ut. De flesta var omkring fem meter långa.

Det fanns stora skatter i staden. Där fanns oerhört mycket guld och ädla stenar. Några män gav sig till att ta för sig av skatterna, men de förfrös genast och dog. Så fort de rörde vid det dyrbara vackra förvandlades de till djupfrysta lik. Tre av männen omkom på detta sätt. Därefter aktade sig de övriga från att följa deras exempel.

De lämnade skräckens stad, och många av dem spydde ordentligt när de kom utanför platsen. Och Odd sade: "Vi kan vara tacksamma för att någon av oss ännu lever."

De ställde färden tillbaka mot kusten över de ändlösa fuktiga ödsliga hedarna. Men nu lägrade sig över hela landet en dimma, som gjorde att de inte kunde se solen. Och de gick vilse i dimman. De tappade bort sig, och de tappade bort varandra. Efter sju dagar påträffade Odd och hans kamrater lik efter sina egna vilsegångna kamrater. De hade alltså gått i cirkel. Och hela tiden låg i luften denna outhärdliga stank som av förruttnelse. Flera höll på att bli galna bara av detta.

Tjugo dagar efter att de lämnat Dödens Stad kom de äntligen fram till kusten. De följde den söderut och kom slutligen fram till skeppet. Men de som frivilligt stannat kvar och vaktat skeppet såg bara tretton komma tillbaka av de tjugotre som tre veckor tidigare gått ifrån dem.

De uppsökte på nytt den gamla kvinnan, landets väkterska. Hon skrattade åt dem när de kom tillbaka och ropade till dem: "Säg nu inte att jag inte varnade er! Ni ser ut som våta katter med svansen mellan benen allihop! Var glada för att någon av er lever!"

"Det är just vad vi är," sade Odd surmulet. "Men säg nu att det fortsättningsvis kommer att gå bra för oss, att vi har det värsta bakom oss, eller jag sprättar upp bröstet på dig."

"Det kallar jag utpressning," menade väkterskan.

"Det är det också. Men jag menar allvar."

Hon såg att han menade allvar. Då sade hon: "Se solen!" Och i det samma sprang solen fram genom molnen. "Nu kommer våren och sommaren. Segla iväg så fort ni kan och ta vara på detta väder, medan det varar."

Odd menade att hon bara ville slippa dem, men det råkade vara ömsesidigt. "Vi ska följa ditt råd. Är det du som satt upp skylten?"

"Nej, det satte andra besökare upp före er, som upptäckte vad som hände när de ville plocka med sig skatter härifrån. Detta är världens rikaste ö, men skatterna tillhör ingen! Och ingen får förvalta dem utom jag!"

"Vem var här före oss?"

"Det får du aldrig veta, på det att din resa trots allt må lyckas."

Med detta svar lät Odd sig nöjas och lämnade henne utan ett ord vidare.

Nu fortsattes resan. De seglade över ett lugnt och vackert hav. Det var dessutom varmt så att de kunde bada. På den tiden var detta hav nämligen ännu icke fruset. Det var en ljuvlig seglats. Männen hade en mjuk slör, och hela dagarna befann sig någon av männen simmande framför eller omkring fartyget.

Odd var en mycket skicklig simmare. På en del små öar träffade de sjölejon, grisslor och alkor, pelikaner, sälar och valrossar bland andra djur. Dessutom hade de ideligen sällskap av valar, tumlare och delfiner.

Odd älskade valrossarna och säldjuren. Han älskade att leka med dem i vattnet, tumla om med dem i de små mjuka vågorna och dyka med dem ner till havets botten. Ofta fick männen rida korta avstånd på delfinernas och tumlarnas ryggar, och en gång åtog sig till och med sjutton delfiner att bogsera männens skepp en kortare sträcka. Mest av allt älskade Odd valrossarna, och de blev även varmt fästa vid honom.

Så fortgick den härliga resan. I det paradisiska vädret som aldrig ville ta slut vågade Odd erkänna vad han tänkt under deras svåraste dagar i vinterstormarna långt i väster.

"Jag såg mig själv ensam klara mig i land som skeppsbruten. Jag såg för mig hur jag nesligt fick kämpa mig hungrande fram genom ändlösa ödemarker till vårt hemhav, och jag föreställde mig hur jag kom hem till min hustru utblottad, naken och mera död än levande med ingenting kvar i mig utom skammen och nederlaget. Nu slipper vi sådana tribulationer. I härlighet och glans skall vi nu genomföra vår seglats och komma hem som hjältar."

Då genmälte en av männen:

"Men vår resa är inte slut ännu."

Den dagen kom emellertid då sjömännen fick till sin skildringsomöjliga fröjd uppleva hur kusten svängde av söderut. De rundade en udde bakom vilken landet tog slut. Okontrollerbara av glädje följde de kusten och kom in i ännu varmare och vackrare, livligare och sällsammare hav.

Vad båtar det att beskriva alla deras vidare äventyr, alla de länder och öar de upptäckte, alla de år av lidanden och ansträngningar med små belöningar emellan som de genomlevde? En dag emellertid kom de längst in i en stor djup vik, och vid den viken låg en stor stad. Den stadens namn var Ur.

Odd hade en karta över dessa mer civiliserade länder som hans far Lars en gång ritat upp. Med hjälp av denna karta kunde Odd fastslå att han inte längre var så hemskt långt hemifrån.

I staden råkade just då en förnäm man uppehålla sig som hette Ismael. Han var oäkta son till Odds fars beskyddare Abraham, och Odd sökte upp den förnämne stormannen. De träffades, talades vid, åt tillsammans och blev mycket goda vänner. Faktum är, att den store Ismael i hela sitt liv aldrig kunnat dra jämnt med folk, och att Odd blev den fruktade Ismaels livs första verkliga vän.

I tre år stannade Odd och hans tolv överlevande kamrater hos Ismael. En av vännerna hade spårlöst försvunnit under en simtur i det stora havet bland valrossar och sälar längst i norr, och två hade dött av strapatserna. De överlevande trivdes utomordentligt väl hos Ismael i Ur och åt sig mätta alla dagar. Var och en fick sig en hustru, och åt Odd gav Ismael som hustru sin egen käraste, vackraste och yngsta dotter. Hon var så fager att inte ens månen var mera förtrollande om natten än vad hon var.

Efter de tre åren lämnade nordborna Ur, samtidigt som Ismael gjorde det för att dra norrut med sina karavaner. Odd och hans kamrater seglade söderut ut ur viken och följde sedan kusten västerut. Avskedet mellan Odd och hans svärfar blev inte så tårdrypande som man hade kunnat tro. Så nära stod de varandra att de kunde skiljas utan att gråta. Dock torkade efteråt både Ismael och Odd var sin tår ur ögat när ingen såg.

Ismael hade helst sett att nordborna hade följt med hans karavaner norrut. Han hade försökt övertala dem med att det skulle innebära en mycket närmare och bekvämare väg hem för dem än över det outhärdliga havets nyckfulla vidder, som när som helst kunde öppna sig för dem som en grav utan återvändo och utan namn. Men Odd och hans kamrater kunde inte överge sitt skepp. Det hade sin egen personlighet, och de kunde aldrig mera svika henne, efter allt som de hade gått igenom tillsammans redan.

Odd och hans vänner seglade därmed in i Röda Havet. När det tog slut bar de skeppet över sanden till nuvarande Medelhavet, ty så hade Ismael instruerat dem att göra. Avståndet var då ännu inte så långt mellan de båda haven. De följde sedan Egyptens kust till det ställe som grekerna senare skulle kalla Herakles Stoder, och därifrån följde de kusten norrut.

Efter ytterligare många svåra outhärdliga strapatser, efter dånande stormar i Biscaya och än värre tyfoner i Nordsjön under vilka de nästan omkom, drevs de av vinden i land på ett ställe som de kände igen. Det var en bred älvmyrning med karga stränder och gråa tröstlösa klippor och skär överallt. Det var den plats som Odd hade besökt förut och om vilken han hade sagt: "Här skall jag grunda en by, om jag någonsin kommer tillbaka."

Nu var han kommen tillbaka. Solen glänste gyllene i väster. Floden skimrade i guld, kopparrött, smaragdgrönt och lila. Det var en underbart vacker afton. Vinden var kall, men den kändes föga. Och nu betogs Odd av en skriande hemlängtan. Han hade hållit den inom kontroll under hela resan, men nu brast fördämningen för hans hemkärlek, och han blev galen av hemlängtan.

Skeppet ankrade på södra stranden av floden. Det var ett utomordentligt vackert landskap. Gröna skogar, bulliga kullar, romantiska berg och fridfulla dalar och sjöar karaktäriserade orten. Och de stannade på platsen i fem dagar för att ta igen sig.

I stormen på Nordhavet hade tre män och fem kvinnor tagits av havet. Ismaels dotter hade klarat sig och ibland till och med fått stå vid rodret. Hon var nu havande och i nionde månaden. Tredje dagen i land födde hon sitt och Odds barn – en son.

Fem av männen bad Odd att få stanna kvar på platsen och grunda en koloni där. Odd lät dem göra det. Han endast gladdes av prospektet att de med Guds hjälp skulle skapa hans by. Men till Odds förvåning så ville Ismaels dotter även bli kvar där. Hon ville det till och med starkare än någon av de andra. Hon ville stanna där med sin son. Hon skulle bli en utmärkt ledande kraft i byggandet av människoboningarna. Mellan fyra ögon sade hon till Odd:

"Jag ser att du längtar hem till din ursprungliga hustru på din fädernegård. Jag ser att du redan bekymrar dig för hur det ska gå att förlika din förra hustru med mig. Låt mig därför stanna här och bygga byn. Far du hem till din hustru och lev lyckligt med henne. När du behöver kan du resa hit och besöka mig. Jag är bara din bihustru."

Och Odd fann sig i den kloka kvinnans förslag. Sålunda grundades den första orten på den plats där Göteborg nu ligger av en Abrahams dotter.

Ensam med sina fem trognaste män och deras semitiska hustrur reste Odd upp för floden. Han tänkte ta reda på om han haft rätt i sin misstanke att den kunde leda hem till hans vidsträckta hemsjö.

Ibland stötte de på katarakter som de måste forsla båten förbi till lands. Omsider kom de till ett stort hav, som var stilla, oändligt rent och klart och ljuvt att gunga på. Odd kunde inte låta bli att utbrista: "Detta är världens vackraste hav!" De följde dess kustlinje till havets östra strand där de seglade upp för en ny flod.

De fick bära sin väderbitna farkost förbi många forsar och fall och genom många mil av skog och mark och trassla in sig och ut sig ur många snår innan de träffade på en segelbar flod som flöt österut. Därefter seglade de lugnt genom de ena sjön efter den andra tills de en dag äntligen otroligt nog på något märkvärdigt sätt kom hem. De anlände till hembyns brygga nattetid och vågade icke väcka byn utan sov över i båten. Nästa morgon påträffades skeppet och hjältarna sovande av byns befolkning. Dessa vågade icke gissa vem gästerna var. Vad kunde de väl tro att det var för ett trashankssällskap med långa skägg och slitna ansikten och lösa fruntimmer som kommit och lagt till vid deras brygga! Men alla visste det innerst inne. Erna, åldrad men ännu sig själv, blev hysterisk av glädje, rusade ombord, väckte de sovande och omslöt den yrvakne Odd. Alltjämt yrvaken fördes han, drogs han och bars han i land av folket tillsammans med de övriga. Och så började en fest som aldrig tog slut.

Trettiofyra år hade gått sedan Odd lämnat hemmet. Världen var trettiofyra år äldre, men det var märkvärdigt hur allt var sig likt. Gamla människor hade dött, och alla barn och ungdomar var nya och okända. Och de barn som Odd älskat och lekt med var nu fullvuxna människor i sin bästa ålder. För övrigt var allt sig likt. Odds och hans hjältars vänner och jämnåriga hade inte förändrats ett dugg liksom Odd själv och hela hans gäng.

Ingen var saligare än Erna. Odd dolde inte sitt andra giftermål, och Erna förlät honom allt. Hon hade lika litet emot honom idag som hon haft för trettiofyra år sedan, när han varit mycket värre. Hon frågade honom bara: "Fann du vad du sökte?" Och han svarade: "Jo, jag fann dig." Och hon var så salig och lycklig att alla var lyckliga med henne.

Odd Konung levde sedan i 73 år. Tre gånger besökte han Aida, Ismaels dotter, vid älvmyningen på landets västkust, och tredje gången var Erna med. Erna var mycket blyg tillsammans med Aida, och de blev aldrig du med varandra. Erna födde sex barn åt Odd, och Ismaels dotter födde tre. Odds älsklingsson var hans första son med Erna, som han kallade Atle efter en av sina käraste vänner på den långa resan. Denne vän hade dött efter att ha stått till rors fjorton dygn i rytande gisslande hagel- och snöstorm. Endast han hade varit Odds överman i att klara av ett skepp i storm, och han hade räddat Odds och hans sista mäns liv med att offra sitt eget.

Och Atle övertog gården när hans gamle fader Odd dog. Odd var då lam och reumatisk, och han dog efter att i årtal ha tappert kämpat emot ständigt växande smärtor, såsom han kämpat mot havet och dess stormar, den mest obetvingliga av alla världar.

Och Atle blev den tredje som även fick tillnamnet Konung. Dock tyckte han att Konung Atle lät bättre än Atle Konung, varför han kallade sig det förra.

5. Atle

Atle hette egentligen Karl, men efter sin hemkomst hade Odd konsekvent kallat honom Atle efter sin käraste sjöman, och det hade sedan hela landet gjort.

En sak som Atle aldrig glömde var minnet av sin fader. Han mindes alltid sin gamle faders sista år, gamlingens ständiga längtan tillbaka till ungdomen och hans ständiga klagande ånger över att han inte stannat borta när han väl varit borta. Ofta hade Odd klagande yttrat så att hans son hade hört det:

"Varför vände jag någonsin hem? Varför fortsatte jag inte ut och bort och vidare fjärran från allting? Varför lät jag mig komma tillbaka hem till min hustru för att där bindas och fjättras vid egendom, plikter och outhärdlig välfärd? Varför fortsatte jag inte bort och ut när jag ändå var på väg?"

Atle var en stark gosse. Han kunde fälla vem som helst i brottning. Han var en bättre skytt än någon annan i landet. Han kunde med sin pilbåge träffa en ilande svala på ett stenkasts avstånd med solen i ögonen. Yxan hanterade han utan att ens känna dess tyngd, och han kunde kasta spjut längre än någon annan. Dessutom var han fager att se på. Han bar alltid långt hår som föll långt ner över axlarna, ty för honom var det naturligt.

På hans tid började ett flertal rika och mäktiga bönder ifrågasätta Atles auktoritet och hans gårds rang som den första och främsta. Somliga började tycka att de själva var lika goda som Atle och att deras gårdar var lika goda som Atles.

Detta tyckte inte Atle om, ty han anade att folket skulle splittras om hans gård inte längre ansågs som centrum för all bebyggelse. Men utvecklingen fortgick, och de som ansåg sig lika goda som Atle blev allt fler och mer storordiga i sina åsikter. Den oundvikliga dag kom då ett gräl mellan Atle och en bonde ledde till öppet våld. De kom i strid med varandra, och Atle dödade sin motståndare egentligen utan att vilja det själv. Det bara blev så. Därefter blev de bönder som var emot Atle allt hätskare mot honom och alltmer sammanhållna sinsemellan.

Atle var klok nog att nu samla ihop de vänner han kunde lita på och förbereda dem för strid. Han visade dem hur de skulle göra om de invecklades i kamp, och han lärde dem som inte kunde att hantera vapen.

"Detta är ej ett roligt göra," sade han, "men vi måste vara säkra på att vara de starkare."

En dag mördades en av Atles vänner nesligt och lömskt i skogen, när han var där för att hugga ved. Det ärelösa dådet blev känt, och alla fruktade för vad som komma skulle.

Litet senare brann en av de mest egensinniga böndernas gård upp. Det var tydligt att branden hade anlagts. Folket blev nu allt tydligare splittrat i två partier: ett för Atle och ett emot honom. De flesta hederliga och godtrogna fäderna höll sig dock utanför leken och ville varken stå på den enas sida eller den andres.

Strider blev nu allt vanligare. Ofta såg man här och där en död storman ligga på någon äng eller i något dike. Flera av Atles vänner blev dödade, och även flera av de rikaste och mäktigaste bönderna gick åt.

Atle befäste sin gård, lät utföra tillbyggnader och gjorde den så stor, härlig och iögonfallande att den ej längre var en gård bland gårdar utan sannerligen en herrgård bland enkelt folks torftiga bondgårdar.

Märkligast av alla Atles tillbyggnader var en stor sal i vilken han ämnade ta emot folk som kom till honom för att be om råd eller i andra ärenden. Så väldig, ståtlig och högtidlig var denna välbyggda vackert välvda och skickligt konstruerade sal, att den snart blev kallad Uppsalen. Många gick dit bara för att titta på den och försöka fatta hur den egentligen hade byggts.

Allt fler ställde sig nu på Atles sida, och allt färre stödde dem som ville gå egna vägar. De egensinniga hade snart ingen chans längre att driva sin vilja igenom. En dag bad Atle dem i ett offentligt påbud, att de antingen fick lov att stå ut med Atle eller också flytta bort från trakten till främmande ort. En del av de egensinniga stannade, medan andra gav sig av.

Men de som minst av alla ville foga sig i att Atle var bäst var hans kusiner och halvsyskon i fjärran västern vid flodmynningen, Aidas barn. När Atle en gång reste dit med sin utomordentligt sköna hustru Frida blev han där behandlad som en simpel gäst. Hans halvsyskon var stolta över att härstamma direkt från det fjärran varma Österlandet, och de såg på Atle som på en som inte var av deras slag. Då röt Atle och ropade: "Jag är er herre, liksom jag är hela min släkts och mitt folks överhuvud! Gud skall döma mellan mig och er!" Och han reste därifrån i vredesmod, medan hans halvbröder bara skrattade åt honom.

Tre år senare kom han tillbaka med en expedition. Femtio av hans vänner var med honom, och han bjöd dem att förstöra Aidas barns gårdar och ägodelar. Och med eld och vapen förstörde Atles kunniga och skickliga män allt vad Aida och hennes barn under femtio år hade byggt upp. Atle tyckte inte om att behöva vara sådan, men han måste bevisa och demonstrera för sina bröder och systrar och släktingar att de hade en herre som ledde dem och förenade dem. Atle dyrkade kraften och fastheten och sammanhållning mellan människor. Han ville inte att en del av hans folk skulle gå åt ett håll och en annan del åt ett annat. Till varje pris ville han undvika det etniska skräckfenomenet Babels Torn i den värld som han ansåg att han ensam hade rätten att härska över. Han ville att hans folk skulle förbli hans folk. Och Aidas barn fogade sig i hans vilja. De ville inte ha fler sådana konflikter och böjde sig för hans hänsynslöshet, kraft och fasthet och lovade att inte mera behandla honom illa i fortsättningen.

Uppsalen blev känd och berömd av alla. Från långt fjärran liggande länder och landskap och kuster kom avlägsna ättlingar för att se den sägenomspunna salen, och deras förväntningar av dess sevärdhet uppfylldes. Med tiden blev det självklart för alla att Uppsalen var centrum och samlingspunkt för hela den kalla nordiska världen. Den som inte hade sett Uppsalen ansågs som lika otolererbart okunnig som den som inte visste något om Noak eller Magog.

Atles senare år blev en mera lycklig och lugn tid. Konungen åtnjöt uppskattning i alla landsändar, och under hans tid mådde alla gott och väl. Och Atles underbara hustru blev vida beryktad för sin sagolika skönhet. Hon var ljus och klar såsom solen, och kvinnorna såg upp till henne som männen såg upp till Atle. Hon var förtjusande. Dock var Atle enligt folks mening ofta hård och kall mot henne. Sanningen var dock att han älskade världen om dagen och henne om natten. Hon födde honom sju barn av vilka fem var pojkar. Han intresserade sig mest för att lära dem bågskytte och sporter och att uppfostra dem till kraftkarlar som han själv. En av dem var dock inte alls intresserad av hård träning. Han ville bara ägna sig åt fridfullt umgänge med naturen och, vilket var hans största intresse, hans faders familjs historia. Denna pojke hette Oden. Han älskade sin fars och mors berättelser om deras förfäder, om Noak och Magog och om deras naturdyrkande religion och ekens betydelse. Han var över huvud taget mycket tillgiven sina föräldrar. Han ville hellre lära sig saker av dem än leka med sina kamrater, och Atle blev snart på det klara med att Oden och ingen annan skulle få ärva den goda gården. Oden var också mycket fager att skåda. Han liknade sin ljusa mor mer än sin stränge far.

Atles kärlek till sin hustru förblev oförminskad så länge de levde. Han älskade henne varje natt med en passion som var som en storm som inget motstånd kunde göra någonting emot. Men varje dag var hon glömd och förskjuten, som om hon inte existerade för honom längre, tills natten ånyo kom och satte punkt för hans eviga arbete. Atle älskade sin hustru om natten för att han då, som han sade, slapp se

henne, medan han om dagen bara hade förakt till övers för henne, vilket han dock dolde väl, så att han aldrig lät det komma över henne. Sålunda levde de ytterst lyckliga så länge de levde. Atle dog före sin tjugo år yngre hustru, som överlevde honom med tio år. Men så länge Atle levde förblev han hatisk och misstänksam mot varje storbonde som visade något tecken på egensinne. Han glömde aldrig den upproriskhet och blindhet hos inbilska herremän som nästan störtat hela folket och hans familjs världsordning i olycka och som nästan gjort slut på alla traditioner. Han glömde aldrig den ondska som hans ungdoms motståndare väckt hos alla, och han upphörde aldrig med att vara på sin vakt mot sådana som undvek honom och dolde vad de tänkte. Han sade:

"Förbannade är de maktlystna godsherrar som utsuger andra, som utnyttjar naturen mer än nödvändigt och därmed skadar henne, som bränner skogar för att utvinna åkerjord i stället för att uppodla de ängar, slätter och hedar som redan finns i oändlighet. Förbannade är de som lever mera för privat nöje än för det allmänna bästa, som sätter sina egna intressen framför landets välfärd och som blundar för den stora enhetliga världen för att fastna i sina egna små världar i stället. Vår familjs överhuvud har tillsatts som Konung över denna värld för att leda den, och ve dem som inte följer honom, ty de inser inte sitt eget bästa."

Oden glömde aldrig sin fars outsläckliga hat för all gensträvighet och egensinnig egoism. Han beslöt att gå helt andra livsvägar och om möjligt helt motsatta livsvägar. Oden ville hellre tjäna, hjälpa och uppmuntra sina medmänniskor än sätta sig över dem. Dock blev Atle aldrig någonsin mindre älskad av flertalet människor för sin fasthets skull. Snarare blev det tvärtom: det tåliga och väl härdade folket endast uppskattade hårda tag och tillrättavisningar. De flesta tyckte det var bra att vissa utbölingar sattes på plats, även om det var förödmjukande för alla.

Atles hår blev aldrig vitt. Mot slutet av hans levnad grånade det en aning, men de grå håren blev aldrig fler än de brunsvarta. Han förblev märkvärdigt ungdomlig och spänstig nästan hela sin levnad och led inte alls av sin fars besvärliga och nedbrytande reumatiska krämpor. Till slut dog dock även den granne, ståtliga och ojämförlige Atle, och hans sista ord var:

"Mitt folk, förlåt mig om jag har varit för hård."

Det var som om han insåg att hans hårda tag hade lämnat farligt nedtryckta spänningar efter sig som skulle leda till svåra bekymmer för framtiden och framför allt för Oden.

6. Oden

När Atle var död fann sig Oden plötsligt ensam i världen. Hans far hade alltid stått bakom honom och hållit all mänsklig illvilja på avstånd från honom, men nu när hans obändige och osårbara fader var död brakade plötsligt hela helvetet löst. Alla hans fyra bröder hade alltid varit avundsjuka på honom, föraktat honom och missförstått honom, och nu kom plötsligt hela deras primitiva och oförnuftiga ondska i öppen dager. Odens enda säkra hamn för stormen var hans mor Frida. Hon försvarade honom mot hans hätska bröder och gav de fyra vilda odågorna många hälsosamma avhyvlingar. Men pojkarna svor då att hämnas.

Hela deras handlingssätt utgick från den åsikt de hade att det var orätt att en som var svag, oduglig i kamp och gräl, fnoskig och lekfull, ensam drömmare och människoskygg latmask, som de allt ansåg Oden vara, skulle få ärva gården och inte de, som allesammans var kampglada duktiga arbetare och kraftkarlar och lika hårdföra och starka som sin fader. De kunde inte begripa att en likgiltig drömmare skulle få företräde framför dem, som var de bästa karlarna i världen. Och de

uppfattade Odens upphöjelse som en fruktansvärd förolämpning och orättvisa mot dem själva.

De beslöt att göra något åt saken. Men de både älskade, vördade och fruktade sin mor, som stod på odräglingen Odens sida. Men den oförrätt de lidit kände inga gränser och fruktade ingen lag. Deras harm skingrade alla deras betänkligheter. De beslöt att göra det ogörliga, och de gjorde det. De mördade sin egen moder. En natt när hon sov smög de sig in till henne och kvävde henne med en dyna. De gjorde det alla fyra tillsammans på ett sätt som uteslöt alla risker, så att en höll fast hennes ben, två höll fast var sin arm, medan den fjärde begagnade dynan. Fastän hon vaknade så kunde hon därmed inte kämpa sig fri. Sålunda mördade de fyra bröderna sin egen moder med berätt mod och ångrade det inte.

Oden fick dagen därpå veta det av en ung dräng som alltid visste allt vad som försiggick på hela gården. Drängen var Odens vän, och Oden litade fullt och fast på honom. Drängen rådde Oden att fly, ty eljest skulle antagligen bröderna ta honom av daga också.

Likväl kunde Oden inte tro på det timade förrän han sett sin moders lik. Drängen förde honom till moderns sängkammare där allting skvallrade om brödernas tilltag. Och Oden måste tro det otroliga, acceptera det oacceptabla och fly för sitt liv från gård och hem. Han fick snart av goda vänner veta att bröderna sökt efter honom och anställt jakt på honom. De hade varit arga över att han försvunnit.

Till vildmarkerna måste Oden fly och lämna sitt fädernearv, sin rika egendom, sin härliga framtid och sin ära åt bröderna. Världens härligaste hem besattes av fyra vilda sällar som inte visste skillnaden mellan rätt och fel och som av den anledningen mördat sin moder. Och Oden kunde ingenting göra åt saken. Men han beslöt att se tiden an med jämnmod och tålmod och hoppas på rättvisa från den som råder över allt och även över alla onda mänskors öden.

Men bröderna jagade honom. De satte en av deras fader Atles rikaste gårdar som pris för Odens huvud, och de tvingade ständigt ut patruller av allmoget att rida ut och jaga honom. De tog de flesta av deras duktiga faders gamla kämpar och dessa kämpars söner i sin tjänst och lovade dem rika belöningar och stora förmåner och slösade bort väldiga rikedomar i sold åt män som utan att fråga ville lyda vilka befallningar som helst. Snart red dessa hemska patruller överallt runt i landet och gjorde vad de ville. De bröt sig in hos bönder, skändade deras hustrur och döttrar, plundrade och brände deras gårdar och frossade i sitt högmod utan hämningar. De blev ett gissel för hela landet. De följde alla de fyra högmodiga brödernas exempel och klädde sig i svart med svarta mantlar och svarta masker som dolde deras ansikten och gjorde att de alla såg likadana ut. Överallt plundrade de och red de och spred skräck bland det goda folket. Vanligen anfördes dessa svarta rövarband av någon av bröderna. De bedrev sin ständiga jakt på Oden med grymhet och skoningslöshet mot alla, ty de trodde att det enda som kunde hota deras herravälde var om Oden förblev vid liv, varför de till varje pris ville se honom död.

För att Oden skulle kunna överleva klädde han ut sig till vallpojke. Han rakade noggrant sitt skägg varje dag, och sådant var hans fagra ansikte, så lyste hans oskuld i hans anlete, så oförstörd såg han ut trots sina lidanden, att han utan skägg såg ut som en femton års yngling fastän han var över trettio.

Och Oden flydde till den enda hamn där han kanske kunde finna något annat än död och undergång. Han flydde västerut mot skogarna, de orörda vildmarkerna, det eviga ingenmanslandet, björnarnas och vargarnas, örnarnas och kungsälgnarnas eviga rike, där tallarna och granarna i evig frid bildade de orörda ogenomträngliga skogarna med sina individuella torn och tinnar, kupoler och taggiga spetsiga gröna förbjudande murar mot människor. Hit trängde Oden. Han slogs med vargar och järvar och lodjur om dagliga födan och brottades var dag med slagbjörnar om deras

honung. Han kämpade var dag med vilddjuren och blev ett av vilddjuren själv i sin kamp för att överleva.

Han drog över skogar och berg, över vatten och forsar och for över sjöar på timmerstockar. Vart vatten han måste gå över och genom var kallt och närpå fruset. Han paddlade likväl sig på de enklaste stockar med händerna över vart stelnande vatten, var frysande sjö, hur stor den än var. Men havet han kom till, som plötsligt en dag utan ände i norr bredde ut sig, drog han sig för att gå över. Han gick hellre runt, ty dess södra strand var ganska nära. Ett väldigt och himmelskt skönt berg krönte grå horisonten i söder, långt bortom sjöns sydliga strand. Och han gick runt den himmelska sjön, som var blåare än själva himlen. Vid stranden i söder var snövita flockar av svanar, så rena och vita som änglar. Och sjön nästan kokade över av sjudande fiskliv.

Hans mål var den ort långt i väster där hans fränka, hans farfars andra exotiska hustru, fortfarande levde om än mycket gammal. Åtminstone hoppades han att hon alltjämt var vid liv, ty alltsedan barndomen hade han ständigt hört talas om henne och fängslats av hennes ovanliga väsen. Hon var ju den helige Abrahams sons egen dotter.

Skall vi beskriva hela sanningen eller endast den bättre delen av sanningen? Skall vi gå in på alla de fasor som mötte honom på flykten från sitt älskade hem? I början av sin flykt höll han ofta på att fångas av sina bröder. En gång överraskades han av sina bröders svartklädda hejdukar, men de kände inte igen honom i hans förklädnad. De lät honom dock inte slippa undan, fastän de inte visste vem han var. De uppehöll honom med prat, de drev gyckel med honom, och slutligen började de misshandla honom, som de tyckte själva, av sportsliga skäl. De sparkade honom, red över honom, stack sina spjut genom honom och red sedan skrattande iväg, alltjämt ovetande om vem vallgossen hade varit. De hade förmodat att han vetat något om flyktingen och därför ej lämnat vallgossen utan att först ha försäkrat sig om att han ej skulle klara sig för att förmå giva någon en varning. Men hade de vetat vem de hade misshandlat hade de noggrant förvissat sig om att han var död innan de lämnat honom och inte lämnat honom bara döende.

Vargarna kom och slickade hans sår där han låg halvdöd och medvetlös. Vargarna visade honom den barmhärtighet som inte mänskorna visade. De bar honom till deras håla och värmden honom hos sig. En gammal vargmamma sov alltid vid hans sargade kropp och värmden den och slickade den med sin renaste ömhet. Han tillbringade tre månader hos vargarna innan han var frisk nog att fortsätta sin färd. Han var då fullärd i vargarnas seder och livsspråk och kunde utan vidare tala med dem. Längre söderut mötte han sedermera andra vargar av ett annat och hungrigare slag som inte var lika tillmötesgående, och som han måste kämpa mot för det dagliga brödets skull. Dock tog han aldrig någonsin livet av en varg utan nöjde sig med att ge dem stryk, som ifrågasatte hans existens.

Somliga björnar kunde han umgås med, andra inte. Dem som han kom överens med sov han ofta över hos vid deras sida i värmen av deras välgörande päls.

En gång skickade han ett bud till sina bröder. Han skickade en gosse med följande talade budskap:

"Jag avstår från alla mina rättigheter. Jag vill er inget illa. Ni får allt vad jag skulle ha haft. Blott lämna mig i fred."

Brödernas svar till detta budskap var att försöka tvinga pojken att leda dem till Oden, och när det misslyckades pinade de och torterade de honom ihjäl. Sedan anställde de en ännu intensivare och hårdare skallgång på Oden. Alla som visste något om Oden och hade haft något med honom att göra torterades ihjäl. Således hade Oden ingenstans att ta vägen. Det enda han kunde göra var att lägga sitt liv i naturens hand och ge sig åt den hårda jungfruliga våldsamma vildmarken.

I hopp om att kunna få syn på sitt mål, det stora havet i väster, steg han upp på det skyhöga berget långt söder om branta och väldiga sjöhavet. Men från toppen av berget såg han icke havet mera än tidigare. Han såg bara skogar och berg, evig vildmark och ödsliga vidder, som tycktes än mer svårframkomliga än alla dem som han redan besekrat och klarat sig genom och över.

Men medan han stod där på toppen av berget så anfölls han plötsligt av en väldig kungsörn, som var både större och grannare än någon han hade någonsin sett. Den anföll honom aggressivt och hänsynslöst. Den klöste honom med sina klor, rev sönder hans skinnkläder och hackade honom utan förskoning överallt där den bevingade ståtliga varelsen kom åt. Den unge Oden sargades svårt. Han hade mycket svårt att försvara sig mot den flaxande skriande harpyan som var större än han själv, men omsider lyckades han dra sin kniv, vilken han stötte i örnen högra vinge så djupt att bladet gick tvärs igenom. Då skriade örnen och högg mot Odens ansikte. Den högg ett fult djupt sår i vänstra kinden, och i nästa ögonblick hade den hackat ut den unge mannens vänstra öga. Då slutade Oden försvara sig. Örnen hackade honom lätt här och där innan även den lämnade den blödande mannen i fred. Därpå kretsade den runt ovanför Oden ett tag, som om den tvekade över vad den skulle göra. Så landade den plötsligt bredvid Oden och satt där så lugnt som om ingenting hade hänt. Oden var arg och ledsen och höll sig för sin blödande tomma ögonhåla. Han var för arg för att göra fågeln något illa. "Du hackade ut mitt öga, din usling!" sade han sorgset förnärmat. Då talade fågeln och sade:

"Det är inte någon tillfällighet. Vi kommer att mötas igen." Därpå lyfte den ståtliga örnen plötsligt och flög sin kos.

Över berg utan slut, över eviga kullar, genom dal efter dal, i ett ständigt vildare och mer oländigt landskap, färdades Oden. En natt, då han för en gångs skull träffat på en fin grotta och där gjort sitt nattläger, tyckte han sig i drömmen se sin mor. Men han var inte säker på att det var en dröm. Denna syn såg han tydligt i natten: Hans älskade avlidna mor kom i självlysande gestalt in till honom i grottan och sade: "Min son, gå ej till Aida!"

"Men varför?" svarade Oden, men modern bara upprepade: "Gå ej till din fränka Aida." Och därmed försvann hon.

Och morgonen efteråt visste inte Oden om han varit vaken eller drömt. Dock var han ordentligt uppskrämd. Han frös och var kall, vilket han inte brukade vara. Ändå beslöt han att fortsätta färdas mot målet.

Han kom fram till bygden vid havet vid älvmyningen en sen kall och ruskig dag. Han var alldeles slut, och hans skinnkläder var i trasor. Han var svullen och blödde och var mer än ihjälsvulten. Krälände tog han sig fram den sista sträckan. Han var mer en mask än en människa. Men Aida levde ännu och var vid bättre mod än någonsin. Uppskakad men glad tog hon genast hand om sin makes sonson och arvtagare och gjorde allt för honom.

"Allt mitt är ditt," sade hon. "Stanna hos oss så länge du vill. Ju längre du stannar, desto bättre."

Och Oden var helt överväldigad av all den vänlighet som alla visade honom på denna stormpinta och ödsliga regniga ort.

Aida, som kunde allt, undersökte noga hans fördärvade öga men kunde inte ge honom ett nytt. Allt kunde hon göra för honom utom detta. Han fick lov att förbli enögd för resten av sitt liv.

När Oden berättat för den gamla goda kvinnan om allt som han upplevt, sade hon:

"Låt inte dina prövningar gå dig till sinnes. Lidandet är en lögn, makten är en lögn, allt är lögn, utom det som icke är. Strunta i dina bröder och deras ondskas, ty de tror på verkligheten, på makten, på blodet, på våldet och inte på något annat än det som är reellt, och därför är de och allt vad de gör utan någon som helst betydelse."

Endast drömmar är verkliga, blott vindens sus i naturen är sanning, endast friden är verklighet, endast allt det som icke är av denna människornas dödsdömda värld är av någon vikt och betydelse. Lyssna hellre till naturen än till människor, Oden. Sträva aldrig efter makt, men sök dig alltid bort från den. Strunta i världen och ägna dig blott åt det som icke är av denna världen. Allt är lögn som är ont, som gör ont, som ger smärta, som bringar lidande och kval, sorg och jämmer, och endast motsatsen till allt sådant negativt är verkligt och evigt. Lev endast för din kärlek, och strunta i andras hat. Så länge du gör det har du alltid rätt, Oden, även fast hela världen skulle säga annorlunda. Lita aldrig på någon annan än dig själv, ty så länge du lever kommer ingen att ha mera rätt än du, så länge du föredrar kärleken framför makten. Så länge du lever är ingen bättre än du, klokare, godare eller visare, ty så länge du förblir fördriven av människorna med orätt är Gud i dig, Oden, så länge du lever."

I tre långa underbara år stannade Oden hos den gamla och trygga Aida. Hon lärde honom allt vad hon visste, hela sin familjs historia och även hela hans fars familjs historia, så som hon kände till den. Och Oden mådde bra vid älvmyningen så länge han stannade där hos Ismaels dotter.

Men under de tre åren nådde budskapet om Odens vistelse i väster hans bröders öron. De skickade genast ut ett gäng på hundra ryttare för att fånga och dräpa Oden och Aida och hela hennes folk. Emellertid varnades den gamla kvinnan i god tid och bjöd genast Oden att ge sig av. Han förstod situationens allvar och flydde norrut till de karga otillgängliga öarna.

Under tiden nådde Odens bröders män Aidas gård, men den gamla modern lät sig inte tas levande. Hon gjorde motstånd, förskansade sig väl och försvarades duktigt av alla de sina. De onda angriparna belägrade gården och beslöt att hungra ut den. Det var bara en tidsfråga hur länge Aida och hennes folk skulle kunna hålla ut. Några lyckades fly genom att hoppa i älven och klara sig undan angriparnas pilregn. Allt fler och fler flydde och övergav Aida på hennes egen uppmaning. Till slut hade hon bara tjugo trogna svältande kvar. Hon talade till dem och sade:

"De av er som överlever mig måste hämnas mig. För varje droppe av mitt dyrbara blod som här måste bli ett med jorden måste ni utgjuta tio människoliv! Det blir er plikt, ni som överlever, att utrota våra fiender till sista man. Ni tjugo som är kvar befaller jag härmed att göra ett utfall mot belägrarna, bryta er igenom deras bålverk och fly. Det är den enda chans som finns att någon av oss alls ska kunna överleva. Må de av er som klarar sig igenom överleva länge nog för att ta kål på varenda våldsman i detta land."

"Ni själv då, frun?" dristade sig en av männen till att fråga.

"Jag blir kvar här i mitt hem intill slutet. Skynda er nu!"

Och de tjugo fann sig nödsakade att våga flykten, ty av erfarenhet visste de alla, att vad Aida sade och befallde i längden alltid var det rätta. Och de bröt sig igenom angriparnas linjer, och sexton av de tjugo undkom med livet i behåll. Samtidigt satte den gamla Aida eld på sitt hem. Så noga hade hon planerat branden, att hela gården snart brann som fnöske utan att någon kunde släcka elden. Och hon hade ordnat det så att eldsvådan gjorde det omöjligt för henne att rädda sig, och ingen annan kunde rädda henne heller. Så brände hon sig själv inne med hela sin gård och allt vad hon hade levat och strävat för. Så begick hon ett lågande självmord hellre än att falla i angriparnas händer och gå under på ett än hemskare sätt genom deras tortyr och behandlingsmetoder. Och hennes fiender stod paralyserade, förskräckta och rådvilla och kunde ingenting göra för att rädda den gamla kvinnan. Så dog Ismaels stolta dotter i Norden.

De sexton flyende överlevande dolde sig i skogen och började bedriva försiktig krigföring mot fienderna. De följde de svarta onda männen vart de gick, och varje natt tog de sig till fiendens läger och dräpte en eller ett par eller flera av dem. Det

blev en konstant nattlig hemsökelse, och Odens bröders hejdukar kunde inte skydda sig mot dessa nattens tysta mördare. Varje natt blev de skräckslagna mardrömsförföljda onda människors antal ytterligare reducerat. Och endast en av dem alla kom levande hem tillbaka till Odens bröder vid Uppsalen och kunde där för dem berätta allt vad som hade timat.

En av Odens onda bröder hette Leif. Han var den vackraste av bröderna och den av dem alla som mest liknade deras far Atle. När han hört hela historien om expeditionen västerut förstod han omedelbart att det var ute med dem alla. Och från den dagen gjorde han allt för att själv så split mellan sina bröder, skaffa dem ovänner och motståndare, uppvigla folket emot dem och på alla sätt i hemlighet verka för Odens sak. Och Leif, som alltid varit populär och älskad av folket fastän han gick med de onda bröderna, blev det nu ännu mera. Och i väster ryktades det om att alla förberedde sig på att störta Odens bröders tyranni för att i stället återupprätta Oden. Ju längre västerut man kom, sades det, desto starkare var Odens sak.

Men Oden själv var inte den som ville spilla någons blod. Han levde längst ute vid havet vid en öde mardrömsstrand, där det ständigt blåste och stormade. Ingen visste att han var där på den enda plats i världen där ingen fiende kunde nå honom eller finna honom, utom hans tre allra förtrognaste. Två av dem var hos honom på ön, den tredje var på väg till honom med budet om Aidas, hans välgörarinns död.

När nyheten nådde honom greps han av gränslös förtvivlan. "Min moder! Min moder!" klagade han hjärtskärande. "Min egen moder mördas av mina allra närmaste, och när jag finner en ny moder som blir mig ännu kärare, förlorar jag henne med och på ett ännu grymmare sätt! Ack, min moder, min enda moder, min enda riktiga moder, och min enda andra moder!"

Och han tyngdes den dagen av djup sorg och förblev tyngd av den så länge han levde. Från den dagen sörjde han oupphörligt över sitt livs katastrofer. Djupt betungad av sorger var han från den dagen och allt framgent, och på den dagen tyckte hans tre förtrogna att han blev trettio år äldre. Och från den dagen klippte han aldrig mer hår eller skägg, som på den dagen började vitna och sedan vitnade alltmer hastigt. Genom förlusten av sitt ena öga hade han blivit oigenkännlig för sina fiender, men när han nu så hastigt åldrades och vitnade hade inte heller en enda av hans bröder mer kunnat känna igen honom. "Ack, min moder!" klagade han alltid när han var ensam, och ensamheten blev från den dagen hans käraste sällskap.

Han kunde klara sig ensam på ön, och han såg gärna att alla hans tre förtrogna var upptagna med uppgifter på fastlandet. Ibland kom någon av dem ut till hans mardrömsö och inrapporterade läget i landet. Allt tydligare blev det att de flesta av alla människor ville ha bort Odens bröder och Oden in i stället. Men Oden ville inte bli konung. "Jag tänker aldrig gifta mig och skaffa mig familj, och jag vill aldrig ha några ägodelar."

"Men tänk då på er stora släkt och ert trogna folk! Tänker ni överge dem alla och allt livets goda för att leva på svältkost här ute helt allena och under en evigt mulen och stormig himmel?" frågade hans vän.

"Lämna mig i fred!" svarade Oden. "Jag vill ingenting ha med makten att göra!" Och han var obeveklig.

Emellertid såg allt ut att lyckas för Odens broder Leif. Folket var med honom, och han var med folket och för Oden och ville avstå från gården till Odens förmån. Det kunde dock inte undvikas att Leifs bröder med tiden fick veta om Leifs svek mot dem. För sent försökte Leif fly och ge sig av från gården. Han infångades av sina bröder vid grinden, och de stack genast ut ögonen på honom. Sedan uttänkte de det långsammaste, grymmaste och plågsammaste sättet att mörda honom på. De lät honom undergå alla deras snillrikt uttänkta tortyrmedel innan han dog, och det värsta av dem var det sista, när de inför hans ihjälplågade kropp tog in hans lille son Karl att bevittna den slutliga tortyren. Och de sade till den späde sonen: "Se så din far

får lida för hans bror Odens skull, som beslagit honom så med trolldom att ingenting längre kan rädda honom!" Pojken blev då hysterisk och rusade mot sin döende fader, men hans farbröder infångade honom, och fastän de för att råda bukt med hans hysteri både bakband honom och munkavlade honom inför faderns närvaro, som skrek vilt och ropade: "Vad tar ni er till med min son!" måste de föra ut den lille Karl då pilten var så helt från sina sinnen att de trodde han skulle gå åt. Efter detta bröt Leifs sista motstånd samman. Det enda han ännu kunde göra i livet var att lura dem en sista gång. Just när de skulle genomföra hans definitiva likviderande på det mest förödmjukande och kränkande sätt visade det sig att han redan hade dött: han hade själv lyckats lämna sin kropp innan hans bröder lyckats genomföra den yttersta kränkningen.

När Leif var död tog de förargade hans kropp, red in i byn med den och kastade den nakna döda kroppen åt byns hundar. Sedan inledde de en massaker på alla människor de kom åt. "Alla måste dö," sade de sinsemellan. "Endast vi är präktiga nog till att få leva i denna världen. Alla människor måste dö utom vi." Och sålunda begynte en massflykt av alla bygdens många människor. De flydde åt alla väderstreck, åt norr, väster, söder och över havet åt öster.

Efter tre år nådde nyheten om allt detta den åldrande Oden. Då sade han: "Nu är måttet rågat!" Och han började sejda. "Kom, ormar och myror, kom stickande getingar och steklar, kom giftiga larver och paddor! Ryck ut, ni vargar och björnar, mina vänner, och alla ni järvar och rävar, vampyrer och fladdermöss, råttor och vesslor, lodjur och vildkattor! Ryck ut, drag ut från er vildmark, ur era hålor och grottor, fram ur er underjord, och översvämma min hemgård och Uppsalen! Smyg er alla dit och dröp och förgör alla mina förbannade levande bröder och alla deras tjänare och hantlangare!"

Och se! Ormar och ödlor, paddor och råttor, lekattor och alla världens vilddjur samlades i massor och drog alla mot Uppsalen. Alla dök de upp på Odens familjs hemgård samtidigt, och de översällade allt. De stang Odens bröder, de frossade i deras kött, de åt upp dem till sista mägfnas, och ingen enda av alla de onda slapp undan. Varenda en av Odens bröder och deras vänner snokade ormarna och råttorna reda på och åt upp dem med hull och hår. Och när ingenting mer fanns kvar av det förfärliga skräckregementet drog de alla bort från gården igen och försvann till skogs samma väg som de kommit. Och inte en skelettdel låg kvar i bygden som vittnade om att där någonsin existerat någon ond människa.

Samtidigt lät Oden övertala sig av sina närmaste till att återvända till sitt fädernearv. Han lämnade sin ensliga mareldsö, de klippor i havet som varit hans fängelse och hem nu i sju år; och när han gick ombord på skeppet som skulle föra honom åter till fastlandet sade han: "Farväl, mardrömsland och mareldsstränder!"

Han reste först till Aidas nerbrunna gård, som hennes ättlingar redan hunnit bygga upp på nytt i ännu finare skick än förut. Han knäföll vid Aidas grav och grät där länge och ville inte resa sig på tre dygn. Sedan bjöd han ömt farväl åt alla de goda och leende människorna där, som alla var Odds och Aidas avkomlingar. Och för Oden var de alla som bröder.

Han färdades sedan på ett vackert draksmyckat fartyg med tjugo man upp för den forsande älven. Förbi de värsta katarakterna måste de bära fartyget. Omsider kom de ut på ett stilla leende blått och fagert hav. Ett vänare vatten hade Oden aldrig sett. Och de färdades österut över den.

Mitt i den ändlösa sjön stack en väldig halvö ut från land söderifrån. Oden bad att få gå i land där och bedja. Han gick ensam upp för halvöns högsta berg och sjönk där på knä och bad till Gud. Då förmörkades himlen av ett par svarta mäktiga fågelvingar. De cirklade runt Oden och sänkte sig ner mot honom. Oden kände igen fågeln som gjort honom enögd. "Kommer du för att ta även mitt andra öga nu?" frågade Oden örnen.

"Nej," svarade örnen. "Jag kommer blott för att varna dig. Den dag du tar hand om ditt fädernearv och gör dig själv till konung som dina fäder, från den dagen skall evig olycka vila över dig, din familj och hela ditt folk och alla som talar samma tungomål som du. Detta är den enda varning du får. Bliv aldrig konung!"

"Men någon måste vara konung över detta folk och detta land."

"Din gode bror Leif har efterlämnat en son, som är den enda överlevande medlemmen av alla dina bröders många och stora familjer."

"Vad heter han?"

"Han heter Karl, ty redan vid födseln såg han ut som en riktig Karl. Gör honom till konung i stället för dig själv. Han skall bli den förste i en lång härlig rad av duktiga kända Karlar som bara skall ge heder och ära åt konungatiteln. Men akta dig och akta ditt folk och ditt rike för att se som konung den enögde Oden."

Och därpå flög örnen sin kos. Oden stannade ännu länge på kullens topp och tänkte över framtiden innan han åter steg ned till de sina i båten och fortsatte färden.

Han reste till häst över ändlösa skogar och vidder och färdades över oändliga vatten och sjöar till skepps, och till slut kom han fram till sitt hem. Alla människor prisade, jublade, lovade och var utom sig av lycka och glädje när han kom till synes. De kantade den väg han red fram längs på sin svarta märr, och de hurrade alla och var utomordentligt glada. Det var bara Oden själv som ej var glad. Den gamle mannen i sin trasiga klädsel, sin dystra slokhatt, sitt långa gråvita hår och sitt långa gråvita skägg, som han inte kapat på många år, såg enbart sorgsen ut. Men plötsligt när han red där fram så syntes han höja på huvudet. Han blickade upp emot solen, och där sågs en fågel komma flygande. Det var en väldig mäktig grann kungsörn, och den kretsade där uppe och släppte inte Oden med blicken. Så började den närma sig, och när den var inom hörhåll började den ropa, och endast Oden förstod dess ord. Han klev av hästen, betraktade oavbrutet örnen och lyssnade. Och örnens budskap var:

"Bliv konung, Oden! Bliv konung för en dag, men icke längre! Och se till ditt testamente!"

Och därefter flög kungsörnen bort. Oden var förbryllad. Vad menade örnen?

Då kom en man fram och ropade: "Död åt brodermördaren!" Men mannen tystades genast ner och kördes bort, och alla mänskorna ropade: "Leve vår konung, vår fridsfader!"

Och den dagen såg han åter sitt hem och den fagra Uppsalen, och han tog allting i besittning. Och han mottog titeln Konung, allt enligt fågelns ord, den kungligaste av alla rovfåglar.

Han träffade även den lille tolvårige Karl, som fick sitta i hans knä. Och han sade inför alla närvarande i Uppsalen: "Denne skall bli konung efter mig. Honom allena tillkommer allt vad jag äger och har efter min död."

Han kunde dock inte glömma mannen som kallat honom brodermördare. Men han var en brodermördare, och han tänkte: "Ack, om ändå de dödat mig i stället för jag dem!" Och han grät bittert.

Hans närmaste vän var den trogne Rutger. Rutger allenast kände till alla Odens hemligheter, och endast Rutger kände till den allra hemligaste av dem. Detta var runorna. Oden hade uppfunnit dem under de många långa trista åren på marstrandsön och skaffat sig så stor färdighet i dem och utvecklat dem så långt att han till och med upptecknat de viktiga händelserna i hela sin familjs historia. När han suttit och gråtit över sitt och sina bröders öde en hel afton och en halv natt, anade han vad örnen menat med sina ord om 'konung för en dag' och 'testamentet'. Han hade råkat örnen tre gånger och skulle aldrig råka den mer. När morgonljuset sakta började spridas över den östliga sommarhimmeln kallade Oden till sig Rutger och sade:

"Se, här är mitt livs arbete, mina runor. Endast du känner till deras hemlighet. Bliv Karls målsman och invig honom i dem."

Rutger var förvånad och förstod inte meningen men såg tårar komma fram från Odens öga och hörde Odens darrande röst:

"Det var allt, Rutger. Godnatt."

Och Rutger drog sig tillbaka.

Den enögde Oden drog sig även han tillbaka och satte sig i sin faders stol. Där somnade han och sov några timmar innan tuppen ropade kuckeliku. Då steg han upp och gick ut.

Han gick och hälsade på alla människor som bodde där i Uppsala by. Han mottogs varmt överallt, och alla älskade honom. Det hade gått nästan ett helt dygn sedan han blev konung. Då rusade en mörk man fram med en kniv och högg den i Odens rygg, och mannen skrek:

"Död åt brodermördaren!"

Oden föll omkull. Mannen ryckte ut kniven och begravde den på nytt i Odens hjärta. Sedan kom folk och tog hand om mannen. Oden levde ännu när Rutger och lille Karl kom fram till honom. Oden smekte lille Karls kind. Så sade han med en vandrande blick på alla omkring sig: "Allt är lidande." Så dog han i Rutgers armar, sin trognaste tjänares famn.

Just då nådde solen sitt högsta läge på himmelen. Oden hade arbetat hela morgonen. Han hade varit kung i en dag. Och ingen såg örnen som svävade högt uppe i himmelen och som efter Odens bortgång skriande flög bort och försvann emot öster.

7. Legenden om Oden

Men det finns de som påstår att Oden inte alls dog, utan att han tillfrisknade, och när han tillfrisknat helt gav han allt över åt pilten Karl och hans målsman och lämnade sitt hem och färdades österut över havet tillsammans med trettio präktiga män. De tog i land vid Aurs å och hamn i den mest välmående bygden av österlandet, det fina, gröna leende välkomnande landet. Här fann Oden genast många vänner, och så översvallande togs han emot av var och en att han började tro på lyckan. Han blev till och med förälskad i en ung flicka som hette Anni, men hon sade till honom:

"Hur kan du med gott samvete gå här och ha roligt när du övergivit ditt hemland och folk, din familj och hela ditt kungliga ansvar?"

Och kort därpå insjuknade hon och dog. Förkrossad av sorg lämnade Oden Aurs lyckliga välmående bygd och drog med hälften av sina vänner norrut längs kusten.

Omsider fann han högt under polstjärnan det om vintern av norrskenet belysta öde land som tilltalade hans ensliga natur. Det var ett kargt och ödsligt mycket glest befolkat land. Det var en fullkomlig ödemark. "Här vill jag bo," sade Oden, och hans vänner följde honom i land, och de bosatte sig där i landet; och var och en byggde sin gård i sitt hörn av det kalla varghemsökta men renrika slättlandet.

Och här slog sig Oden till ro i norrskenslandet vid det stormiga havet under den grå och tunga himmelen, de ljusa sommarnätternas land, de karga moarna, de tröstlösa folktomma vildmarkerna. Och här fullkomnade han sin konst, de magiska runorna. Han odlade sitt språk och sjöng ofta för sig själv, ty han hade ej någon annan att sjunga för, och hans närmsta granne bodde två mil ifrån honom. Det var smeden Ilmar, som följt honom från Uppsalahemmet. Och han sjöng alltmera och uppfann rytmen, som han skapade sina verser till. Och en dag konstruerade han världens första harpa, som han med tiden stämde och gjorde allt skönklangfullare.

Och han började odla och plantera, så och plöja på de ödsliga fälten, de trädlösa slättmarkerna, de flacka hedarna. Han planterade träd och sådde säd, han planterade björkar och alar och enar och granar och ståtliga furor och hägg och syrenbuskar, ekar och rönnar och sälgar. Men stoltast var han över sina ekar.

Men varifrån fick han då fröna att så med? Han hade inga frön att så med. Han behövde inte några frön, ty han ägde ordets makt. Han hade fått denna makt att medelst ord blott skapa. Han behövde bara säga: "Må ekar växa här och där," med sitt hjärta, och de växte här och där och producerade själva sina frön. Detta var Odens runors hemlighetsfulla makt, att blotta viljan bakom dem skapade liv.

Och som han lärt sig från barndomen, så högg han inte ner alla träd när han svedjade, utan bara alla utom några. Högg han ned nittionio träd så sparade han det hundrade, så att himlens fåglar kunde ha någonstans att sitta, så att de kunde ta sin tillflykt någonstans när de flög upp från plöjda marken, så att göken skulle ha någon plats att gala ifrån till fältenas, omgivningens och hans odlingsverks välsignelse.

Och han fick även sina grannar till att odla och så, röja och plantera, och så förflöt tio fridfulla år.

En av hans vänner hette Geir. Han hade bosatt sig högst upp i norden i ännu mörkare och dystrare trakter än Oden. Geir hade en son som hette Jocke. Denne Jocke var oerhört framåt och duktig i allt vad han gjorde. Han var dessutom hopplöst övermodig. Han leddes vid allt hans föräldrar och närmaste talade om Oden och den gamles storhet och förträfflighet. Han greps av avund och avsky för denne gamle Oden, som tycktes vara allt för dessa människor, som en oomkullrunkelig auktoritet. Och han beslöt sig för att uppsöka den gamle Oden och utmana honom och bevisa för Oden själv att Oden blott var en människa som alla andra.

I tre dagar färdades Jocke i sin rissla mot Odens gård. Men just då råkade den gamle själv vara ute och åka, och Jocke såg honom. Med full fart styrde Jocke rätt på honom. Oden ropade: "Vad tar du dig till, pojke!" men det var för sent. Med ett brak kolliderade de bägge utmärkta slädarna, och de trasslade in sig i varandra, och allt for över ända. När Oden klev upp ur den djupa snön och ruskade av sig frågade han barskt:

"Vad är väl du för en vettvilling som kör som en byfåne!"

"Jag är Geirs son Jocke, och jag är här för att visa att jag är lika god man som du."

"Du är måhända en lika god man som jag, men du är icke en konung!" tänkte Oden men sade det icke. I stället sade han:

"Om du är en lika god man som jag, så sätt i gång och sejda! Mät dina krafter med mina! Sjung, pojke, skapa ord, och visa vad din skaparkraft duger till! Sedan skall du få se på min!"

Och den unge intet ont anande Jocke begynte att skalda och kväda och sjunga och berätta som ingen annan. Oden hörde tålmodigt på, och när Jocke var slut och inte kunde mer sade Oden:

"Var det allt? Hör nu på mig!"

Och Oden började skalda och kväda, rimma och sjunga, berätta och besvärja, sejda och predika som ingen annan. Och av hans mäktiga ord började Jockes släde skjuta skott och bli till kvistar och grenar och buskar och ungbjörkar. Jockes häst blev till en ek och hans hund till en enbuske. Och själv började Jocke sjunka ned i jorden. Så stor makt hade Oden med sitt tankeord över naturen. Och Jocke blev skrämnd och skrek: "Hjälp!" och bad Oden sluta. Men Oden slutade först när uppkomlingen Jocke var sjunken till hakan i marken. Ynglingen bad då bevekande för sitt liv, men den förtörnade Oden sade barskt:

"Ditt liv är mitt. Vill du ha det tillbaka så får du ge mig någonting i gengäld. Vad vill du ge?"

Och Jocke erbjöd allt vad han hade, från det minsta till det största och dyrbaraste, men ingenting av allt detta behagade Oden, som redan hade allt. Till slut erbjöd

Jocke i ren desperation sin oskuldsfulla syster Aina. En kvinna var det enda Oden saknade. Så köpte Jocke sitt liv till priset av sin enda systers jungfrudom. Världens fagreste och renaste mö blev på detta sätt trolovad med en gammal tandlös skröplig illaluktande gubbstut. Och Jocke skulle ångra det för resten av sitt liv. Men Jockes föräldrar var belåtna.

Men Aina ville inte bli gift. Hon började gråta när hon fick veta att hon var förlovad, och ingenting kunde sedan någonsin trösta henne. Hon ville inte lämna hemmet, den trygga härden, de goda föräldrarna, den gode brodern och barndoms-kammaren. Men ingenting kunde mildra hennes öde. Då gick hon ut från hemmet och vandrade över myrar och skogar, över åsar och mossar, genom moras och över ändlösa tröstlösa hedar, tills hon nådde fram till det stormiga nordhavets strand. Där klädde hon av sig så att endast hennes långa linljusa hår skydde hennes vita kropp när hon gick och simmade ut i det iskalla vattnet. När hon hunnit riktigt långt ut ångrade hon sitt uppsåt och ville vända tillbaka, men det var för sent. Hon domnade sakta ihjäl och sjönk och var ej mera till i denna världen. Men hennes ande dröjde levande kvar i vattnet.

Och haren, som sett det från stranden, skuttade in i landet till Geirs gård och berättade den tragiska nyheten. Då var där sorg och tandagnisslan, men mest betryckt av alla blev den gamle Oden. Han satte sig vid havets strand och sökte dränka sina sorger i havsbränningarnas stora vrålande och dånande musik, som allena förmådde överrösta hans frustande gubbgråt.

Men när havet frös till rustade sig Oden till en ny resa ännu längre norrut. Han ville träffa mänskorna som bodde längst i norr för att släcka sin sorg i deras glada sällskap. Och han färdades över isen i sin släde med sina renar förspända.

Men Jocke vill hämnas sin systers död. Han lagar sig en fruktansvärd båge och går med den på jakt. Han lurar överallt där Oden kan tänkas synas, men ingen gubbe finns någonstans. Detta lindrar knappast Jockes utsägliga raseri. Vid havets strand får han slutligen syn på gubben långt där ute i sin släde. Och han spänner sin båge, siktar med all sin sorg, desperation och förtvivlan, och skjuter. Och han träffar. Pilen går igenom den första av Odens renar och går sedan in i den andras hjärta. Båda stupar på fläcken, och Oden trillar handlöst ut på isen. Där är han nu mitt på det frusna havet. Han börjar vandra mot land, men det är lång väg.

Och med de fruktansvärda februaristormarna kommer våren och islossningen, och Oden måste kämpa för sitt liv bland de stormiga vågorna. I fjorton dagar simmade han och kastades han omkring och naggades han av hårda isflak innan han uttröttad nådde stranden, naken och medvetlös. När han åter vaknade stapplade han frusen omkring och visste ej var han var. Till slut fann han människor. Det var unga pigor och jungfrur. De drev gäck med honom men tog hand om honom.

Han hade kommit rätt. Han var i den yttersta norden, hos människorna under polstjärnan. Endast dödens svarta älv, Muonios bleka vatten, låg ännu längre norrut. Han var hos fru Lovisa, hans döde vän Abels änka, och hon var inte välvilligt stämd mot någon människa. Hon hade inga söner utan endast döttrar, ty inga gossebarn hade hon låtit växa upp i sin familj. Hos denna ragata och hennes förtjusande döttrar vistades nu Oden på nåd och onåd. Och denna käring lockade Oden och erbjöd honom den fagreste av sina döttrar, och Oden, den klentrogne, föll för frestelsen. Men han skulle endast få den fagra på villkoret att han åt damerna skulle förfärdiga den undergörande maskinen Sampo, som skulle onödiggöra allt grovarbete för dem. Men ingen kunde göra en sådan sak utom mästersmeden Ilmar, Odens närmaste vän. Därför lovade Oden att senare återkomma tillsammans med Ilmar och den färdiga maskinen. Och den gamla haggan gav honom häst och släde, och han färdades åter hem till de sina, den långa vägen över eviga vildmarker och ändlösa moar.

Jocke hade varit glad ända sedan han skjutit Oden, som han trodde. Han hade skrattat högt när han fått sin hämnd utkrävd, och han skrattade och gladdes alla dagar därefter. Men när han fick höra att Oden alltjämt levde och var hemma igen mulnade han betänkligt och var åter den dystre och lömske unge mannen som törstade efter blod. Och han kände Lovisa och folket där uppe högst under polstjärnan.

Men Ilmar var inte samarbetsvillig. Han ville inte smida Sampo, den undergörande grottekvarnen. Då lurade Oden honom med sig upp på en höjd, och så sejdade han i gång en virvelstorm, som virvlade med sig den arme Ilmar ända upp till satkärningen Lovisas gård. Och hon satte honom genast i arbete på den underbara grottekvarnen, som skulle se till att det alltid fanns bröd och mjöl åt Lovisas folk. Och Ilmar arbetade duktigt och ihärdigt och lade ner hela sin kraft och uppfinningsförmåga, sedan han fått skåda den fagra mö, som skulle bli lönen för hans möda.

Och grottekvarnen blev färdig, och den överträffade alla Lovisas förväntningar. Den malde varje morgon tre mjöllårar, en för förtäring, en till att säljas, och en till reserv.

Men när arbetet var fullbordat och Ilmar bad om flickan, var flickan inte villig. Hon ville inte ha den fumlige, klumpige och lortige smeden, den grove fulingen som aldrig var ren. Och Ilmar måste lämna Lovisas gård utan betalning, utan lön, utan hustru och med svansen mellan benen.

En dag mötte den mörke och ont ruvande Jocke Oden på vägen men den här gången utan sin farliga pilbåge. Och Jocke frågade:

"Varför flydde du egentligen från ditt hem och ditt kungarike, du gamle skröplige gubbe?"

"Jag flydde därför att mitt rike var fullt av upprorsmän, och jag blev trött på dem. Men upprorsmän slipper jag aldrig så länge jag lever, ty har jag icke här i denna orörda jungfruliga vildmark, i denna fjärran vrå av världen, funnit en ny upprorsman i dig?"

"Jo, men vet, gubbe, att de som du kallar upprorsmän är dig endast till båtnad. De utmanar dig, men de störtar dig aldrig. Märker du ej, gubbstut, hur du på grund av mina utmaningar, fällor och rackartyg bara har blivit starkare och säkrare? Aldrig berömdes du mer av dina vänner än när du blev ensam ute på havets is just när våren och islossningen började komma och du hamnade i plurret och fick kämpa för ditt liv. Bara för att stärka din ställning reser sig de unga mot dig. Vet det, du gamla tandlöse orkeslöse olycksfödde gubbe."

Och därefter vände Jocke sig förtrytsamt därifrån och gick bort ur den gamles åsyn och störde sedan aldrig mer den gamle i hans strävsamma liv.

En av Odens vänner hette Bore. Han dog och efterlämnade en änka och ett enda barn, en son. Denne son hette Lennart. Han var frisk och käck och ljus såsom solen. Han bodde hos sin mor i deras gård längst ute vid i havet i en vik i skuggan av en fager udde. Lennart var en havets son och åt fisk i hela sitt liv allra mest.

Men han var även en oförfädd kvinnokarl. Jämt for han ut och dansade och festade med kvinnor, med alla traktens fagra döttrar. Men vackrast av alla jungfrurna där på orten var den jänta som hade det fagreste och rikaste och längsta håret. Hon hette Katla. Alla friade till henne, men hon sade nej till alla.

Lennart for för att fria till henne. Burdust åkte han in på Katlas rika hemgård, körde sönder staketet och slirade omkull, varvid alla jäntor där skrattade ut honom och flinade åt honom. Men Lennart var vid gott mod och frågade om han kunde tjäna de sköna, och det kunde han visst. Och så blev han herde åt deras hästar och kor, men bara om dagarna. Om nätterna lekte han med de fagra flickorna, och varje natt fann han en ny jänta åt sig. Till slut hade han bara Katla kvar som han ännu inte

sällskapat med. Fåfängt jagade han henne och giljade han till henne, ty hon ville inte ha honom. Hon ville inte ha en slarver till äkta man. Och Lennart nötte ut hundra stövlar och hundra åror under sina friarjakter på Katla. Till slut tröttnade han på besväret och enleverade henne.

Hon var mycket ledsen och klagade högljutt. Men Lennart lyckades övertala henne till att tolerera honom trots allt, och de kom småningom överens. Och Lennart svor efter hennes önskan att aldrig ge sig ut i härnad eller ut på resor för gagns skull, och hon svor efter hans önskan att aldrig gå på bydans med andra karlar. Så svor de varandra trohet.

Men Katla kunde inte trivas i Lennarts hus, hans tarvliga kyffe, hans skraltiga kåk, hans ruckliga svälthärbärge. Då, en kväll när Lennart var ute och fiskade, passade hon på och gick ut och roade sig med andra. Hon gick på bydans medan han arbetade. Så bröt hon sitt heligaste löfte. Men Lennart fick veta det och blev mäktat vred. Och han övergav henne och hemmet och red ut på en resa för gagns skull. Förgäves försökte hans gamla hulda moder stoppa honom. Hon anade att hans resa ej skulle slå väl ut. Ingen känner sina söner bättre än mödrarna, de evigt oroade vändarna, som alltid är obotliga självplågåre för sina barns skull. Och Lennart red iväg, fastän Katla ångrade sig innerligt och med uppriktigt blödande hjärta. Hon älskade honom. Kvar av honom hade hon endast en kam, som han lovat att skulle drypa blod om något hände honom.

Och han red mot norr och kom till den hiskliga häxan Lovisas by, det förfärliga käringskrället, det otäcka stycket, med sina många fagra döttrar, som genom hennes tvångstukt alla var jungfrur. Hos henne tog han in och kände sig genast som hemma bland de fagra jungfrurna. Och han bad den onda gammelgumman:

"Låt mig få din fagreste dotter!"

"Inte förrän du fällt den hiskliga kungsrenen, polstjärnans son, den största av alla renar, vit som snö, som når ända upp till himlen."

"Ett så ädelt djur vill jag inte dräpa."

"Det är inte ädelt. Det för med sig död och förbannelse för alla som ser honom."

"Och honom vill du skicka mig i klorna på?"

"Då får du heller inte min dotter."

Och Lennart gav sig motvilligt ut på renjakt. Ingen skidade bättre än han. Han snidade själv sina skidor av den segaste stoltaste björken i skogen och satte av. Och snart fann han spår av renens väldiga klövar och inledde jakten.

I ursinnig fart galopperade renen bort men väl synlig hela tiden, så att Lennart skulle följa efter. I än ursinnigare fart satte Lennart efter på sina lätta glatta skidor, och han hann upp renen och hoppade upp på konungsdjurets rygg och red honom sedan till den elaka Lovisas gård. Där visade han den tama snörenen för alla och bjöd djuret att lägga sig ner. Alla förfasade sig, men Lennart sade: "Se, jag har bemästrat själva döden åt er. Ge mig nu din dotter."

"Är du från vettet, din galenpanna, som hämtar döden in i huset! Aldrig får du någon dotter av mig! Du skulle ju döda honom, inte tämja honom!"

Ett vackrare djur fanns inte. "Käringskrälle," sade Lennart, "du stinker av ynkelig vidskepelse. Det här är bara ett fritt och vackert djur, ingenting annat." Och han bjöd snörenen att resa sig och försvinna, och renen rusade gladeligen bort mot de fria vidderna i norr.

"Aldrig mer skall den renen bringa er död, om ni bara lämnar den i fred," sade Lennart. "Ger du mig din dotter nu?" Men Lovisa ville inte ge bort sin dotter till en man, och som hon var full av list svarade hon:

"Inte förrän du skjutit den svarta svanen som simmar på Månälvens mörka vatten!"

Och Lennart red iväg för att utföra det omöjliga.

Men satkåringen Lovisa viskade till en trojånare: "Rid till Månålvens bleckblåa vatten, till stranden där den svarta svanen dvåljes, och avvakta den unge snorvalpens ankomst. När han kommer så skjut honom med en förgiftad pil i ryggen. Stycka sedan hans lik och vråk bitarna i floden."

"Skall ske," sade trojånaren och red ivåg och kom via en genvåg till den svarta svanens strand före Lennart. Där satte han sig på lur.

En dag efter den onde tjånaren anlände Lennart till floden. Hittills hade han haft tur och lycka i allt som han företagit sig. Men den onde fienden tog ur sitt koger en svart pil, svart såsom pesten, med pilspetsens hullingar insmorda i huggormsgift, och spände denna onda fatala pil på sin båge, som var den samma båge som Jocke hade gjort en gång för att döda Oden och givit ifrån sig åt Lovisas folk. Och mördaren spände bågen, siktade noga mot hjärtat, och släppte pilen. Den ven ivåg och träffade den unge gyllenblonde Lennart i ryggen och rakt in i hjärtat. Han föll huvudstupa och dog omedelbart, utan att han ens hunnit se sin mördare.

Och tjånaren kom fram och klöv Lennarts kropp. Delarna därav klöv han på nytt och på nytt, och sedan vråkte han de blodiga resterna i strömmen. Sedan återvände han till sin onda husmor och förkunnade att arbetet var utfört. Som bevis uppvisade han ett av Lennarts blåa ögon. Den hemska Lovisa blev utom sig av glädje och dansade runt och skrockade som en riktig häxa och lovade en riklig belöning, som tjånaren dock aldrig fick.

Men då började Lennarts oroliga hustrus kam drypa av blod. Hon visade den för makens moder. Genast visste de vad som timat. Och Lennarts arma moder ger sig ensam ut i ödemarken för att söka sin döda sons lik. Efter många långa vandringar kom hon till den stygga Lovisas rika gård. Hon frågade Lovisa om sin son, men det onda kåringkråket sade: "Jag vet intet om honom."

"Du ljuger!" utbrast den fromma modern och tvingade Lovisa att berätta sanningen. Då sade Lovisa att Lennart gett sig ivåg för att skjuta Månålvens svarta svan.

"En sådan svan finns ju inte!"

"Jo, den finns, och den är dödens egen svan."

Förtvivlad gav sig Lennarts moder ut för att följa döde sonens spår. Hon kom efter utsågliga strapatser till den stilla dödsfloden och såg den svarta svanen där på vattnet. Hon frågade svanen:

"Ack, hulda fågel, besvara en olycklig moders ångsliga förfrågan: har du sett min son, den vackre gyllenhåriga unge mannen? Ack, svara!"

Men dödens svarta svan var tyst såsom graven och teg såsom döden själv alltid tiger. Och den simmade bort från den arma moderns närhet.

Förtvivlad finkammade modern alla flodens stränder och strandstenar och grund och fann till slut vid en liten fors en död vit arm ligga ruttnande, och strax därpå fann hon en ensam död högerhand. "O ve!" ropte modern och kastade sig på den kalla frostbitna marken och låg där avsvimmad länge som vore hon död.

När hon vaknade värkte det hårt i hela hennes klena kropp. Men hon gav inte upp. Hon gjorde sig en väldig kratta av trädens grenar och började finkamma flodens vatten. Snart fick hon upp flera av gossens styckade lemmar: hans fötter, hans lår, andra armen, en del av bysten, en hand, ett halvt ansikte, och till slut saknades blott ögongloberna och det förgiftade hjärtat. Hur skulle hon få honom levande igen? Solens strålar var icke nog, biets honung var ej tillräckligt, hjortronens sötma var för klen, och alla jordens salvor dög ej därtill. Och förtvivlad låg hon där hos den döde sonen och grät och sörjde bittert över hans orättvisa död.

Han hade varit alla människors ålskling. Oden själv hade lekt med honom och fostrat honom. Den gamle hade lärt honom runorna, och han hade kunnat använda deras makt. Men förbi var det nu med den arme hjälten, den folkåre spjuvern, som gjort trettiosju ungmör med barn och tagit nästan lika många jungfrudomar.

Utan att upphöra gråter den barnlösa modern över sitt enda barns kropp, och tårarna rinner över den döde. De rinner i hans ögon och söker sig in i den ruttnande kroppens gångar och vindlingar och kanaler, och se! Av tårarna uppkommer ett nytt par strålande himmelsblåa ögon, och på det ställe där Lennarts mördare ryckt hjärtat ur kroppen och kastat det åt korpen, som ätit upp det och därav blivit vis, samlas alla moderns ymniga tårar och komprimeras och blir till en klump, som snart börjar pumpa det stelnade blodet. Ynglingen vaknar och frågar sin moder: "Vad har hänt?" Och det sista han minns är en smärta av pilen i ryggen som bränt till i hans innersta. Och modern, så lugn och så öm som vore han nyfödd, berättar det oerhörda fasliga bedrägeriet som han blivit offer för. Och hon hjälper honom att resa sig upp, och hon gör åt honom torftiga kläder, och sedan färdas de tillsammans hemåt. Så räddades Odens älskling, hans mest avhållna fosterson, från den digra och tysta döden, det enda i livet som tiger och därför det enda i livet som är hemskt.

Under tiden hade den arme besvikne Ilmar kommit tillbaka från polstjärnans land, och han beklagade sig nu inför Oden. Och den gamle sade med kraft:

"Hade de en gång lovat dig en hustru så skall de även ge dig en hustru. Nu far vi dit tillsammans."

Och de byggde tillsammans ett präktigt skepp, varvid Oden en dag högg sig så olyckligt i benet med yxan att hans blod fyllde tre småbåtar. Men såret förbands och blev helt, och därefter seglade de iväg till den avskyvärda otäckans avlägsna ensliga gård.

Och efter många procedurer och ceremonier fick Ilmar i alla fall till slut trots allt sin efterlängtnade välförtjänta brud, fastän bruden inte var villig. Hon ville inte lämna hemmet och förlora sin oskuld, sin jungfrudom och sin barndoms trygga vrå, och ej heller ville häxan Lovisa skiljas från henne, men Oden genomdrev sin vilja och äktenskapet blev till, till fröjd för männen och till sorg för kvinnorna. Och belåten kunde Ilmar fara hem med sin älskade hustru under trofast beskydd av den gamle långskäggige Oden.

Under tiden bodde Lennart hemma och var lika svår på kvinnor och gamman som alltid. Han fick en dag veta att det skulle bli ett nytt bröllop inåt landet. Han struntade i att han inte var bjuden och for dit på bröllopet. Gladeligen klampade han in i bröllopsstugan, satte sig i finaste stolen så klumpigt att den brakade ihop till brasved, varpå han flyttade sig till bästa bänken, själva högsätet, som också knakade, sviktade och brakade men ej gick sönder. Där satt han sedan och väntade sig bli serverad av finaste ölet, skinkan och brödet.

"Varför bjuds det ingenting här?" ropade han när han inte fick någonting. Då bar någon åt honom en stinkande kväljande brygd som kryllade av maskar och ormar och ödlor och paddor och tvestjärtar och slemmiga larver. Innan han drack ur bägaren tog han fram sin metkrok och metade i den. När han fångat upp varje larv, varje mask, varje tvestjärt, varje stinkpadda, varje orm, varje ödla och varje tusenfoting med sin oemotståndliga metkrok och oskadliggjort alla äckeldjuren drack han ur pokalen till botten med god lust. Sedan ropade han: "Hit med mera öl!"

Men nu blev husfadern vred av självbjudne gästens otillständiga uppförande. Han trollade fram en stor smutsig vattenpöl på golvet och skrek: "Här har du vatten att dricka!"

Lennart svarade: "Jag är inte den som slafsar vatten ur små sumpar," och trollade fram en törstig tjur på golvet som genast drack upp allt vattnet ur pölen.

Då trollar äldsta sonen i huset fram en jättelik uthungrad varg, som genast gör slut på oxen och äter upp honom.

Då skaffar Lennart fram en vacker fet hare som löper förbi ulvens nos. Då trollar sonen i huset fram en hund som ger sig på haren.

Då frambringar Lennart en ekorre som hoppar upp i taket till hundens förtrytelse.

Då kommer från husmodern en mård som vill äta upp ekorren.

Men Lennart skapar en räv som äter upp mården.

Husfadern frambringar en höna som räven sätter efter.

Från Lennart kommer en hök som nappar åt sig hönan och sliter sönder den.

Då ropar husfadern: "Ge dig av, trollkarl! Ut ur mitt hus!"

"Mig skrämmer du inte," sade Lennart.

"Då får jag jaga ut dig!" sade husfadern och tog till svärdet.

"Försöka du ger," svarade Lennart och tog fram sitt i självförsvar. Och så var striden i full gång. Snart blev husfadern ett huvud kortare. Huvudet rullade med kraft längs med golvet ända tills väggen hejdade dess framfart. Då sade Lennart: "Nu kan festen börja, för nu är vi av med bråkmakaren. Ge mig vatten att tvätta av mig blodet i!"

Men nu reser sig alla emot honom, och han måste fly för livet. Nu har han fiender överallt och ingenstans att ta vägen. Han måste bege sig ur landet. Över havet mot sydost seglade han tills han kom till ett folk på andra sidan havet som inte kände honom. Hos dem levde han lyckligt. Han låg med nya töser varje dag och gick på nya fester varje dag. Till slut fanns det bara en piga i hela det landet som han inte kände. När han varit borta från hemmet i tre år reste han tillbaka dit. Men när han kom tillbaka hem fann han sin gård nedbrunnen och alla sina ägor förstörda, och ensam långt ut i skogen helt isolerad levde hans stackars gamla mor i ett eländigt kyffe, en dragig koja, en kall jordkula. Hans hustru var död. Hans fiender hade förstört all hans egendom, dödat hans hustru och fördrivit hans moder. Men han byggde upp allting igen. Men knappt hade han gjort sin gård och sitt jordbruk grönskande igen och alla de sina lyckliga igen, så gav han sig igen ut på havet på nya äventyr.

Men Ilmars hustru dog. En dräng hos Ilmar kränkte henne och flydde sedan, och så hårt kränkte han henne att hon dog därav – han var för grov för henne. Så dog Ilmars unga fagra älskade lyckliga hustru. Hon hade just börjat trivas hos sin vänlige och hårt arbetande make.

Så gränslöst sörjde Ilmar sin hustru att han försökte göra en avbild av henne i guld, men denna skulptur, hur vacker den än var, kunde inte ge honom den minsta tröst.

Då satte han sig i sin pulka och for på nytt upp till trollgumman Lovisas gård för att skaffa sig en ny hustru.

"Vad har hänt med den förra?" sporde Lovisa.

"Hon dog."

"Ack, jag arma moder! Aldrig skulle jag ha släppt henne ifrån mig! Och aldrig skall du finna en ny hustru bland mina döttrar!"

Men Ilmar var nu trött på att käftas med den gamla hysteriska skatan, som alltid bara sade nej. Han bröt sig in i stugan och tog en av flickorna med våld. Sedan bar det av hemåt igen.

Men hans nya flicka, som var mera ovillig än alla de tidigare, gav honom enbart bekymmer. Då blev han så led vid henne att han förvandlade henne till en havstrut, som han jagade ut ur sin stuga. Och den arma truten flaxade skriande ängsligt ut mot havet, sörjande och klagande över sitt bittra ofrivilliga öde.

Och även Ilmar blev dystrare till sinnes än någonsin. Då sade Oden till honom:

"Eftersom Lovisas döttrar endast blivit dig till sorg och bekymmer, kom, låt oss fara dit och hämta tillbaka din underbara grottekvarn!"

Och det var Ilmar med på. Och de for. De gick ombord på sitt största skepp tillsammans med många duktiga hjälpkarlar för att ta havsvägen till polstjärnans

land. På vägen träffade de på den unge friske Lennart, som blev med i deras gäng. Och de for till det gamla missfostret Lovisas avlägsna ensliga gård.

De kom fram och bad häxan att få tillbaka grottekvarnen. Det ville hon naturligtvis inte. Hon skrattade ut dem. Därför fick de ta den med våld. Och käringen skrek efter dem: "Ve er! Den kvarnen kommer aldrig att kunna arbeta utom här hos oss! Ni vet inte vad ni tar er till! Förbannelse över er och över alla som rör kvarnen!" Men de tog den lika fullt och lastade den ombord på sitt fartyg och avreste.

Nu var måttet rågat för den gamla kvinnan. Hon sejdade fram alla oväder över havssegelarna. Först fick hon en dimma att sänka sig över hela havet, sedan lät hon alla stormar blåsa fram. Men Oden var en större trollkarl än Lovisa och seglade ej vilse och gick ej i kvav trots dimman och stormarna. Ilmar var rädd men icke Oden, som hela tiden stod och arbetade tungt vid styråran. Och den händige Lennart skodde hela skutans för med mycket effektiva skvättbord.

Men Lovisa förvandlade sig nu till ett vidrigt monster. Hon gjorde sig nu äntligen till sitt eget rätta jag och visade tydligt sina rätta färger. En stor vidrig svart slemmig drake gjorde hon sig till, och på sin rygg samlade hon alla sina blodiga grymma mördarbetjänter. Hon var större än hela skogen.

"Ha-ha!" kraxade hon. "Nu ska vi dränka Oden och hans hjältar och sänka den underbara grottekvarnen i havets djup för evigt!"

Och hon lyfte från jorden och flög över havet med fladdermusvingar som förmörkade hela horisonten och anföll mycket plötsligt och med häftighet den gamle vid rodret och alla hans män, just som de börjat skymta sin hemkust.

Hennes klor är som liar, hennes ögon är som kittlar fulla med blod, hennes mun är som helvetets käftar, och vingarna skymmer bort solen och förmörkar all himmelen.

När han såg henne komma i drakhamn tänkte Oden: "Nu är hon vred," och beslöt att försöka stifta fred med henne. Han ropade till henne:

"Låt oss dela kvarnen och dess underbara produkter jämnt mellan oss!"

Men häxan svarade: "Aldrig! Antingen skall jag ha allt eller också skall ingen ha någonting!"

Och hon gick till angrepp och skrek till sina hundra härmän: "Dränk dem! Sänk dem! Förstör kvarnen så att ingen får någon glädje av den! Mörda de elaka männen!"

Men Oden var en större trollkarl än Lovisa. Med digra sejdeord drog han fram sitt tunga svärd och högg strax av klorna och fötterna på gumman. När hon famlade och inte kunde få fotfäste mer på skeppet högg Oden även av hennes ena svarta vinge. Ett djärvare och kraftigare svärdshugg har aldrig presterats. Då dråsade hon i vattnet, och plasket blev stort. Men med sin friska vinge drog hon i en sista förtvivlad kraftansträngning med sig hela kvarnen över bord. Så gick den underbara grottekvarnen förlorad, den finaste skapelse som världen sett, den mest undergörande maskin, den mest strålande uppfinning som någonsin glatt en människoande. Ty det var den enda maskinen i världens historia som inte behövde bränsle, kraft eller energi, som gick helt av sig själv och aldrig kunde stanna, och som hela tiden producerade utan att fordra någon sorts tillförsel. Det var världens första och enda perpetuum mobile som nu sjönk i havets djup. Ilmar hade gjort den av kärlek till en flicka, och nu hade han ej mer någon flicka att älska.

Lovisas alla män drunknade, men själv förvandlade hon sig till en svärta och flög och simmade tillbaka hem till sin fattiga sorggård, där hon nu nästan inte hade någon enda jungfrulig dotter kvar att skydda mot den onda manliga omvärlden.

Och Oden och hans män återvände hem utan kvarnen och utan kraft till att göra någon ny likadan kvarn. Hemligheten med dess konstruktion gick förlorad med kvarnen.

Och den elaka häxan sejdade och skapade och spred mässling och spetälska, gikt och smittkoppor, feber och kräfta, missväxt och frost, tjäle och slagregn, hagel och

kulblixtar, röta och pest, krig och blodshämnd, ålderdomskrämpor och förbistring bland människor, svält och smuts och ohyra över hela världen, loppor och kackerlackor, råttor och giftiga stinkpaddor, hajar och brännmaneter, som hämnd för sina döttrar och stölden av grottekvarnen. Och djävulsälgarna manade hon fram att ödelägga alla byar och gårdar och bygder, att löpa vilt fram över hela landet. Fattiga torftiga kåtor och torp, där mödrar levde och slet ont och ammade sina nyfödda barn, sparkade älgarna omkull och trampade sönder som spånor.

Men det hände sig vid den tiden att en ung jungfru, som alltid varit mån om sin dygd och som aldrig haft något umgänge med män, blev havande och födde ett barn. Jungfruns namn var Maria. Alla som kände henne kunde inte förstå hur hon kunde ha fått detta barn, och alla som inte kände henne körde iväg henne och försköt henne i tron att hon var en otuktig sköka.

När Oden fick höra om händelsen sade han: "Det är klart att hon är en sköka. Kvinnor kan inte få barn av sig själva. Eftersom hon inte har någon man är hon en sköka. Må hon och barnet gå under i denna onda värld genom de brott som barnet har avlats i."

Men faktum är att denna kvinna verkligen fått barnet helt av sig själv utan någon mans befruktning. Och pilten växte upp och kunde prata redan innan han fyllt ett år. Och vad pysen sade fick alla att tappa andan.

"Oden är en trollkarl. Hur många unga kvinnors liv har han inte på sitt samvete? Vem skaffade Ilmar hans hustrur om inte Oden? Vem berövade den goda kvinnan Lovisa alla hennes döttrar om inte Oden? Kvinnan är oundgänglig i världen, ty endast kvinnan kan föda och fostra barn och hålla människosläktet levande. Ned med den fula onda och otäcka gubben Oden!"

Och gossens tal kom till allas kännedom. Oden visste att pojken hade fel men orkade inte försvara sig. Han gick från sin gård ut i vildmarken och ner mot havet och sade:

"Mitt enda brott är att jag älskat Gud mera än kvinnan."

Och han rustade sitt fartyg, gick ombord på sitt skepp, tog sin älsklingsharpa med sig, som var världens genom tiderna allra finaste instrument, och kastade loss, ännu en gång flyende från sina upprorsmän, den mot honom själv upproriska ande som i andra personers skepnader alltid tycktes förfölja honom. Och han kom aldrig mer tillbaka till det landet, som han själv skapat och odlat upp och gjort bördigt och rikt, det ödsliga avlägsna land som någon långt senare gav namnet Kalevala. Men just de kuster och ängder som Oden enligt dessa sagor bebott och uppodlat kallades redan långt tidigare för Österbotten.

Men är dessa sagor om Oden i österled sanna? Mycket tyder på att de inte är det, ty Oden var en enögd man, och i alla sagor om hans verksamhet i öster nämns aldrig en gång hans enögdhet, vilket alltid var hans mest iögonfallande igenkänningsmärke.

Andra sagor och legender om honom påstår att han nog dog för knivhugget av en av hans bröders överlevande sympatisörer, men att han aldrig fick frid och ro i graven. Ända till tusen år efter Kristi födelse skall han enligt dessa myter ha strövat omkring på jorden, mest i form av en enögd gammal tiggare men även i andra mångahanda former. Han skall ha ridit omkring på en fantastisk häst med åtta fötter som skall ha hetat Slejpnir, ständigt åtföljd av de två trogna korpar, som under hans flykt undan sina bröder försett honom med mat vintertid, och som han givit namnen Hugg-in och Mun-in åt. Men de som berättat sådana fantastiska historier om honom och om hans bravader och märkliga ingripanden i mänskligt liv såsom den evigt vandrande rastlöse fredlöse vålnaden, har även gjort honom till avgud och dyrkat honom och till och med offrat blodsoffer åt honom. Därför bör sådana historier inte läggas den ringaste vikt vid, och man bör heller inte sätta någon tilltro till dem.

Troligast är att Oden dog av de hugg hans mördare gav honom och att därmed hans saga är all. Allt övrigt är legender.

Och därmed avslutas Odens saga.

8. Den förste Karl

Nu är att förtälja tragedin om den förste kung Karl. Han var inte alls orätrådlig, dum eller ond; nej, det var inga fel alls på hans andliga egenskaper. Han hade bara otur.

Han var i själva verket gränslöst begåvad. Han var stark som en ox, och det var ingenting han inte kunde uträtta. Men han var en hopplöst obändig ande, en fruktansvärt stursk och egensinnad natur, en omöjlig människa, och på grund av sina omätliga krafter och sina mycket sällsamma själsgåvor en hopplöst ensam person, som ingen någonsin förstod.

Redan tidigt tog han reda på allt om sin far och sina farbröder. Som mycket ung visste han redan allt om sin farfars söners olyckliga strider och deras tragedi. Och redan som mycket liten fick Rutger, hans förmyndare, besvär med honom.

Rutger visste aldrig riktigt hur han skulle handskas med den självsvåldige gossen, vars temperament var som en levande vulkans. Oden hade noga instruerat honom i att lära gossen de hemlighetsfulla runorna, men sådant ville gossen inte veta av. Hans livs enda intresse blev, från den dag han fick veta om sin fars öde, att på något vis hämnas sin far. Och eftersom Rutger varit på Odens sida mot hans far och farbröder drog han tyvärr den slutsatsen att den han hade att hämnas på var Rutger.

Och den arme Rutger blev snart tvungen att ge upp sin uppfostran av den hopplöse pojken. "Den odågan blir bara värre för varje dag!" utbrast han, och tyvärr var det så.

När Rutger en dag fick veta, att Karl önskade hämnas sin fars död på honom, förlorade han allt tålamod. "Han har med avsikt missförstått vår historia, för att han vill tolka den på sitt eget sätt som han själv tycker. Han ser en sorts egoistisk njutning i att odla missförstånd för att med dem kunna odla fördomar till stöd för sin egoism. Hans uppsåt är enbart ont, och på onda människor biter ingenting gott." Och han fattade avsky och skräck för sin myndling som han plötsligt måste betrakta som hopplöst farlig.

För att bli av med honom lät han stänga in honom i en tunna, och denna tunna lät han sedan kasta i strömmen. Men när tre dagar gått ångrade han bittert sitt tilltag och skickade män att söka tunnan längs med strömmen. Männerna fann den, och Karl hade tagit sig ur den och satt och red på den med skicklig balans i det gungande vågsvallet. Männerna tog med sig Karl hem, och Rutger tog emot honom som en förlorad son. Han lovade sig själv att aldrig mer göra Karl något för när.

Men eftersom Karl inte alls visade något intresse för allt vad Rutger kunde lära honom, satte Rutger honom till praktiskt nyttigt grovarbete. Först fick han sköta om Rutgers minsta barn. Men Karl var för hårdhänt med barnet. Han krossade barnets hand och skadade dess ena öga, och därefter slår han ihjäl barnet, allt helt oavsiktligt. För att ingen skulle märka vad han ställt till med brände han upp barnets tomma vagg. Men naturligtvis fick alla veta hur Karls syskonvård hade misslyckats.

Då skickades Karl bort från hemmet med en yxa att hugga ved. Karl högg ned fem vackra träd, men sedan tröttnade han. Han lät de fem träden ligga som de var och satte sig på en stubbe och började filosofera. Ej heller till vedhuggare dög han alls.

Gårdsgårdar var han bra på att bygga, men han byggde dem på tok för höga och utan någon springa eller plats för grindar. Och när man försökte bryta en öppning för en grind var gårdsgården så väl byggd att det nästan inte alls gick.

Han sattes till att tröska, men då tröskade han rågen så noggrant att allt bara blev stoft. Då fick han bli herde. Därtill behövdes i alla fall ingen muskelkraft.

Men Rutger hade en hustru som ville jäklas med Karl och hämnas för det lilla spädbarnets död. När han skulle gå ut med sin boskapshjord bakade hon bröd åt honom, men i brödet gömde hon en stor hård sten, så att det mesta av brödet bara var sten. Rutger hade befallt henne att vara vänlig mot Karl, men hon kunde inte vara det helhjärtat. Och när hon givit honom matsäckskorgen sade hon: "Se till att du inte börjar äta förrän korna kommit fram till ängen och börjat beta." Och det enkla budet kunde Karl lyda.

Han gick ut med sin förmyndares kor, men i sitt hjärta kände han sig kränkt och illa behandlad. Han sade:

"Att jag, som kan bräcka tio vilda arga tjurars skallar på en gång, skall behöva vakta loja kor och ha tråkigt och äta uselt barkbröd, medan folket där hemma äter vetebullar och dricker härligt gyllene mjöd!"

Och han tog fram sitt bröd och bet i det. Men därvid förlorade han tre tänder, ty brödet hade en kärna, och den kärnan var en sten, och stenens volym var större än brödets. "Min matmor behagar skämta! Men jag skall hämnas mina tre krossade tänder!" Och argare än någonsin förr drev han alla korna bort från ängen och ut på kärret där de alla gick ner sig och råmade ömkligt och förtvivlat när de omkom. De som inte drunknade utan bara fastnade åts upp av ulvar och björnar som Karl manade fram. Och dessa björnar och vargar samlade han sedan i en hjord och drev denna hjord hem i stället för korna. Så manade han de dreglande vilddjuren:

"Slit min husmor i slamsor! Lämna intet kött kvar på hennes ben!"

Och vilddjuren överföll stugan där Rutgers hustru vistades och rev ihjäl henne och åt upp henne.

Och Karl gjorde sig en präktig lur, ett vackert horn, av den största tjurens långa huvudhorn. Sedan tog han en av gårdens hästar och red iväg, muntert trumpetande i det gälla dånande bölande hornet, så att det hördes över nejdena.

Och Rutger kom hem, fann resterna av sin döda hustru och hörde gälla lurlåten i skogen. Och han sade:

"Lik en svala utan bo, lik en mås och stormfågel över det vilda ödsliga havet, lik en kungsfågel i kungsörnars sällskap, lik en utstött spetälsk fredlös främling vare Karl för all framtid, och må vem som helst vara fri att döda honom utan straff, för det nidingsdåd han har begått mot sin egen målsmans familj."

Och Rutger sörjde bittert över sin trogna älskade hustrus död och grät utan att kunna dämna sina tårars flöden.

Nu red Karl för att söka reda på sin syster. Han ägde en syster som fötts före honom och som var ett år äldre än han. Han hade aldrig sett henne förut. Han visste blott att hon fanns på en gård någonstans norrut. Hon var nu den enda han kunde ty sig till i världen, ty alla andra jagade honom bort och ville bara döda honom. Därför red han till henne. Hon hade med sin mor flytt under farbrödernas strider i motsats till Karl, som aldrig lämnat sin hemby kring Uppsala. Och efter många månaders sökande kom han till den gård som hon levde vid. Men hon var icke där. För flere år sedan hade hon lämnat gården och aldrig kommit tillbaka. Ingen visste var hon fanns. Många hade sökt efter henne, men ingen hade funnit henne eller ens ett spår av henne.

Men Karl fick bo hos de människor som hyst och uppfostrat hans syster. Han blev som en son för dem, och eftersom deras gård var så fjärran och avlägsen och isolerad kunde han leva där i frid och i fred. Men han fick arbeta för sitt uppehälle. Han fick

gå ut och fiska i älven, men båten rodde han sönder. Han rodde sönder årtullarna, och bänken han satt på brast, och båten välte när han föll bakåt.

Och inte heller kunde han handskas med nät. Han trasslade antingen till dem till en härva som ingen kunde trassla ut, eller så fick han sönder dem totalt. Allt vad han gjorde gick på tok. Men hans fosterföräldrar översåg med hans burdusa och vårdslösa sätt, som berodde på alltför starka kroppskrafter, och han fick fortsätta bo i fred på deras gård.

En dag skickades han ut på ett ärende till en gård österut vid havet. Sådana lätta uppgifter kunde han klara, ty de fordrade inte hans krafter. När han nästan kommit fram till målet möter han på vägen en ensam vacker mö. Han erbjuder henne skjuts i sin släde, men hon avböjer, fastän hon rider ensam och det snöar i hennes ansikte, medan han färdas bekvämt och varmt. Hans blod rusar upp, då han aldrig kunnat tåla nej som ett svar, och genom en obetvinglig impuls tar han henne med våld. Det är hans livs första kärlek, och som nybörjare brukar förfar han klumpigt, hänsynslöst, grovt och gör mera skada än kärlek. Ändå blev flickan fäst vid honom och stannade hos honom, då han genom sin tafatthet väckte hennes sympati, så att hon nästan fick moderskänslor för honom. De kom tillsammans fram till gården, där Karl utträttade sitt ärende. Sedan begav de sig tillsammans därifrån, och Karl började nästan betrakta henne som kanske sitt livs räddning från hopplöshet.

På vägen hem började de utfråga varandra närmare om deras härkomst. Karl berättade att han var konung Odens broder Leifs son. Då blev flickan utom sig av fasa. Karl blev förskräckt.

"Varför blir du vit såsom döden, min älskling?"

Och flickan stammade fram den övermåttan fasansfulla sanningen:

"Jag är Leifs, din faders dotter. Och du, min egen broder, har skändat mig."

Utom sig av fasa blev Karl som förstened. Och hans syster Marta hoppade ut ur släden och flydde till fots och till skogs. Han förmådde ej genast förfölja henne. Till slut rusade han dock upp för att följa efter henne, men hon hade långt försprång.

"Vänta, min syster! Låt oss besinna oss och ej göra något värre än vi redan gjort!" Men orden stockade sig i hans flämtande hals.

Hon kom till stranden av en strid flod och hoppade huvudstupa ner i vattnet. Där sjönk hon i det iskalla vattnet som en sten när hennes pälsar vattenfylldes, och hon drunknade innan Karl kunde göra något åt saken. Han fann bara hennes våta pälsmössa i vattenbrynet. Så tog hon sitt eget liv för att slippa leva med sin outhärdliga skam. Och Karl föll omkull på den öde stranden och grät sig fördärvad.

Många månader senare kom han till sina fosterföräldrars gård men utan hästar och släde och utan något resultat av affärsresan. Han bekände allt för sina fosterföräldrar. De rådde honom att fara över havet österut och där börja ett nytt liv bland nya människor som inte visste vem han var men som ändå talade samma språk som han själv. Men Karl sade nej därtill.

"Jag vill åter rida till min förmyndares gård, till farbror Rutger, som jag ännu har en sak otalad med. Jag har ännu inte hämnats på honom för min fars död."

"Men icke har väl Rutger mördat din fader?" invände hans goda fosterföräldrar. "Det var väl Oden som dödade Leif samman med hans bröder, och Oden är död."

"Ja, men Rutger var Odens vän, och Rutger lever än."

Och ingenting kunde stoppa Karl. Han red ut på sitt livs sista och största galenskap. Ack, ingenting är vådligare än okunnighetens konsekvenser! Här ser man nu det fatala i att Karl aldrig fick reda på sanningen av sin förmyndare Rutger, av ren tjurskallighet och vägran att lära sig något. Karl ville alltid enbart följa sig själv och sina impulser och aldrig någon annan som visste bättre än han själv. Ty han vägrade acceptera att någon kunde veta bättre än han själv.

Men hans fosterföräldrar och deras barn, som alla höll av honom, försökte förtvivlat avhålla honom från sitt livs sista misslyckade företag, men det var

omöjligt. Inga logiska argument hjälpte, ty Karl förstod inte logik. Han förstod bara känslans befallningar. Han red iväg under det att han stötte hårt i sin sjungande praktfulla lur, sitt kraftiga horn, som dånade triumferande över nejderna. Det var det enda han kunde: att blåsa dådkraftigt i sin bölande basun.

Han stannade hos en duktig smed på vägen och fick sig smitt ett ordentligt svärd. Medan han var där och väntade på att svärdet skulle bli färdigt nådde honom digra nyheter. Hela hans fosterfamiljs gård där uppe i norr hade överfallits av ett pack av alltjämt levande och verkande anhängare till hans far Leifs hårdhänta bröder, och alla gårdens människor hade dödat och ätits upp av dessa förvildade banditer. Hela hans fosterfamilj hade mördats. Lyckligtvis hade man dock fått fast mördarna och mördat dem med. Och Karl utbrast:

"Det är straffet för dråpet på Rutgers hustru! Vilddjur skickade jag på henne för ett elakt skämts skull, och Gud har därför skickat vilddjur på de mina. Gud är rättvis i sin grymhet."

Och svärdet blev färdigt, och han fortsatte sin färd.

Snart nådde han Rutgers gård. Han nådde den mitt i natten och smög sig fram till den. Han lagade eld och tände eld på den, och varje människa som sedan kom störtande ut ur de brännande förgiftande flammorna stötte han skoningslöst ned. Där föll Rutgers nya hustru, hans yngsta dotter, hans näst äldsta dotter, hans äldsta dotter, hans yngsta son och hans äldsta son. Rutger själv kom aldrig ut. När elden slocknat och allting brunnit ned fann Karl Rutgers döda kropp på morgonsidan bland den svarta bråten. Hans ogudaktiga meningslösa saklösa vanvettiga hämnd var fullbordad.

Sedan red Karl till skogs. Allt folk sökte honom och ville dräpa honom. Alla hade sett branden från byn, fast byn var avlägsen. Karl flydde tillbaka till sina fosterföräldrars gård, där allt var sorg, död, jämmer och ruiner. Karl drog sitt svärd och betraktade det länge. Han såg hela sitt livs ruiner framför sig. Allt var bara ruiner för honom. Han satte svärdets handtag mot jorden och spetsen mot sitt bröst. Så drev han det genom sig. Så sonade han sitt livs alla dårskaper och allt sitt eget måttlösa oförstånd genom att själv göra slut på deras obändiga högmodiga övermåttan egensinniga upphov och morbida källa.

Endast ett barn av Rutger hade överlevt: hans älsklingsson Björn, den mellersta sonen. Han hade varit ute vid havet hos en släkting när Karl utrotat hans familj. Denne Björn, femton vintrar gammal, hade fått all den fina uppfostran som varit ämnad för Karl men som Karl stött ifrån sig. Han hade intresserat sig för och noga lärt allt om Odens runor. Till honom och till honom allenast ställde alla nu sitt enda hopp för Uppsalas traditioners framtid.

Den dag olycksbudet om hans familjs innebränning nådde Björn förvandlades hans liv från glädje till sorg, från lycka till olycka, från ungdomsskratt till åldrandets kalla och bittra tårar, som förr eller senare fryser till is inne i ögonen. Han sågs aldrig mera le från den dagen. Men han bar prövningarna som en man, och han tillkännagav öppet:

"Eftersom ni vill ha mig till konung är det Gud som vill det, ty ni är folket, och folket är Gud. Vare jag alltså konung, och bäre jag den bördan som ödet pålagt mig med jämnmod trots allt och utan att svikta."

Och så blev han av alla erkänd som den ende rätte ägaren till Odens gård och Uppsala, ty Rutger var son till Adolf som var son till Sten som var son till Odd konung. Och Sten hade varit Atles näst äldsta broder, och Adolf hade varit Stens äldste son. Oden hade alltså varit Rutgers faders kusin. Således var Björn Odens kusins sonson.

Det första Björn uträttade var att få Karls döda kropp eftersänd och begravd bland de övriga konungarna och hjältarna utanför Uppsala by. Björn hade alltid tyckt

om Karl och varit som en bror för honom. När alla andra hade visat Karl ovänlighet hade Björn visat honom vänlighet. Och så talade Björn vid Karls lik:

"Ack, frände! Intet ont fanns i ditt hjärta, men dina farbröders ondska satte en outrotlig stämpel på ditt hjärta i din barndom, när de förhärjade riket och sådde skräck i alla människors hjärtan. Du var ett olyckligt barn av den olyckligaste av alla tider. De stormar som rasade och härjade här i bygden i din tidigaste barndom lärde dig noggrannare än andra, emedan du med din begåvning var mera mottaglig än andra, att inte lita på någon levande människa utan blott på dig själv. De grymheter du erfor under din barndom, som när du själv fick åse hur din fader pinades ihjäl, lärde dig att alla människor var onda, och därför kunde aldrig en god människa nå dig och så bättre säd i dig; ty du antog att i den värld som mördat din fader det ingen mänska fanns som var god. Sålunda växte du, ädla ståtliga fura, upp ute på den ödsliga heden i stället för hos de andra i skogen. Hopplöst isolerad blev du från början, och ingen kunde någonsin bryta denna din tragiska isolering, ty ingen var som du. Du var den ypperste av hjältar. Endast en som var dig lik och lika mänskligt överlägsen som du kunde ha kommit till rätta med dig och fått dig att förstå de rätta sammanhangen, men ingen din like fanns. Min far var för klen för dig, och alla andra var än klenare. Ack, aldrig mera skall denna välsignade jord få se en ny Karl, den störste av alla karlar, alla människors överlägsne överman, alla hjältars överhjärte. Och aldrig skall jag eller mina efterkommande någonsin glömma eller vanhedra ditt övermåttan tragiska men vackra minne. Du levde som den mest misskände av alla, men må det bli min första plikt att se till att framtiden aldrig skall kränka dig som din samtid med missförstånd."

Så talade Björn, och därefter lades Karls döda kropp i den heliga gravjorden. Så slutar Karls saga. Men många Karlar, lika präktiga och ibland till och med än präktigare, skulle Uppsala få se efter honom.

9. Från Björn till Humble

Och Björn sörjde mera över Karl än över hela sin utrotade familj. Men mer än han sörjde över Karl sörjde han över hela Atles utplånade ätt. Däröver sörjde han som Atle själv skulle ha sörjt. Ty var inte Atle den mest lysande av alla landets regenter? Hade inte han varit den mest arbetsamma, dugliga och mest älskade av alla? Han om någon hade förtjänat en evig familj att fortsätta hans verk. Det var ju han som byggt den magnifika Uppsalen och givit Uppsala dess namn. Men utrotningen av hans familj hade varit en naturlig följd och utveckling, och ända sedan dess har varje duglig enväldshärskare i historien rönt samma öde som Atle. Såsom Atles hus utplånades från jorden, så utplånades även Salomos lysande hov, Roms lysande kejsarhus och den ryska tsarätten Romanov från jorden. Det hjälpte inte vad de än gjorde som var gott.

Som konung blev Björn synnerligen god. Han gifte sig med den vackra Linda från skärgården, och tillsammans fick de barn på barn. Men när han fött fyra söner och gjort mycket gott för sitt land och byggt upp mycket som varit förfallet och återställt det mesta som under striderna mellan Oden och hans bröder ruinerats, ville han inte vara kung längre.

"Jag är trött på all ofrid, allt jäkt och ståhej, all stress och alla plikter. Jag är trött och sjuk och längtar efter frid."

Och så resignerade Björn och trädde tillbaka och flyttade bort från Uppsala. Han medgav att han lämnade mycket ogjort, men han sade: "Må den fullborda vad jag lämnat ogjort som därtill är bättre lämpad än jag." Och så lämnade han gården. Han delade inte med någon sin verkliga hemlighet: att han var bittert besviken på sitt eget

folk, som så gärna glömde sin egen historia, som offrade vilka värden som helst bara för att få roa sig, som odlade fördomar hellre än kunskap, som struntade i runorna och deras disciplin, och som hellre hängav sig åt besvärjelser, trolldom, vidskepelse och svart magi än den enda religion som gav människan en identitet.

Han flyttade ut i skärgården med sin hustru till sin hustrus familj och levde där med dem för resten av sitt liv. Han tillbringade sitt liv efter resignationen med att vidareutveckla Odens runor. Tidigare hade man endast ristat dem, men han uppfann ett nytt tunt och fint material av trä som han klottrade runor på med smuts. Likaledes inledde han bruket att skriva dem på linne och andra tyger.

Först skrev han ner sin frände Karls sorgliga historia, på det att den skulle bevaras oförvanskad åt eftervärlden och att alla missförstånd om hans öde skulle elimineras. Han upphörde aldrig att sörja över Karls sorgliga öde, hans tragiska motspänstighet mot allt vad kunskap hette. Sedan skrev han Odens historia av samma skäl och därefter hela sin familjs historia ända sedan Noaks dagar. Men den historien blev han aldrig färdig med. Han planerade att engagera skrivare som kunde kopiera allt vad han skrev, så att skrifterna skulle förefinnas i flera exemplar, men så långt kom han aldrig. Bara en bok blev skriven, och den blev inte färdig. Han dog åttioåttårig.

Han hade hela sitt liv haft lysande planer och idéer, men han hade alltid haft svårt för att förverkliga dem. Ty hans livs största bekymmer hade varit hans lättja. Han tyckte bättre om mat och kvinnor än om arbete, och det sinkade de flesta av hans planer. Han hade tänkt skicka några skepp till sin ättefader Noaks hemland, för att från det fjärran heliga österlandet skaffa några lämpliga präster att vidmakthålla Uppsalas anrika religiösa traditioner med, men det blev ingenting av med det. Det hade varit hans största plan och älsklingsplan, i synnerhet emedan han ansett att det skulle vara enda möjligheten att hindra folket från att sjunka ner i total vidskepelse och primitiv hedendom.

När han resignerade fick hans äldste son Göte överta gården. Men ännu en sak är att säga om Björn. När han flyttat ut till skärgården med sin hustru födde hon åt honom en son som hade så rosiga härliga kinder att de gav honom namnet Ros. Han blev sedermera en stor hövding där över öarna norrut, och han grundade nästan ett eget rike som han gav egna personliga sjölagar åt. Och Ros släkte blev ett kraftigt råbarkat sjöfararfolk, och i hans hemskärgård råder Roslagen ännu idag.

Göte, som var född i årets andra måne, och som hade fötts med segerhuva, var en kvinnohatare. För honom representerade kvinnan allt ont i livet, som måste leda till moraliskt fördärv, oordning, undergång och hopplöshet. Hans förakt för allt vad kvinnor hette var gränslöst, och samtidigt var han en handlingens man utan motstycke. Men han var rationell och inte grym.

Än fanns det människor kvar i landet som fullt och fast trodde att Oden varit ond och haft orätt och att hans bröder haft rätt. Ännu red det omkring här och var svarta maskerade rövare och banditer, mördare och parasiter, som ännu var kvar från Odens bröders onda blodiga dagar. På alla dessa lät nu Göte anställa en skoningslös jakt. Han var fast besluten att utrota allt ont, all förvillelse och all brottslighet ur landet, och så energisk och effektiv var han att han verkade kunna lyckas. Överallt jagades och infångades laglösa fridstörare som halshöggs vid närmaste stubbe. I alla de fall där nidingarnas nidingåd var självklara behövdes det ingen rannsaking, men för att missbruk ej skulle kunna ske eller misstag begås instiftade Göte ett slags domstol där han själv dömde alla. Alla svarta bovar måste föras fram till honom, så att han själv fick tala med dem så att de fick en chans att visa att de var oskyldiga om de var det. Alla som hjälpte till med att jaga och infånga skurkarna fick av Göte en frikostig belöning i början, men med tiden frångick han den proceduren emedan den visade sig onödig. Hans anda inspirerade landet så att de flesta hjälpte till med utrotningen av de onda minnena utan att kräva belöning. Det blev till en sorts

korståg i det egna landet. Och en dag var landet fritt från brottslingar. Göte hade lyckats med det omöjliga: den totala friden var återställd och utan att det hade kostat speciellt mycket.

Dock fanns det i landet nu en sådan mängd människor att landet inte räckte till. Allt oftare kom Göte på folk med att bränna ner ovärderliga och heliga ekskogar. Detta problem gick honom mycket djupt till sinnes. Så kom han på lösningen:

"Ut till havs!" kungjorde han. "Kusterna sträcker ju sig i oändlighet både åt norr och åt söder! Far ut i havet och befolka ännu icke befolkade kuster!"

Och för detta pläderade Göte synnerligen mycket. Och många lydde hans råd, packade sig iväg från de trånga hemmen och det eviga kivanget med grannarna och sökte sig nya fält att odla vid nya kuster. Utvandrarerna seglade mest söderut och började bryta sig ny mark ända så långt ner som vid nuvarande Bråviken. Och med tiden blev utflyttning allt populärare. Snart kunde de som inte velat skilja sig från sina anfäders gårdar äntligen andas igen och leva i fred för sina grannar.

Näst kvinnor avskydde Göte allra mest feta personer. Med åren blev han allt strängare mot fetknoppar. Feta kvinnor föraktade han så totalt att han helt ignorerade att de fanns, men så snart han såg en fet karl på sin väg klev han ner från sin höga häst och satte tjockisen i arbete och exercis. Han hade ett helt lag av dubbelhakegubbar arbetande på sina åkrar, som han inte återgav friheten, förrän de såg ut som människor igen och kunde arbeta normalt utan att flåsa. Man kan säga, att under Götes tid blev det kriminellt att vara fet.

Många tyckte att Göte var hård och despotisk, men åt det skrattade han bara och sade:

"Om ni inte tycker om mig så döda mig bara, som ni dödade vår fader Oden! Men vet, att ju hårdare ni opponerar er mot den som tagit på sig att leda er rätt, desto värre herrar skall det komma efter honom, som får förtryckare som jag att framstå som milda helgon i jämförelse. Så tag vara på när ni en gång har en kung som heter duga i stället för att självdestruktivt planera ert intressanta kungahus undergång."

Men de flesta kunde uppskatta Götes hårdföra käckhet och ville inte förlora honom eller ha någon annan.

När han var över de femtio realiserade han äntligen sin fader Björns älsklingsprojekt: att skicka ett sällskap till den helige Abrahams folk i Österlandet. Han valde ut en grupp på tolv personer, av vilka en var hans älsklingsbrorson Fred och de andra elva ytterst nära förtrogna och släktingar; och han gav dem ytterst noggranna anvisningar om hur de skulle färdas. De skulle färdas till havs samma väg som Odd tagit när han färdats från Ismaels land hemåt: de skulle följa alla kuster söderut tills en öppning åt öster mellan två stora klippor visade sig, och därifrån skulle de följa sundets södra kust österut ända tills de kom fram till Egyptens land. Där skulle de stanna och fråga sig för innan de fortsatte österut. Egyptens land skulle lätt kännas igen på den stora flod som gav det rika landet allt dess liv.

Och sällskapet for iväg. Outtröttligt och ständigt bekymrad bad Göte att de skulle komma fram och därefter även tillbaka med ett lämpligt antal medlemmar av det heliga prästerskapet som kunde visa Götes folk den rätta vägen. Ty ända sedan Atlés död hade folket varit förvirrat och dels längtat efter gårdagens förlorade kontakt med det heliga landet och dels strävat nedåt mot barbari och analfabetism.

Tro ej att det bara var de utvalda tolv som for iväg. Nej, de hade i sin tur utsett ett tjog män att hjälpa dem under resan och göra färden dräglig. De tjugo extra var starka rediga gossar, av vilka ingen följde med motvilligt.

Tre månader tog det för dem att komma fram till Aidas barns ort. Det var inte någon stor och rik, bördig och välmående ort som Uppsala var, men mänskorna var desto mera hjärtegodas. Och de gav resenärerna noggranna instruktioner om hur de skulle fara rätt över havet för att nå den kontinents nordspets som de sedan skulle följa ända till det stora sundet, medan de fick vila ut och äta sig mätta. Ty fastän

Aidas barn var fattiga såg de till att alla främlingar som besökte dem fick äta sig mätta och må så väl som möjligt, det vill säga mycket bättre än de själva. Och efter en vila på femton dagar skildes Uppsalasällskapet från Aidas släkt med tårar och saknad och vemod.

Tre år tog resan från Aidas barns ort till det stora sundet som bildade nyckelhålet mellan två omätliga hav. När de äntligen kom in i sundet för en stilla varsam vind under klarblåa skyar sökte de sig i land och klev upp på en magnifik klippa öster om vilken det nya än blåare och varmare havet bredde ut sig. Klippan var sundets drottning. Den höjde sig som en enorm massiv vaktpost vid den stora alltid öppna porten. Uppe på klippan hade de en regelrätt gudstjänst under vilken de offrade ett lamm som tackoffer för den lyckligt passerade första och svåraste delen av resan. De hade haft stormar mest hela vägen, men det nya havet tycktes vida fridsammare. När de varit uppe på berget från morgonen till middagen gick de ner igen, fann lätt fångat vilt som de slaktade och åt och stannade ännu i land över natten. Morgonen därpå fortsatte de färden.

Efter fyra månader kom de fram till den stora floden och det gröna landet Egypten. Invånarna där i landet tog väl hand om nordborna, vilkas ankomst blev en stor sensation i hela Egypten, emedan egyptierna aldrig förr hört talas om de trakter och hav som nordborna kom från, ty egyptierna hade aldrig varit kloka nog att lära sig vad hebréerna, fenikierna och Kittim kunnat lära dem. Och Fred och hans män fördes inför Farao, Egyptens evige odödlige gudomlige konung, under stor pomp och ståt och omständiga ceremonier. Med svårighet kunde de förstå varandra, men när Farao fattat att Fred och hans män kommit för att söka Abrahams barn blev Farao mycket förskräckt.

"Det folket har förorsakat de värsta olyckor Egypten någonsin varit med om!" utropade han. "Vad vill ni dem?"

Fred förklarade att de gärna ville träffa Abrahams barns präster, ty dessa ville gärna Freds konung där hemma ha kontakt med. Då sade Farao:

"Jag ska tala om för dig vad detta heliga folk och deras präst Moses har ställt till med här i landet. De bodde här och ville ut härifrån hem till sitt eget land, men vi ville ogärna skiljas från dem, emedan de var oss till så stor nytta. Men när vi ville hålla dem kvar förvandlade de först vår oundgängliga vattenflod till en flod av blod, och allt sötvatten i hela landet blev till blod. Ni kan föreställa er vilken katastrof det blev för oss! Alla fiskar och vattendjur dog, och en förfärlig stank bredde ut sig i hela landet. Det var bara blod, blod överallt! Det till och med regnade blod! Allt blev rött och hiskligt. Endast några djur trivdes bra i det ruttna blodet, och det var myggorna, flugorna, gräshopporna och paddorna, och dessa förökades så starkt över hela landet, att luften var tjock av dem, och var man gick trampade man ihjäl tjocka äckliga paddor, som låg och ruttnade överallt. Det var absolut fasansfullt! Skulle man till att äta kröp det paddor ur maten. Alla matförråd och sädesupplag infekterades av insekter, skalbaggar, gräshoppor och paddor. Det var mer än förfärligt. Och himlen förmörkades av flugsvärmar, och varenda människa nästan åts upp eller dracks upp levande till sista blodsdroppen av förfärligt stora och äckliga myggor. När man slog ihjäl dem blev det stora äckliga klibbiga stinkande låskor av blod. Och med allt detta elände kom naturligtvis pesten. Nästan var och varannan människa fick stora svarta bölder och dog, och där låg det ruttnande lik överallt bland alla döda ruttnande paddor. Nästan all vår boskap strök med. Och gräshopporna åt upp allt grönt i hela landet, och därefter började de även äta våra kläder och till sist oss själva. De anföll mänskorna i tjocka svarta moln av svärmar som inte tycktes bry sig om vad de anföll och åt bara de fick sluka allt som kom i deras väg levande. Det var stora feta glupska gräsliga gräshoppor, som monster, stora som råttor. Och råttorna och iglarna skall vi inte tala om. Allt detta och mycket mer därtill åstadkom hebréerna bara för att vi inte ville skiljas från dem."

"Men hur kan väl ett folk åstadkomma sådana naturkatastrofer av egen vilja?"

"Fråga inte mig. Men deras ledare Moses tog på sig ansvaret för varenda landsplåga som drabbade Egypten."

"Menar ni att han förutsade dessa landsplågor som om han själv ville att de skulle ske?"

"Ja, och han blev inte ett dugg förvånad när de skedde, inte ens när alla våra förstfödda barn dog knall och fall på en enda natt."

"Det låter ju inte klokt. Var är de nu?" frågade Fred.

"Någonstans i öknen. Det var dit de av någon anledning ville."

"Vad skulle de göra där?"

"Jag har inte den blekaste aning."

Och Fred och hans män gav sig ut i öknen för att söka och finna Abrahams barn, mycket förbryllade över vad de fått veta av Faraos om vad de ställt till med och mycket tagna av Faraos bestörtning över deras handlingssätt och hans bekymmer över Israels kanske för alltid förlorade barn.

Men åren gick, och hemma i Uppsala blev Göte allt äldre. Han hade ständigt spejare på vakt längs med kusterna och till och med några tjänare hos Aidas barn på den fjärran västkusten, som hade befallning att genast rapportera till honom så fort Freds skepp syntes till. Ofta for han även själv ut till havet för att ängsligt speja efter sjöfararna som aldrig kom hem. Hans innerligaste önskan var att de skulle komma tillbaka förrän han dog, men den önskan skulle inte bli uppfylld. Trots sin aversion mot kvinnor hade han i alla fall gift sig av pliktmedvetenhet endast för att sätta åtminstone några barn till världen som kunde ta över gården och föra den vidare. Han dog nu och gav riket i arv åt sin son Sigge, som mycket noga hade uppfostrats av fadern, och som var väl bevandrad i Odens runor och Björns skrifter. Sigge var en son efter sin faders hjärta och oförmögen till något ont eller något snedsteg. Men han var mycket blyg av försagdhet gentemot sin fader. Få var de människor han någonsin talade till, och utan sin hustru Malla hade han inte varit mycket till konung. Men hans kärlek för Malla uppvägde alla hans övriga mänskliga ihåligheter.

Efter ofattbara mödor och tribulationer fann Fred och hans män Abrahams barn ute i öknen. De fann dem lägrade vid ett väldigt vackert imponerande berg som sades heta Sinai. Och Fred kom inför Moses och knäböjde inför Israels barns ledare och sade:

"Var hälsad, du Guds närmaste folks fader och tillsyningsman."

Och Moses lade sina händer på Freds huvud och svarade:

"Var välsignad, du ödmjuka vandrare. Varifrån kommer du?"

Och Fred berättade sin historia och framlade sitt ärende. Moses blev både förvånad och glad därvid.

"Men hur i all sin dar kommer det sig att ni kan uttrycka er på hebreiska?"

Detta var Freds trumfkort. Han förklarade sitt hemlands runor för Moses och berättade att i kunskapen om runorna ingick även kunskap i hebreiska, som trots allt lyckats nedärvas från förfäderna genom många släktled. Fred berättade allt om sina förfäders tidigare kontakt med Abrahams barn. Ju mer Moses hörde, desto mer förvånad blev han. Till slut hade han inget annat val än att gå fram till Fred och säga:

"Fred säger du dig heta, men från och med idag skall ditt namn vara Fredrik, ty rik på fred skall du vara i alla dina livsdagar."

Och Moses och Fred, (förlåt, Fredrik,) blev mycket goda vänner och trivdes gott med varandra. Och Freds män blev på samma sätt mycket goda vänner med hebréerna. Flera av de ogifta fick sig utmärkta hustrur av Abrahams barn. Moses och Fredriks fäder hade ju en hel del gemensamt, för sjutton! Hade inte Fredriks folks förste konung varit Abrahams egen svärson?

Och Fredrik blev förmäld med en nära anförvant i Moses familj, som hette Gerda. Och Moses sade till dem vid deras äktenskaps ingående:

"Och de söner som ni får, Fredrik och Gerda, skall bli ditt folks prästerskap för evig tid. De skall nog se till att du och ditt folk aldrig skiljs från den rätta vägen. Gerda har fått noggranna instruktioner av mig och Aron om hur hon skall uppfostra sina söner, så överlämna allt åt henne. Hon skall nog ta vara på ditt folk, skall du se, och hon skall bli den första i en lång rad av nordiska prästinnor, så kallade nornor. Var välsignad, min son Fredrik, och min dotter, och det förbund som ni sluter med varandra, och därmed det förbund som nu förnyas mellan mitt folk och ditt folk, som alltid skall ha samma Gud. Gå i frid, och var fredrik för alltid, Fredrik, med hela ditt folk."

Så sade Moses, och så slöts Fredriks och Gerdas äktenskap. Och ej långt därefter skildes Moses och Fredrik enligt Moses egen vilja, ty han menade att så var Guds vilja.

"Vi går mot en lång tid av förfärliga lidanden och umbäranden, Fredrik. Rädda dig och de dina från vårt öde medans tid är."

Fredrik försökte protestera, men det var lönlöst. Moses sade:

"Se till att Herrens vrede ej drabbar er som den kommer att drabba oss. Återvänd till Egypten. Det är Guds önskan. Hälsa vår broder Farao, och framför vår ursäkt för vårt oartiga och hårdhänta sätt att bjuda dem farväl. Han vet nog vad jag menar."

Och Fredrik antog att Moses menade affären vid Röda Havet och lovade framföra alla Moses ord, hans ursäkter och beklaganden av de försämrade relationerna, till Farao. Så skildes de åt. Fredrik återvände till Egypten, och Moses bröt upp från Sinai för att leda sitt folk norrut. Och från den dag Fredrik och hans män skildes från Moses och Israels barn fick Moses problem med Israels barn. Moses hade inte berättat något för Fredrik om kontroversen kring guldkalven och dess oreparerbara skandaler, varför Fredrik varit lyckligt okunnig om detta problem. När han skildes från Moses fick Moses den svåra uppgiften att på egen hand försöka lösa detta problem med sitt folk, ett problem som visade sig svårare än problemet med Farao.

Fredrik fann lättare vägen tillbaka till Egypten än han funnit den färdväg vara som han följt i sökandet efter Israels barn i öknen. Och än en gång kom han inför Farao, som tog väl emot honom, och han framförde ödmjukt till Farao alla Moses ord och förbindliga ursäkter. Farao skrattade och sade:

"Det trodde jag nog, att sådana problem som vi hade med Israels barn, så måste min broder Moses också få problem med dem. För vår del har vi löst problemet. Vi har helt enkelt glömt Israels barn. För oss och vår historia har de aldrig existerat."

"Men," invände då Fredrik, "om ni förtränger sanningen och historien om en stor politisk kontrovers i stället för att lära er något av erfarenheten, hur tror ni då att er historia skall kunna bestå?"

"Det blir framtidens och mina efterträdares problem," sade Farao och skrattade lättvindigt åt saken.

"Vi i vårt land tror, att om vi förtränger den historiska verkligheten och sanningen om vårt förflutna, så måste följden bli en för hela landet och folket fatal identitetslöshet, som bara kan leda till undergång."

Men Farao ville inte diskutera saken vidare. Han hade en gång för alla fått nog av Israels barn.

Men Farao blev Fredriks och nordmännens bästa vän som på allt sätt hjälpte dem med förberedelserna för hemresan. Han gav till och med Fredrik tre stora eskortfartyg som skulle följa honom ända till havets slut vid den stora Atlasklippan längst i väster, till det stora sund som bildade mynningen till det stora hav som enligt egyptiernas och alla österlänningars tro omflöt hela världen och som även Röda Havet var en vik av.

Och så kom den dagen, då Fredrik med alla sina följeslagare skildes från Farao. Fredriks skepp och de två eskortskeppen lade ut från den västligaste mynningen av

floden och styrde ut till havs för friska nordostliga vindar. Det var en idealisk dag för att segla. Aldrig hade havet varit blåare.

De fyra fartygen följde kusten västerut ända tills den väldiga klippan siktades som bildade det stora sundets norra kustspets. Där lämnade de tre eskortskeppen nordmännen och önskade dem en lika god fortsättning av resan som början hade varit. Innan Fredrik skildes från dem gav han dem sitt folks sjökort över de nordliga haven med alla stora öar och land. Egyptierna ville gärna följa med dem norrut för att upptäcka och skärskåda dessa främmande länder, men det var fel årstid, och de saknade fullmakt och mandat från Farao. "En annan gång," sade de och började segla tillbaka. Nordmännen visste alltför väl, att på andra sidan sundet väntade och lurade de eviga stormarnas gråa vilda ödsliga hav. Fredrik kallade det nuvarande Medelhavet för Blåa Havet och den nuvarande Atlanten för Gråa Havet, även om gråheten började först ganska mycket längre norrut.

Efter fem år kom de hem. Fredriks starka hustru Gerda, som kunde uthärda allting som en hel karl, hade under resan fött honom en son och två döttrar. De kom till Aidas barns ort, som tyvärr höll på att avfolkas, och styrde sedan upp för floden.

Bud nådde gamle Sigge om deras ankomst när de seglade på nuvarande Mälaren. Han skickade genast ut en välkomsteskadern, som mötte de återvändande äventyrarna mitt på den största av Mälarens fjärdar. Och Sigge var själv med och var överlycklig. Han anförde själva välkomsteskadern. Han lät ro över sig till Fredrik och steg själv först ombord på Fredriks skepp och föll på knä för sin bror Fredrik och sade:

"Var hälsad, kung Fred!"

Fredrik blev närmast förskräckt, drog sig tillbaka och frågade: "Vad menar du, kusin?"

"Jag och min hustru är barnlösa. När jag är död blir du den som bäst kan ta vara på fädernearvet."

"Jag kan inte bli konung."

"Vad menar du?" frågade Sigge i sin tur och reste sig upp.

"Jag är redan präst. En präst kan inte bli konung."

Sigge betraktade Fredrik. Fredriks ansikte strålade med en nästan bländande glans. Sigge kunde inte betrakta honom länge. Det var alltför tydligt att Fredrik stått i kontakt med Moses.

Sigge levde icke länge till. Ingen hade älskat en hustru så ömt, innerligt och troget som Sigge hade älskat sin Malla, och han kunde inte förstå varför de inte fått ett endaste barn. Siggens barnlöshet var hans enda sorg, och det sägs att det var av den sorgen han dog. Han dog fem vårar efter Fredriks återkomst.

Allt ärvde Fredrik. Men han sade:

"Aldrig blir jag konung. Jag är en utkorad präst, och en sådan bör alltid skylla all makt såsom pesten. Aldrig skall jag kallas konung. Aldrig skall någon kalla mig konung. Jag skall sköta om arvet men aldrig mottaga någon titel, heder eller ära därför. Jag är till för att fostra ett släkte av Guds egna personliga präster och ej för att härska och bruka makt och lysa av övermod och fåfänga som en konung. Mitt folks ödmjukaste tjänare skall jag vara så länge jag lever men aldrig något mera."

Och med de orden flyttade Fredrik in i sina fäders gård och tog den i besittning.

Och Fredrik fick med sin hustru Gerda över tjugo söner och lika många döttrar, och inte ett enda av dessa barn strök med i barndomens svåra år. Sönerna blev alla stora duktiga kraftfulla vackra härliga män, och döttrarna blev alla sin moders like: sköna daggfriska underbara pålitliga kloka varmblodiga vackra ljuva och moderliga kvinnor, som aldrig klagade på något.

Under Fredriks tid försiggick en utomordentlig utvandring av folket till främmande länder. Skepp efter skepp seglade ut från Mälaren, världens djupaste fjord, och kom aldrig mer tillbaka. De for ut på Östersjön och landsteg på Gotland, i

Estland, på Ösel och Dagö, i Kurland och vid havets sydstrands vackra flodmynningar. Många av Fredriks söner ledde dessa emigrationer och såg till att kolonierna längs de främmande kusterna blomstrade och förkovrade sig. Den störste av Fredriks söner var Kasper, som förde en samling nybyggare till nuvarande floden Weichsels mynning och grundade en synnerligen framgångsrik koloni där. Och Kasper blev anfader åt det största och präktigaste släkte av hjältar som någonsin funnits. Mera därom i framtiden.

Även Fredrik själv for gärna ut och besåg de nya bygderna på andra sidan havet. Han tillbragte en hel sommar i Estland och två år på Ösel och Dagö.

Ständigt försökte de gamle övertala honom att taga upp den traditionella titeln av konung, men han vägrade styvnackat.

"Jag blev gjord till präst och inte till konung. Likaså skall mina barn bli präster efter mig, och aldrig någonsin skall någon ättling av mig, Moses fredrike lärjunge, kallas någonting annat än präst, vare sig hon är man eller kvinna. Aldrig skall någon i min familj bli konung."

"Men kan du ha hjärta att låta den kungliga traditionen gå under?" sporde herrarna, men på detta svarade Fredrik undvikande och oklart. Och många var de som inte kunde tycka om Fredriks vägran att bli konung. Många var de som fattade agg till honom för den sakens skull. Och de var ej få, som önskade att hans dagar snabbt skulle ta slut, så att de kunde få en konung igen.

När Fredrik var gammal beslöt han sig för att fara och hälsa på sin son Kasper i Vendland. Många avrådde honom från att fara.

"Ni är alltför gammal för en sådan resa. Tänk på er hälsa," bad honom hans vänner, men han svarade:

"Den som tänker på sin hälsa är vigd åt döden. Ju mer man tänker på sin hälsa, desto snabbare dör man. Jag är väl inte gammal? Se på mig! Jag kan rida, jag kan simma, jag kan springa, hoppa, vaka och motstå vilka strapatser som helst. Jag är bara två hundra år. Det är väl ingen ålder? Noak blev nio hundra. Jag kommer att leva i minst två hundra år till. Tjohej! Nu far jag iväg vad ni än säger. Jag har inte sett min älsklingsson Kasper på sjuttio år."

Och iväg seglade han.

Ingen vet vad som hände hans skepp efter att det seglat ut i havet från Mälaren. Ingen vet något om vad som blev hans och hans trettio följeslagares öde. Man vet blott att skeppet aldrig kom fram till Vendland och att det aldrig någonsin sågs av någon sedan det lämnat hemmets kust bakom sig. Det bara försvann. Var det stormar eller sjöodjur, grundstötning eller någon annan olycka som gjorde att skeppet gick under med man och allt utan att någon klarade sig? Ingen vet. Ingen kommer någonsin att få veta något om hur Fredrik slutade.

Men så fort det stod klart att han var spårlöst försvunnen korade de gamle i Uppsala raskt åt sig en konung. De gav gården och riket och allt åt Fredriks kusin och kung Sigges yngste broder Ulf, som alltjämt levde. Och Ulf hade ingenting emot att bli konung. Han blev det gladeligen och skötte sig väl.

Ulf var en godmodig och genompraktig människa. Allmänt så fruktades det att Fredriks familj skulle protestera mot valet av Ulf till konung, men en sådan fruktan visade sig helt sakna grund. Fredriks i Uppsala kvarvarande söner var bara glada åt att slippa bli konungar. De ville endast vara präster i fred med sina skrifter och opåverkade av världsliga skeenden. Och Ulf gjorde alla Fredriks söner som ej flyttat ut till sina bästa vänner. Han upphöjde ingen så mycket som han upphöjde Fredrikssönerna. Och han var den som fick dem att, för andras fågring och nytta och ej blott för deras egen, fira gudstjänster i vilka vem som helst fick delta. Och själv deltog Ulf i alla de av honom instiftade Fredrikssönernas offentliga gudstjänster.

Ulfs hustru hette Mara – ett förvånande namn på en hustru som säkert var världens varmest älskade kvinna. Ulf dyrkade och avgudade henne. Han älskade

henne utan förbehåll, besinningslöst och mer än sig själv. Hon födde en ny son åt honom varje år, och aldrig har det funnits en pappa som varit stoltare över sina söner. De tjocka och knubbiga pojkarna var så lustiga som små trinda grodor, där de sprattlade och tumlade om varandra på barnkammargolvet. De var så omåttligt lekfulla, pigga och glada, och alla var de blåögda. Alla fick stora himmelsblå tefatsögon, om man får ta till en sådan liknelse. Ulf brydde sig inte alls om ifall han fick pojkar eller flickor, men faktum är att hans hustru födde honom konstant enbart pojkar, och alla var de lika enormt klarögda och blåögda. Deras skinande blå ögon konkurrerade nästan ut själva himmelen.

Men plötsligt kom det mörka svarta stormar mitt i våren och ödelade hela byar. Och därefter följde en olidlig sommarhetta som fick alla människor att storkna. Men det värsta kom sist. Plötsligt började människor dö av en främmande sjukdom. De fick svarta fläckar på kroppen och därefter stora svarta bölder, som sprack och stank. Och den svarta sjukdomen grep omkring sig, och fler och fler dog. Ulfs hustru Mara dog. Hans äldste son dog. Hans yngste son dog. Alla hans mellansöner utom en dog. Denne lät Ulf föra ut till havs bort till öarna i öster där han fick leva och växa upp isolerad från den sjuka världen. Och Humble, som Ulfs sista son hette, kom så att tillbringa hela sin barndom på ön Kökar. Först när sjukdomen var över och ingen mer dog av den lät Ulf hämta honom tillbaka.

Och Ulf var bruten av sorg. En tredjedel av allt folket hade strukit med, och sex av hans sju söner, två tredjedelar av hans familj. Och han tillbringade resten av sitt liv i Guds hus, som Fredrikssönerna hade byggt, med att evinnerligen klaga och ödmjuka sig genom böner. Och han var aldrig lycklig igen.

Det sägs att Humble, eller Humbel, som han också kallades, fick sitt namn för att han skulle bli vad namnet betydde, nämligen ödmjuk. Ty humbel betydde ödmjuk på den tiden, som det alltjämt gör i engelskan idag. Och Humble blev verkligen en synnerligen ödmjuk och god mänska.

Ju äldre Ulf blev, desto mer drog han sig tillbaka, desto mer drog han sig in i sin sorg, desto mer drog han sig till sina böner och bort från människor, och desto mer fick Humble att göra på gården. Och fadern sade aldrig ett glatt ord till sin son utan endast sorgesamma.

"Ack, min son, inga glädjeämnen finns i livet, men endast sorg och elände, ve och misär. Allt dör, allt går sönder, allt försvinner, förgås och utplånas. Allt blir tjuvars, brottslingars och mördares byten, och den värste och störste av brottslingar, tjuvar och mördare är döden, men honom kan ingen avrätta. Ack, det finns inget liv efter döden! Och det är min enda tröst: att i och med döden är mina sorger förbi. Ack, min son! Allt som är gott förstörs av ondska, all kunskap förgöres av okunnighet, smärtan dödar all glädje, vinster går alltid förlorade, kärleken allenast överlever allt, men den är också det plågsammaste av allt. Världen, livet, naturen, ja, allt regeras och behärskas av ondska, och allt som är gott tar den allting regerande ondskan kål på. Ingen talan, ingen makt, ingen lycka, ingen glädje finns för den gode utan endast sorger och bedrävelser utan ände."

Och Ulf gick in i Guds hus och dog, femtiosju vintrar gammal. Och Humble tog ensam över gården.

10. Humble

Humble gifte sig med sin ungdoms kärlek den klarögda blåögda Klara, hans livs ljuva ängel, hans glädje och åstundan och hans livs hela mening. De gifte sig i Guds hus, och de älskade varandra som inget annat förälskat par. Dock vilade alltid över Humbles anlete en djup sorgbundenhet, en ständig melankoli, ett aldrig lyftande

vemod. Han log sällan och skrattade aldrig. Dock älskade han sin hustru mer än någon man någonsin älskat en kvinna.

De fick sitt första barn – en son. De fick sitt andra barn – en son. Deras tredje barn var likaledes en son. Och alla tre hade de ärvt farfadern Ulfs himmelsblåa och moderns stjärnklara ljuvliga ögon. De tre pojkarnas ögonpar var som vårliga leende klarblåa fjällsjöar. Humble älskade sina pojkar över allt annat på jorden. De fick heta Dan, Ängel och Nore. Ängel, även kallad Angel, var den vackraste av de tre och den som Humble älskade varmast och ömmast.

Och Humble byggde Valhallen. Det var en mäktig skapelse. Den var ännu större och mer mirakulös än Uppsalen, som alltjämt stod kvar och fyllde sin funktion.

Och Humble sade till sin älsklingsson Angel:

"Här, min son, i denna Valhall, skall Nordens alla framtida konungar bli valda av folket. Ingen skall mot sin vilja och mot folkets vilja och mot någons vilja koras till konung mer. Här i detta hus, som jag arbetat på och med Guds hjälp skapat under fem långa år, skall alla framtidens nordiska konungar väljas av folkets och allas vilja och icke av ödet eller av någon enskild individs vilja. Detta är frihetens hus, min son. Aldrig skall någonsin någon bli konung mot någons vilja och till allas olycka. Ty där en är emot, där det finns en enda röst som säger nej, där det finns någon enda som misstycker, där någon inte är med, där är inte heller Gud med. Om den sista minsta och obetydligaste människan säger nej betyder det att Gud säger nej, och ve den som gör något mot den gudomliga viljan."

Och Valhallen blev världsberömd, och alla kom för att beskåda den. Den var blå, och en väldig kupol välvde sig över taket, och den hade två höga vackra smäckra torn. Men allt var av trä.

Humble födde ytterligare söner och döttrar, men med tiden började han längta bort hemifrån och ut till havs, som så många i hans ätteträd tidigare hade gjort. Och en dag sade han till sin älskade dyrkade hustru Klara:

"Min hustru, allt giver jag dig. All makt, alla våra ägor och åkrar, alla våra hus, allt vad vi äger och har giver jag åt dig. Förvalta det väl medan jag är ute och reser, ty jag måste ut och resa. Annars skulle jag dö. Jag vill återse min barndoms ö och alla våra fäders kolonier, och när jag kommer tillbaka vill jag se att du har förblivit den goda hustru som du alltid hittills har varit. Förvalta vad jag ger dig väl, och jag skall älska dig lika mycket när jag kommer tillbaka som jag gjort hittills, om inte till och med mera. Sköt om vårt land, kvinna!"

Och Klaras bästa väninnor var Gerdas döttrar. Och Humble gav sig ut till havs, och hans tre förstfödda söner följde honom samman med många andra män. Fadern med sina tre söner och fyrtio följeslagare seglade ut till havs på tre fagra välbyggda stolta smäckra och osänkbara skepp.

De seglade österut, men häftiga stormar anföll dem, och de drevs söderut till nuvarande Gotland. Och Humble sade:

"Låt oss följa Guds vindar!"

Och de fortsatte söderut sedan de tillbragt en tid på den ljuvliga ön, alla sanna goters och götars ursprungsland, den änglalika ängrika oängsliga enkla fagra ön mitt i Östersjön.

Och Humble var glad över att vara till sjöss. När vinden slet i hans vita skägg och tufsade till och stänkte med salt hans blonda rika rufsiga hår, sade han förnöjt:

"Detta är livet, mina pojkar. Vad är ett hem? Jo, en plats att fara bort från, en ort att längta ut från, en trygghetens håla där man ej lär sig annat än att önska sig bort därifrån. Och därför är hemmet ett bra ställe. Det hem där barn fostras som ej längtar ut i vida världen är det något fel på. Hembygden, hemlandet, fädernesjorden, fostertäppan är till för att barnen skall lämna det, sönerna skall överge det och lära sig älska det där de dväljes i främmande länder. Ty den kan blott älska sitt hem som ej är hemma. Ja, hemmet är till för att lämnas, ty lämnade man det ej skulle folket i

hembygden förökas och bli allt flere och få det trångt, och det är icke meningen. Ju flere kockar, desto sämre soppa. Likadant är det med hemmet: ju fler bybor, desto sämre blir byn. Ty förändringen är livets högsta onda. När ett folk blir fler och fler förändras det och förlorar det sin grundkaraktär, sin primitiva gudomliga enhetsinstinkt, och det är aldrig bra. Om en by blir för stor är den byn snart förstörd. Nej, må allt för evinnerlig tid förbli vid det gamla och vid det äldsta ursprungliga goda. Och enda sättet att bevara det primitiva sköna gudomliga utgångsläget är att se till att hembyn aldrig förändras, aldrig blir större, aldrig blir tät, trång, stor och besvärlig. Och därför är det ädlaste en människa kan fostras till det, att han lär sig att längta ut och bege sig ut och skapa ett lika fagert hem som hans ursprungliga utomlands i främmande länder. Ve den som förändrar och förstör sin hemby så att den ej mer är hans barndoms trygga drömlekplats! Ve den som stannar hemma i stället för att fara ut och skapa nya hem annorstädes! Ty i sitt eget hem kan man ej skapa något nytt. Vad nytt är kan man endast skapa där det tidigare ingenting finnes."

Och hemma i Uppsala uppfostrade Klara sin makes kvarvarande söner, av vilka den äldste var Göte. Hon talade till honom och sade: "Om din fader aldrig kommer tillbaka är det du, Göte, som måste överta gården." Och Göte var icke helt ovillig därtill.

På Humbles tre fartyg styrde Humble själv det största, hans son Dan det andra och hans son Nore det tredje. Hans älsklingsson Ängel, den gyllenrödhåriga keruben, var hos honom på det största av skeppen.

Men knappt hade de lämnat Östersjöns största och fagraste ö bakom sig förrän nya dunderstormar överföll dem med rysligt våld och tvingade dem helt ur kurs. Stormen rasade i fem dagar, och ännu den sjätte dagen var vindarna fruktansvärt hårda och drev dem norrut. De tre fartygen hade dock av sina tre ytterst skickliga kaptener lyckats hållas ihop utan att skingras. Och när det värsta var över sade Humble lugnt: "Låt oss vända våra segel efter Herrens vindar." Och så fortfor de att segla norrut.

De kom till nuvarande Finland, dåvarande Österland. Där mottogs de varmt av ytterst avlägsna släktingar, som behandlade dem som kusiner, söner, fäder och bröder. Och i det landet kom Humble och hans söner att förbli i tre år, under vilka både Dan, Ängel och Nore gifte sig med landets tre fagraste döttrar.

Humble blev mycket fäst vid det gröna landet. Han tänkte:

"En fager natur är detta landet, hon är grön och okränkbar som en himmelsk jungfru. Det är en helig örtagård, inomlands skyddad och omgärdad av ogenomträngliga eviga barrskogar, och mot havets eventuella färdmän skyddad av en farlig och säker vall av skär, öar, rev, grund, sandbankar, holmar och en villande labyrint av fjärdar, vikar och uddsystem. Ingen kan hitta rätt i denna skärgård utom vårt eget folk. Och inomlands är den sällsamma örtagården sprängd av tusende sjöar och floder, och sjöarna sträcker ut sig över hela landet och är översållade av tusende öar och villande vikar och sund, näs och labyrinter, precis som skärgården. Detta land är vattnenas, öarnas, sjöarnas och de eviga heliga skogarnas land mera än något annat land."

Humble lärde ordentligt känna och utforska landet. Han for på dess älvar, styrde ut på dess sjöar och kryssade i den gröna och klippiga vindpinta fjärdrika ytterst varierande farliga skärgården, som var uvars och hökars, falkars och vråkars, havsörnars och fiskgjusars paradiset mer än något annat land. Han lärde att älska det, dyrka det och gråta vid åsynen och vid minnet av dess oändligt varierande och underbara överväldigande sköna sommarlandskap.

Tillsammans med sin son Ängel for han även till sin barndoms ö, det ödsliga vindpinta men lövskogsbeklädda havslandet. Och han sade till sin son:

"Se solen, min son, det stora ljuset på himmelen som lyser om dagen, och se månen, det lilla ljuset som lyser om natten! Se nattens blänkande fridfulla stjärnor, se den ljusblå dagshimlen och den mörkblå natthimlen! Allting har Gud skapat, alltings evinnerliga enväldshärskare. Himlen är hans med allt vad den innehåller och frambringar, och jorden har han givit åt oss människor. Men lika liten som Adam var mot den värld och de naturrikedomar Gud gav honom, lika liten skall hela mänskligheten vara i evighet mot naturen."

Men det blev storm där på ön medan de var där, och just då råkade Humble ligga sjuk. Angel gick ut för att rädda båtarna, men då såg han en vagn komma upp ur havet dragen av den uslaste hästkrake. Och vagnen gnisslade och var så förfallen att den knappast höll ihop. Och det satt en man på vagnen som piskade på hästen, och denne man var hemskare än döden. Angel gav upp ett skri, som fadern hörde inne i sin koja. Trots febern steg han upp och gick ut för att rädda sin son. Så sjuk var fadern att han såg det usla åket, det usla öket och den skräckinjagande körkarlen. Och körkarlen bar den döde Angel upp i sin vagn och körde tillbaka ner för klipporna ut i havet.

Humble sjönk på knä på de kalla klipporna i den hårda stormen med sjukdomen brännande i sina ådror och var fullkomligt förkrossad. Han kunde inte tro på vad han hade sett: den hemska grinande körkarlen i sin kåpa utan ögon i sina ögonhålur, den gnisslande vagnen som fått det att isa i hans tänder av kyla och skräck, och körkarlens kalla omhändertagande av den helt livlöse Angel, som han måste ha dödat på något sätt, om inte blixten slagit ned honom. Just för att allt hade varit så extremt konkret verkligt var det så ofattbart och otroligt. Men Gud talade till honom ur stormvinden och sade:

"Du skall en dag återfinna din son levande, för din stora kärleks skull."

Och Humble tyckte att en gammal man kom till hans sida och reste honom upp och sade:

"Din son har rest bort, men han kommer tillbaka. Gå nu in i din koja tillbaka och se till att du blir frisk. Ty om du inte blir frisk kommer du aldrig att få återse din son."

Och Humble sansade sig och tänkte: "Kanske Angel och jag verkligen bara skiljts åt för en liten tid." Och han stapplade tillbaka in till sin koja med febern bultande i sina tinningar och med huvudet dånande av sprängande huvudvärk och försökte ta det lugnt, tills han efter några veckor var frisk igen. Men så snart han var frisk igen upphörde han aldrig att grubbla över frågan: "Var skall jag få återse min älskade son?"

Men för den dödens körkarls skull, som redan då for omkring i världen och hämtade upp alla dödas själar, och som Humble i sin feber hade sett, blev havslandet därefter kallat Körkarlsön; för det var där som denne dödens körkarl för första gången visade sig för en dödlig.

När Humble och hans två återstående söner lämnade Finland och Österland åtföljdes de av ett femtiotal vänner som ville slå följe med dem. Sålunda var det en flotta på fem skepp som lämnade Finland, fastän dit ankommit endast tre.

De seglade söderut för friska vindar. Ånyo seglade de förbi Östersjöns största och märkligaste ö, och de fortsatte söderut. De landade hos Kaspers folk och stannade där en tid. Sedan seglade de längs sydkontinentens kust ända tills de kom till en väldig övärld. I det landet förälskade sig Dan. Han ville stanna där, men Humble yrkade på att de skulle styra norrut. Ty Humble var gammal och ville träffa Aidas barns ättlingar innan han dog. Han tålde ingen motsträvighet. Och Dan följde med motvilligt.

Utanför den stormiga västkusten överfölls eskadern av en diger stormby. Skeppen drevs in mot de farliga skären, och det såg illa ut. Fyra av skeppen förmådde med sina yppersta krafter hålla ut från land, men det femte vräktes in mot

klipporna och havererade. Där omkom tjugo raska karlar. De fyra broderskeppen kunde ingenting göra i den fasansfulla stormen för att rädda de skeppsbrutna, som spårlöst försvann i det rasanda fradgande skummet; men Dan skyllde mycket av olyckan på Humbles tilltagande halsstarrighet och menade, att det varit dumt att segla norrut i en riskabel årstid.

Fyra dagar därefter kom flottan fram till den stora älvmyrningen. De hälsades hjärtligen välkomna där av folket, och snart begynte det festas.

Men Nore hade ingen lust att stanna på platsen. En natt smög han sig i väg med sina män och kastade loss med sitt skepp. Nästa morgon var Nore och tjugotre friska män försvunna.

Gamle Humble vill ge sig ut till att leta efter de försvunna. Han var mycket förargad över sin sons tilltag och kunde icke förstå det. Dan försökte då förklara för honom att Nore inte velat följa med Humble längre.

"Vad menar du?" frågade Humble plötsligt vred.

"Han vill inte lyda dig längre." Då gick Humble i taket.

"Vad! Vägrar han lyda mig? Hur understår han sig!" Gubbens obehärskade okontrollerade vrede gjorde att Dan ställde sig fullkomligt kall mot honom.

"Nore gjorde rätt som övergav dig, gamle ålderstigne gubbe, och jag tänker nu göra sammanlunda."

Detta mildrade knappast Humbles sinnestillstånd. "Vad! Hur vågar du! Min egen son! Hur understår du dig?" utföll Humble förtörnad och vred, och det blev nästan allmänt slagsmål, för Humble gick ännu längre och kommenderade sina män att hindra Dan från att fara, med våld om så behövdes; men de flesta männen gick då över till Dan och ville hellre följa honom än Humble. De menade att Dan hade rätt i att tänka om Humble att han var en tröttsam gammal man som inte längre var vid sina sinnens fulla bruk. Då utbrast Humble högeligen förtörnad:

"Är jag icke en konung? Är jag icke mina söners herre? Är det icke jag som lett er över haven ända hit? Vem har givit er alla era underbara äventyr på vägen hit utom jag? Aldrig att Angel någonsin skulle ha vågat trotsa min vilja! Jag bär allas era öden i min hand. Jag råder över era liv och själar, ty jag är sjömännens yppersta konung. Jag behärskar haven och kommenderar vågorna. Sluta upp att tramsa nu och gör som jag bjuder och befäller er: övergiv icke er konung!"

Men Dan begynte då skratta åt honom, och alla hans vänner följde hans exempel. Fyra femtedelar av Humbles män skrattade ut honom. Endast de som följt honom från österns vilda skärgårdar, sjövärldar och vildmarker skrattade icke. Och Dan ropade:

"Vad är väl en konung? Vad är han väl mer än en människa? Och vad är en människa värd? En människa är ingenting värd mot naturen, har du själv sagt. Konungen, som endast är en människa, är således heller ingenting värd. Vad har hänt med all din berömda ödmjukhet, konung Humble, som tror att du kan kommendera naturen? Du skämmer ut dig, dumme farsgubbe, du gör en narr av dig själv, du gör dig löjligare än en dåre med ditt erbarmliga tal. Du ser ju själv att majoriteten ger tusan i dig och skrattar ut dig som den fåne du är. Du som var den ödmjukaste av furstar har urartat och med åldern blivit den fåfängaste och stolligaste av menlösa tyranner. Är det chocken över förlusten av din gullgosse Angel som stigit dig åt huvudet? Du tjatar ju bara om honom hela tiden fastän han är död, som om du älskade honom mera som död än någon annan som levande. Här skiljs våra vägar, gubbstrutt. Nu far jag till det öland jag fann i söder, och där blir jag en större man och herre än vad du var. Jag har fått nog av dig och dina later. Farväl, stolliga gubbjäkel!"

Och Dan gav sig iväg med två av de tre fartygen. Humble och hans män var alltför få för att kunna hindra dem. Till avsked ropade Dan:

"Jag lämnar kvar åt dig det minsta och sämsta och fulaste av skeppen. Egentligen borde jag taga med mig även det, men dess plankor är ruttna. Åt den ruttne det ruttna! Likaså kan jag blott avstå de svagsintaste av männen. Åt den svagsinte de svagsinta! Farväl, din gamle fåntratt, din dumme galning, din skröpliga tok!" Och Dan for iväg och försvann bortom horisonten, medan Humble bittert bevakade hans försvinnande armada från den gråblåsta klippstranden.

"Ack, värld! Ack, familj! Ack, vänner, ack, mina barn, och ack, mina egenhändigt byggda skepp! Allt sviker mig! Angel skulle aldrig ha svikit mig om han hade levat. Men var är han nu? Någon sade mig att jag skulle få återse honom. Skall jag som en dåre segla omkring på haven och söka min döde son? Ja, det skall jag, ty jag har ingenting annat att göra. Jag kan ej återvända till mitt hem och min hustru med den skam som Dan och Nore, mina söner, fläckat familjens ära och ättens helighet med."

Och den gamle kung Humble seglade ut över haven mot väster. Säg vad man vill om hans högmod och sätt, men sjömanskonsten behärskade han fortfarande.

I tjuo år irrade han omkring på haven utan att finna sin döde son. Den ena efter den andre av hans medhjälpare dog ifrån honom. Hans hår blev vitt, och hans långa skägg blev vitt. En gång kom han till det rike som Dan funnit och vunnit åt sig utan att veta att Dan var där. Dan kallade sig då själv för konung. Han levde i ära och glans, i pomp och ståt och väldig rikedom. Humble kom inför honom, åldrad, utsliten, bedrövlig, utfattig och ömkansvärd som en sluskig tiggare och bad om mat och logi hos sin son och om tillstånd att få reparera sitt fartyg hos honom, men Dan sade:

"Kör ut den dåren, som reser land och rike runt och skämmer ut sin familj och alla sina anhöriga med att söka efter en som är för länge sedan död! Här har inte galningar någonting att göra, ty här härskar förnuftet!"

Och Humble blev bryskt utkörd och bortjagad ur landet av sin egen son.

En gång kom han till en djup fager vik som skar djupt in i landet, vid vars ända en liten by låg som mätte gott. Humble tänkte: "Här kanske jag och mina sju trogna kan få vila upp oss litet." Och han sökte upp byns härskare. Denne var till hans stora förvåning Nore själv, som kallade sig konung Nore av Nores rike! Men Nore hade blivit högfärdig och vägrade att tala vid den gamle Humble.

"Vad är det för en tiggare som önskar tala vid mig?" frågade han en storman bredvid sig och vägrade att ens se åt sin far.

"Nore, min son! Känner du inte igen mig! Jag är din egen far! Vi har inte setts på många år! Tänk att du också har kommit så upp dig i världen att du blivit kung över ett helt rike!"

"Vem tror tiggaren att han är?" fortsatte Nore att säga till stormannen. "Min far försvann på haven som en annan galning i vanvettig sökan efter en förlorad son, som alla vet att är död. Kör ut honom! Han är en bedragare! Inte ens min galne far skulle komma inför mig med håll på kläderna!"

Och Nore körde ut honom genom sina stormän, precis som hans broder Dan hade gjort. Ty även Nore visste att hans far blivit så hopplöst galen att det var bäst att inte ha någonting med honom att göra, då allt mellanhavande med en sådan dåre bara kunde medföra vanära och obehagligheter. Alla visste ju att hans far blivit tokig och flackade omkring på haven för att söka efter ett lik eller ett spöke. Gamle Humble fick hos sin son Nore ingen viloplats för sitt gamla trötta huvud, ty Nore tyckte inte om snyltgäster.

En dag kom Humble till ett nytt land. Han seglade längs med kusten och fann en stor flodmynning som han seglade in i. Och där vid floden låg en liten fager blomstrand fridfull by. Humble tänkte:

"Bäst att vända, för fridens skull, så att vi slipper vidare pinsamma möten med det onda människosläktet."

Och skeppet vände, men se! Från stranden lade ett annat skepp ut som snart seglade ifatt Humbles och ropade:

"Stanna! Vår konung vill träffa er, främlingar!"

Och Humble såg sig tvungen att vända tillbaka till byn, och han beredde sig på det värsta: nya vanliga normala förödmjukelser och hån av hans alltför pittoreska person.

Han och hans män leddes inför kungen. Gamla och skröpliga voro de alla, som ett egendomligt sällskap av lastgamla tiggare från ett dårhushospital. Och Humble trodde faktiskt att de skulle tas om hand och sättas bakom lås och bom för den allmänna säkerhetens skull. Ty Dan och Nore, tänkte Humble, måste ha spridit ut över världen att deras far var tokig och gjorde alla haven osäkra.

Men denne nye kung och hans hov var helt okända för Humble och hans män. "Vad är nu detta för en kung?" undrade Humble som började bli blind, och han gnuggade fåfängt sina skumma ögon. "O, om jag blott kunde se hans anletsdrag!"

Och konungen hälsade honom och sade:

"Välkommen, fader!"

Och Humble svimmade, ty han igenkände plötsligt sin son Angel.

Och Angel lät kläda honom i praktskrud och iordningställa ett hejdundrande gästabud till den gamles ära; och Humble blev så överväldigad att han grät så mycket att han fick tillbaka hela sin syn. Och han kysste och välsignade Angel och gav honom alla välsignelser i världen. Och Humble stannade hos honom till sin död.

Angel hade slagits sönder mot klipporna i stormen på Körkarlsö då han försökt rädda båtarna, men havets sjöjungfrur hade förbarmat sig över den unge ädlingen och fört honom till det land där allt dött blir liv. Och från det landet, änglarnas land, hade han fått fara tillbaka till den mänskliga världen med ett fartyg och trettio kamrater. Och sjöjungfrur hade ledsagat skeppet ända till det land som ännu idag kallas England. Där hade sjöjungfrurna stigit upp på land och blivit kvinnor åt Angels män, ty de kunde inte skiljas från sin älskade skyddsling Angel. Sjöjungfrur kan bara gå upp på land och bli till jordiska kvinnor om de gör det av kärlek till dödliga män, det kostar dem deras odödlighet och oändliga lidanden och smärtor som dödliga kvinnor, men i stället blir de då desto vackrare som kvinnor. Och så blev Angel engelsmännens förste konung, och på grund av sjöjungfrurnas ursprung är engelsmännen än idag förtjusta i havet. Därigenom förblir även deras kvinnor ofta världens vackraste, varför hela deras folk smittats av samma skönhet.

Men i alla nordiska urkunder kallas Angel för Ängel, medan han i alla danska och latinska skrifter kallas Angel, ty de språken har inte bokstaven Ä.

Det är kanske överflödigt att säga, att efter Nore uppkallades det rike som idag kallas Norge, och Nore var norrsmännens förste konung. Dans land blev kallat Danmark, och Dan var faktiskt Danmarks förste konung.

11. Skare och Grå

Och Humble dog i Ängels land, i England, och begravdes under stor ära och utomordentliga hedersbetygelser. Och hans fjärde son Göte i Uppsala hade då redan övertagit gården.

Men Göte var en misantrop. Han ville ingen människa gott. Han var övermåttan självisk och blev snart en gruvlig tyrann. Allt vad han gjorde skulle vara till hans fördel och till ingen annans.

Han gifte sig blott för sin egen skull, för att någon skulle laga mat åt honom och städa hans hus. Han behandlade sin fru som en slav och ett husdjur. Han skaffade sig barn blott för att makten skulle stanna inom hans familj. Det första han gjorde var

att leja en ond vän till att sätta eld på Valhallen. Och när Valhallen stod i ljusan låga så att ingen kunde få bukt med branden stod han i sin dörröppning och ropade:

"Friheten är här! Nu brinner allt tyrannaverk! Nu åker förtrycket ner i graven!"

Och Göte var den förste kung som tvingade folket att betala skatt. Han lejde tjuvar, brottslingar och mördare och satte av dem ihop en här som brände de människors gårdar som inte ville betala skatt. Och skräcken besatte riket, och alla fruktade för sina liv. Tryggheten var förlorad. Göte regerade sitt rike med våld, skräck och tvång.

Alla sörjde i tysthet över Valhallens brand. På den svartbrända marken började gräs och buskar växa, och Göte förbjöd att de rensades bort. Hans avsikt var att Valhallen aldrig mer skulle återuppbyggas.

Han lät i stället bygga ett nytt hus åt sig och sin familj. Det var ett stenhus. Av stenar byggdes en väldig borg i två våningar, och dess murar var gråa och kalla, och inomhus var borgen kall och ödslig. Göte tvingade sitt folk att bygga borgen, och han tvingade sin familj att sedan leva där. Och i den samlade han allt sitt guld och silver.

Götes livsmoral var följande: "Jag allena är stark. Jag allena duger något till. Alla andra är dumma korkade loppor. Jag allena kan sköta något. Alla andra är värdelösa; endast jag är av något värde, ty som konung är jag gudomlig."

Så tänkte Göte. Och faktum är, att Göte var inte någon oduglig person. En strängare hand än hans hade inte gjort sig kännbar i landet sedan Atles dagar.

Alla vuxna män måste underkasta sig Götes regemente med att betala honom skatt. Göte skickade till och med ut skepp att beskatta kusterna och kolonierna, och skeppen lydde. Till nuvarande Estland och Livland och till Kaspers barns land sände Göte ut skepp som återkom med digra skatter. Men av någon anledning lämnade Göte Finland, det väna Österland, i fred.

Göte var även mycket bildligt intresserad. Han forskade noga i de gamla skrifterna, ingen visste mer än han om sin familjs historia, och ingen präst eller druid eller bard var så kunnig i runorna som han. Och sin enorma kunskap brukade han såväl till gott som till ont: han brukade gärna trolldom, förföljde motspänstiga egensinniga envisa motståndsmän med mardrömmar, vansinne, demoner och spöken och drev dem till döds därmed. Ofta förhäxade han trästubbar och trästockar och gav dem en själ och fick dem till att gå och mörda hans fiender.

Samtidigt var han inte helt oförmögen till kärlek, men han älskade endast de döda. Mest av allt älskade han sin förfader Folke och sin föregångare Odd, de som mest av alla i slakten älskat naturen. Det sägs, att det var Göte den tredje som förvandlade alla uvar, ugglor, hökar, falkar, örnar, vråkar, fiskgjusar, glador, vargar, vildsvin, järvar, björnar och lodjur till onda mänskofientliga vilddjur. Före Göte sägs de ha varit tama. Men Göte sökte deras umgänge och satte ont i deras sinnen, och sedan dess har de varit människans oförsonligaste och bittraste dödsfiender. Men de goda människorna säger att djur endast varit onda mot onda människor någonsin, och däri har de troligen rätt.

Göte blev världens rikaste människa. I strängaste tukt ledde han sitt rike och sitt folk, och han var ej hårdare mot det än vad det kunde uthärda. Han var fruktad i början, därefter hatad, men mot sin ålderdom blev han allt mera älskad, fastän han ingalunda släppte på tygeln utan tvärtom åtstramade den allt mera.

I sitt livs sista dagar flydde Göte hemifrån. Han flydde en natt när ingen märkte det, och jakten på honom togs genast upp följande morgon. Icke skulle konungen så där utan vidare få smita från sina plikter.

Ut i vildmarken hade han flytt, och där påträffades han död. Nordens dittills mäktigaste kung var död. Endast från två håll hade han alltid förvägrats skatt, och det var från kung Dan och kung Nore. Av alla människor han sökt lägga under sin häl hade endast dessa två framgångsrikt stått honom emot, liksom de även lyckats trotsa sin far den gamle kung Humble.

Och Götes skepp hämtade rikedomar åt Uppsala från alla bygder runt hela Östersjön. Från nuvarande Rügen till floden Narvas utlopp, från Ule älv till Karelen, från Kvarken till Bohuslän, alla dessa kuster hemsöktes av Götes skepp; och hur tyrannisk, sträng och självsvåldig Göte än varit fanns ingen i hela världen som inte älskade honom i hans sista dagar. Och i snön där man fann honom död stod det skrivet i snön:

"Jag allena är Gud, den allsmäktige Herren."

Hade Göte skrivit det själv, eller hade Gud skrivit det själv? Om Göte hade skrivit det, hade han då menat det bokstavligt under inflytandet av ett storhetsvansinne, eller hade Guds ord kommit till honom? Det frågades och undrades mycket efter hans död om vad Göte egentligen menade med dessa ord, och om det verkligen var han själv som hade skrivit dem. Det spekulerades till och med i att han eventuellt hade mördats av någon präst i Fredriks efterföljd, som jagat ut Göte hemifrån och mördat honom av ren hämnd för hans girighet, som bland annat utplundrat hela prästerskapet; men någon lösning av mysteriet nådde man aldrig.

Hans son Sigtrygg tog över gården. Men Sigtrygg hade en bror som hette Skare. Skare var en berest man, och han hade nästan helt och hållet vuxit upp hos Aidas ättlingar på landets västkust. Dessa hade uppfostrat honom, och han hade aldrig riktigt hunnit bli påverkad av sin girige mäktige skräckinjagande far. När Sigtrygg försökte fortsätta som hans fader börjat vände sig Skare däremot. Och då blev det inbördeskrig.

Nu delade sig folket i två partier – ett för Sigtrygg och ett för Skare. Alla som ogillat Götes barska regemente slöt sig till Skare, och alla som var Götes minne trogna höll sig till Sigtrygg. Men den arme Sigtrygg var dess värre en oduglig person. Så hårt hade han uppfostrats av sin otäcke fader, i sådan skräck hade han i hela sitt liv levt för sin fader, så totalt hade Göte dominerat och rått över Sigtrygg, att Sigtrygg hade ingen egen själ. Allt hos honom var en futtig skugga av hans fader. Han försökte vara som sin fader, men ingen människa kan ha någon framgång i att efterapa en annan människas personlighet. Sigtrygg försökte göra allt vad hans fader hade gjort men misslyckades i allt vad han gjorde. Götes väldiga skeppsflotta lydde inte längre Uppsalas konung utan leddes av mindre mäns händer. Allt fler av Sigtryggs folk lämnade Sigtrygg i sticket. Och Sigtryggs enda tröst var faderns guld.

Skare hade i stället framgång och lycka i allt vad han företog sig. Han var käck, omtyckt av alla, grann och populär, och han kunde befalla och få något gjort. Han var sig själv i motsats till Sigtrygg som var en annan.

Fler och fler skepp lyckades Skare vinna för sina syften. Han tycktes få hela Götes flotta i sin hand. Till slut tågade han in i Uppsala. Ingen gjorde något motstånd, och Sigtrygg var försvunnen.

Sigtrygg påträffades sedermera i sin faders skattkammare. Där hade han låst in sig själv i ett försök att låsa ute yttervärlden. Där satt han och lekte med Götes guld och jollrade som ett barn och vältrade sig i silvret. Han var vansinnig.

Skare, som nu av alla hyllades såsom konung, ville inte bo i Uppsala. Han gav sin faders gård och alla familjens rikedomar åt den nu harmlöse Sigtrygg och lät honom bo kvar där han bodde. Skare for att bygga sig ett nytt säte i västerled. Han grundlade byn Skara, och det blev hans högkvarter. Där levde han måttligt utan överdåd som landets konung, medan den galne Sigtrygg fick frossa bäst han ville på rikedomarna i Uppsala.

Sigtrygg blev till slut dödad då han i ett anfall av sinnessjukdom började gå och dräpa män i sin egen by. "Så här gjorde min fader, så här skall även jag göra, ty så har min fader befallt," gormade Sigtrygg där han gick fram längs med gatan med en väldig yxa och högg av skallar till höger och vänster. Åtta man rådde till slut på honom och dödade honom med hans egen blodiga yxa. Så slutade Sigtryggs onda och bedrägliga dagar.

Men Skare bodde kvar i Skara och ville inte flytta till Uppsala fastän Sigtrygg var död. Och Uppsalamännen ville inte vara utan Uppsalakonung. Till svar på deras missnöje sade Skare då:

"Vill ni ha en Uppsalakonung så gör er en Uppsalakonung. Jag kan gott vara utan den överflödiga och fåfänga titeln."

Och då gjorde Uppsalamännen Skares yngre broder Svipdag till konung i Uppsala och till herre över Atles och Odens traditionsrika gård.

Men Svipdag, som blott var tjugofyra år gammal och ogift, visade sig vara en bög. I hemlighet bögade han många och köpte vänner åt sig för sin faders guld. Hans bögeri framkallade en sådan avsky i landet, i synnerhet som han ansträngde sig för att göra unga gossar till bögar genom systematisk våldtäkt, att hans hus en dag stormades och han drogs ut med våld. Folket misshandlade honom på Uppsala torg å det skändligaste. De piskade honom halvdöd, och sedan spikade de upp honom på en påle, efter gudsmannen och hebréen Moses recept. Där fick han hänga naken i tre dagar, varunder alla bespottade, hånade och skymfade honom. På tredje dagen lagade de ett bål under pålen, där han hängde naken i händerna med benen dینگلände ovanför marken, och tände på. Och så slutade Svipdags regering.

Därefter vallfärdade alla Uppsalas äldste till Skara och uppsökte Skare och bad honom återtaga konungavärdigheten.

"Du är den enda i din familj som duger till konung. Snälla rara Skare, bli vår konung, så att vi får ordning i landet och på folket och åter kan få kontakt med våra fränder på andra sidan havet i fjärran länder."

"Jag skall bli er konung om jag får stanna i Skara."

"Du får stanna i Skara om du besöker oss i Uppsala vart annat år och är där och arbetar för oss i tre månader."

"Nåväl, för er skull, för min familjs, mitt folks, traditionens och rikets skull går jag med på ert villkor."

Och så blev Skare åter konung över Norden. Men det var ej alltid han lyckades infria de gamles villkor. Ibland dröjde det tre år mellan hans besök i Uppsala, men då fick han i stället stanna där desto längre, och om han inte gjorde det frivilligt tvingades han till det. Men då tog det nästa gång fyra år innan han återkom till Uppsala, och så höll det på och fortsatte. Och faktum är att han styrde bättre i Skara än i Uppsala, för vilket Skaraborna i all tid står honom i djup tacksamhetsskuld.

Det bör ännu sägas om den förfärlige Svipdag, att hans grav skändades så förfärligt efter hans död, och förblev skändad och skändades ständigt vidare utan att det upphördes därmed, att till slut, för att ge den döde ro, man fick gräva upp honom och slänga hans stoft i havet och utplåna minnet av hans gravplats. Så totalt utrotades Svipdags minne ur historien att intet minne lämnades kvar av honom i världen. Och rätt var det. Därom var alla eniga utan undantag.

I söder blomstrade Dans nya bygd. När Dan var död blev hans son Lothar hövding för danskarna, och Lothar var det som byggde den första underbara gården i Lund. Han kallade sin gård Lund, och det namnet lever än. Danskarna tyckte mer om att i lugn och ro bruka jorden än att fara ut på havet, och hos ingen var detta drag mera märkbart än just hos Lothar. Han blev sin tids och sin världs främste, störste, kunnigaste och skickligaste jordbrukare. Men så ägde han också världens bästa jord, det vill säga åkerjord. Och på hans stugas tak byggde en vit ädel stork sitt bo. Och då kom Lothar på idén att ta storken som symbol för sitt folk och sin bygd. Han lät sin fru sy en fana med storken på, och det blev sedan hans familjs vapen och kännemärke. Således blev storken upphovet till all världens heraldik. Men tyvärr skulle Lothars bidrag till kulturhistorien bli kortlivat, ty redan hans barnbarn övergav och utrotade storktecknet i den åsikten att allt sådant var barnsligheter och dårskap. Men så länge Lothar levde byggde den trofasta storken på hans tak. Och folket såg detta som en Guds välsignelse, och alla storkar har alltsedan den dagen

fört tur och lycka med sig. Lothar var ej den siste som åtnjöt den lycka som storken förde med sig, om dock hans tid var den fredligaste fridfullaste och lyckligaste i Danmarks historia.

Men omsider blev stormännen i Uppsala missnöjda med Skares allt längre och drygare frånvaro från landets ursprungliga hem. De tröttnade på Skares allt större brott mot överenskommelsen, och de orkade inte längre hålla på att tredskas med honom. Och Skare var lika trött på dem. Han var ledare än någonsin på allt vad Uppsala hette. Till slut, för att få en lösning på problemet, föreslog Skare att de skulle göra hans yngre bror Asmund till konung och pröva att ha honom som stabil furste i Uppsala.

"Den storätaren!" utbrast stormännen. "Det blir aldrig något av honom."

"Hur vet ni det, när ni aldrig satt honom på prov?"

Och för att få ett slut på problemen med Skare följde Uppsalaborna hans råd; och så blev Asmund, Götes fjärde son, konung.

Asmund var en förskräcklig njutningsmänska. Han var väl gift och hade många barn, och dessutom hade han älskarinnor över hela trakten i alla byar. Men svårast var han på mat. Han åt som en jätte och ville ständigt pröva ny sorts mat. När han funnit en ny maträtt som han tyckte om kunde han kalasa på den i en eller en och en halv månad, men om han då inte fick en ny ännu oprövad maträtt att gå över till så rykte någons huvud. Han var en fruktansvärd kraftkarl som inte bara åt utan även gjorde av med all den energi han proppade i sig. Han kunde sitta en hel dag vid matbordet och dricka emellan och ligga där emellan med någon kvinna och dagen därefter sitta i sadeln hela dagen och jaga vildsvin eller ge sig ut i vattnet och simma till Stockholmarna eller Sigtuna. Han var fruktansvärt överdådig och kunde vräka omkull en fullvuxen ek och rycka upp den med rötterna. Slog han näven i bordet så var det sedan ingenting kvar av det bordet.

Men den dagen kom då maträtterna tog slut. En dag kunde ingen mer hitta på någon ny maträtt åt honom. Han kom då i den förfärligaste kris och vända. I yttersta desperation befallde han att några av hans egna otaliga barn skulle slaktas och serveras honom, ty det vore en ny oprövad maträtt, som ju var vad han med yttersta nöd behövde. Han hade ett fyrtiotal barn med olika mödrar, gifta och ogifta, så två pojkers försvinnande märktes inte så mycket, men ändå uppfylldes de som skulle utföra dådet av den största skräck och fasa. Ingen hade ju någonsin i fredstid ätit upp en människa förr. Men av fruktan för Asmund mördades de två utsedda barnen i alla fall, och det var de ofullkomligaste av alla hans barn, och han åt upp dem med god aptit och sade att de smakade gott. Men skulle nu denna rätt fortsätta att serveras honom?

Uppsalingsarna greps inför denna nyhet av nästan lika stor avsky för Asmund som de känt för Svipdag. De beslöt att Asmund skulle avrättas omedelbart, ty en sådan frossare fick bara inte tillåtas att fortsätta ledas av sin leda passion. Men att dräpa Asmund var ej en lätt sak. Man försökte först blanda gift åt honom, men det hade ingen verkan. Femtio män gick till storms mot honom, men han besegrade dem alla och förgjorde dem. Han kunde krossa en människoskalle mellan sina händer som en tomat. Till slut hjälptes hela folket åt med att bränna honom inne, och det lyckades. Men i den brasan brann mycket fin ädel urgammal egendom och många ovärderliga minnen ned. Men man var tvungen att offra vad som helst för anständighetens upprätthållandes skull.

Det har sagts att Asmunds sista ord då han brändes inne var: "Nu är det kokta fläsket stekt!" som han skall ha ropat högt så att det överröstade det jättelika blåets rytande flammor, men en sådan saga är det osäkert om man skall tro på eller icke. Det gick dock icke att bränna inne Asmund förutan att först ha omtöcknat honom ordentligt med flera tunnor öl av den bästa sorten, som man tämligen ovilligt men nödtvunget offrade för den goda sakens skull. Och Asmund var en för stollig och

godhjärtad person för att kunna tro att någon mera skulle försöka göra honom något illa sedan han fått bukt och befriat sig från alla de femtio anstormarna, varför han ingalunda var på sin vakt när ölet bjöds och bålet lagades som brände honom inne.

Ännu en gång sändes bud till Skare i Skara. Den här gången var Uppsala stormän beslutna att giva Skare konungatiteln och låta honom behålla den var han än föredrog att uppehålla sig. För stormännen hade Gud klart och tydligt visat, att så länge Skare levde var det endast han som dög till konung.

För att riktigt försona sig med honom och visa att alla förflutna schismer var glömda, döda och begravda, hade stormännen genom byns mästersmed låtit gjuta en vacker present. Det var världens första konungakrona, enkelt smidd av järn, men dekorerad å det praktfullaste med guld och ädla stenar. Den var ytterst opraktisk som huvudbonad, men den hade en desto viktigare andlig mening: den innebar folkets givande åt konungen ännu mera makt än han tidigare haft. Med denna vackra krona färdades Uppsala stormäns budbärare den oändligt långa och svåra vägen genom ogenomträngliga urskogar och oöverkomliga sjöar och floder till Skares boning, den i jämförelse med Uppsala ytterst primitiva Skara gård, där blott ett trettiotal människor bodde. I Uppsala by bodde vid denna tid kanske två tusen.

Men Skare fanns inte i Skara. När tjänarna nådde fram till målet fanns där ingen konung att kröna. De väntade i sex månader på hans återkomst, men han återkom ej. Snopna gav sig budbärarna tillbaka till Uppsala och berättade om deras färds stora besvikelse. Då såg sig Uppsala stormän nödsakade till att i stället utse Skares siste och yngste bror Ove till konung. Så blev Ove II konung i Uppsala. Men kronan gömdes i fall Skare en dag skulle komma till rätta. Stormännen tog Gud till vittne när de svor, att om Skare någonsin kom till Uppsala igen så skulle han allena bli konung över hela riket för resten av sina livsdagar. Och alla hoppades på Skares återkomst, ty Ove var en vekling och en fruntimmerskarl.

Varför lämnade Skare sitt egenhändigt byggda hem? Därför att han var trött på familjen, den enfaldiga hustrun och den monotona och trista tryggheten. Hemmets lyx och överflöd stod honom upp i halsen. Därför gav han sig en dag hemifrån åtföljd blott av sina två närmaste trojänare.

Han red till havet i norr och färdades sedan den oändliga vägen längs med dess kust västerut och längs med dess stora utflödesflod söderut tills han kom till havet och till Aidas barns gårdar. Han mottogs där mycket hjärtligt, ty den ortens barn tog redan då hjärtligt emot alla främlingar, svarta såväl som vita, bruna såväl som gula och röda. Snart blev det känt vem han var, och han inbjöds då genast till hövdingens gård såsom dennes personlige gäst så länge han ville stanna. Aidas barns hövding hette vid denna tid Göte, och han var en stor hövding, om ock icke lika stor som Göte III hade varit. Hans gård var stor och kallades Göteborg, om ock den inte var lika stor som Göte III:s borg i Uppsala. Floden som bred och grann rann ut i havet kallades Göta Älv efter honom. Han ägde tretton skepp, och han stod i kontakt både med Nores ättlingar i norr, Dans ättlingar i söder och kung Angel i väster, som alltjämt levde. Och Skare levde där hos Göte en tid men vägrade bo i Götes borg. Han byggde själv en liten stuga åt sig nära Göteborg, där han bodde. Stugan var uppe på ett berg där det växte mycket skog. Det är omöjligt att säga exakt var stugan stod, men det kan inte ha varit långt från var Drottning Kristinas Jaktslott idag står. Gården Göteborg låg på den vackraste platsen i hela nejden. På dess grund vilar idag västkustens vackraste kyrka: Kristine kyrka.

Hövdingen Götes livs tragedi var att han inga söner hade. Varje barn han födde var en dotter. Den äldsta dottern hette Gul, ty hon var så gyllene fager som solen själv. Den andra dottern var ännu vackrare. Hon var så svart att hon var blå, och Blå var hennes namn. Men den tredje dottern var ännu fagrare. Hon var så vit och ren och fin och ljus och bländande som snön i solskenet, och hennes namn var Vit. Men

den fjärde dottern var den fagraste av alla. Hon hette Grön, ty hon hade sällsamma turkosgröna förtrollande ögon.

Men den femte dottern föddes ful. Hon föddes två månader för tidigt och blev ett sjukligt barn. Hon fick heta Grå.

Den äldsta dottern och alla Grås systrar blev alla gifta med landets bästa herrar.

Men Grå överlevde alla sina sjukdomar, och snart blev det tydligt att hon skulle bli vackrare än alla sina systrar. Ingen har någonsin haft så vackert, rikt, långt och tilldragande oemotståndligt skönt hår som Grå. Och Göte älskade henne mest av alla sina döttrar.

På den tiden var Gram kung i Lund i Dans rike i söder. Han var en oregerlig vildbasare och drog sig inte för nånting. Han var omåttligt äventyrslysten, och intet företag var dumdrigtigt nog för honom. Han seglade i flera år kring på haven och besökte först kung Nores son Svipdag i den norra Viken och sedan kung Angel och sist hövdingen Göte. Och Gram fick där se Grå. Han hade aldrig sett ett ljuvligare kvinnligt väsen. Han blev galen vid åsynen av henne. Han brydde sig ej om formaliteter utan stack en natt plötsligt till havs efter att ha rövat bort henne från hennes sängkammare i hennes faders borg.

Morgonen därpå upptäcktes det att Grå och kung Gram och hans skepp var borta. Göte blev förbittrad av sorg. Skare erbjöd sig att fara och hämta henne tillbaka. Göte sade:

"Om han frågat mig om hennes hand hade jag villigt givit henne åt honom som maka. Men efter detta hans vansinniga dåd är jag tvungen att fordra henne tillbaka."

Och han gav Skare fyra skepp till att förfölja Gram med.

Men Gram hade stort försprång och var en mycket skicklig seglare, medan Skare ej var lika skicklig. Men under de veckor till havs som följde lärde sig Skare allt han ännu inte visste om segling. Och en dag överraskade Skares flotta Gram och hans skepp när detta låg för ankar i den nordligaste viken av en lång storslagen bukt, som böljade åt söder. Grams skepp låg strax vid en flodmynning för att därifrån hämta färskvatten.

I Grams fångenskap var den vackra Grå. Men Gram hatade henne. Han hade gripits av avsky för henne så snart han rövat bort henne, och han hade inte ens rört henne. Kanske var det hennes far Götes myckna trolldomskonst som verkat och som förhindrat att de två blev ett. Han avskydde henne nu lika våldsamt som han älskat henne när han fört bort henne. Han kallade henne häxa och bespottade henne, den vackraste varelsen i Norden.

Men så snart Skares fyra skepp blev synliga, det ena efter det andra, blev det liv i skällan. De få män som fortfarande var i land lämnades åt sitt öde. Gram lät hissa segel, och alla män befalldes till årorna. "Ro för livet!" skrek Gram. Och med rasande fart for Grams skepp ut ur viken, för att försöka hinna ut ur den innan Skare kom in i den.

Gram spände sin båge. Alla de som ej behövdes vid årorna spände även sina. Grams skepp kom allt närmare Skares första skepp. Nu doppades alla danskarnas preparerade pilspetsar i eld. Grams skepp passerade nätt och jämnt Skares skepps för. Då avlossades de brinnande pilarna. Somliga missade, andra träffade skeppet och släcktes, men några nådde sitt mål och satte eld på seglet. Snart var det första av de fyra fiendeseglen bara svarta hängande trasor.

Men Skares andra skepp, som Skare själv ledde, såg ut att kunna skära danskens kurs. Danemännen rodde så svetten lackade och hjärtat hamrade ur led. De saktade inte farten trots att det var omöjligt att komma förbi. Bang! Där slet Grams skepp av fören på Skares skepp. Skeppet började snabbt att sjunka, och endast hälften av Skares män kunde simma.

Nu låg havet öppet för Gram, och han flydde vidare söderut. Men de män som han lämnat kvar i land vid Nissans utlopp, och som ej heller Skares män hittade,

fogade sig efter omständigheterna och grundade Halmstad. Ty de hade en kvinna hos sig, som hette Hallgerd, och efter henne har Halland fått sitt namn, om man vill tro på sägnerna.

Skares återstående fartyg fiskade upp honom, och båten utan segel roddes av dess besättning hem mot norr. Sålunda fortsattes jakten av endast två fartyg.

Men nu lurade Gram på sina förföljare. Nu visste han att de fanns, och han hade beslutat att förgöra dem till vilket pris som helst. Han gäckades nu med dem och seglade aldrig utom synhåll för dem.

Gram var egendomligt danad. Han kunde hålla sig vaken i veckor i sträck utan att sova mer än några minuter om dygnet. Han kunde se i mörkret som en katt, och för honom var ingenting omöjligt, främmande eller så att det aldrig kom på fråga. Han drog sig inte för någonting och skydde inga medel när han hade ett mål i sikte.

En natt när Skares uttröttade manskap sov, en del ombord och en del i land, smög sig Gram ombord med sju man och överrumplade de sovande. Skares män vräktes över bord eller dräptes, och så blev Gram ett skepp rikare och Skare ett skepp fattigare.

Och nu ansatte Gram Skare och hans män på deras enda skepp natt och dag. Danskarna satte eld på seglena, eld på skrovet, eld på skaringarna och bröt sönder Skares åror. Ständigt nya räder och attacker dag och natt gjorde att Skare och hans män ständigt blev mer och mer illa därän, tills deras moståndskraft bröts. Gram lade då på med full fart och seglade på Skares sista fartyg så att det bräcktes. Simmande måste Skare och hans sista överlevande medföljare ta sig i land.

Skare ropade: "Simma ni i land och vänta på mig där." Och själv simmade han till Grams eget fartyg, där Grå var fångslad.

Han hängde i skeppets bord tills mörkret kom. När alla sov smög han sig ombord. Han fann snart Grå. Hon låg munkavlad och bakbunden till händer och fötter. Skare befriade henne tyst men effektivt, och tillsammans simmade de sedan i land, ty Grå var mycket simkunnig och menade sig behöva röra på lemmarna efter sin pärs.

Åtta män väntade Skare i land. Skare gav befallning om att de genast skulle börja bege sig norrut längs kusten bort från Grams och hans mäns närhet.

Men när Gram märkte att Grå var borta blev han rasande.

"Varje buske i hela landet skall finkammas! Vi far ej tillbaka till Lund utan Grå!"

Och den hopplösa jakten på Skares överlevande följe började.

Skare hade klarat sig om inte en av de åtta hade svikit honom. Han smög sig bort från sina trasiga landsmän en natt och sökte upp de förföljande danskarna. På så sätt kunde danskarna inleda slutjakten.

Men Skare, som alla andra, älskade Grå. Han dyrkade henne, och hon besvarade hans känslor, och deras sju följeslagare tyckte de var ett vackert par. Och så blev Grå där i den vilda skogen bland de fattiga flyktingarna av en landsflyktig konung berövad sin oskuld, och hon sade inte nej därtill.

Men Gram var inpå dem. Det blev allt tydligare att en sista ojämn avgörande strid om Grå måste äga rum. Skare och hans män fann en mäktig klippa vid havets strand. Där beslöt de att hålla stånd och kämpa mot Grås bortrövare tills de inte kunde kämpa mera. Och Skare bjöd Grå:

"Fly, fly, flicka lilla, och skaffa dig ett så stort försprång som möjligt medan vi kämpar här mot dina fiender. Med Guds hjälp skall du klara dig och rädda vårt barn." Och Grå insåg att det var bäst för alla om hon flydde.

Och Gram kom och angrep Skare. I tre dagar höll Skares män stånd på klippan, men den fjärde dagen stupade de tre sista av Skares medhjälpare och slutligen Skare själv. Men Skare visste att Grå var räddad.

När sedan Gram upptäckte att Grå icke fanns där hos den stupade Skare blev han svart av förtrytelse. Han blev så arg att han gick lös mot sina egna män och slog

ner fem-sex stycken av dem så att tre dog och två blev invalider för livet. Men när raseriet var över sade han: "Må alla naturens onda makter ta den förbannade häxan och trollpackan!" Och han gick ombord på sitt skepp och seglade iväg söderut hem till Lund, mörk och dystert i hågen. Ty detta äventyr hade kostat honom alla hans bästa män och hans närmaste vänner.

Grå vandrade genom ändlösa vildmarker och kom slutligen fram till den plats där Hallgerd bodde med de män som strandsatts där med henne. De tog väl hand om Grå och var vänliga och fromma mot henne. Hon stannade hos dem tills hon fött en liten son som fick heta Ragnar.

12. Ragnar

Hallgerd var ett ampert fruntimmer. Hon hann med att föda drygt trettio barn under sin livstid, och då hon födde det sista var hon över sextio. Det har sagts om henne, att varenda man hon någonsin såg i sitt liv blev far åt minst ett av hennes barn.

Så länge Ragnar var liten var Grå icke hågad att lämna Hallgerd. Grå stannade hos Hallgerd ända tills Ragnar var tretton år gammal. När han var så gammal begav sig hans mor med honom till den plats där Skare fallit. Och där låg då alltjämt de åtta kämparna, uppätta av kråkorna och med sina vita skelett renputsade av korparna. Och Grå begrov de stupade människans ben och byggde med sin sons hjälp en liten minnesstod, ett två manslängder högt minnesröse. Sedan återvände mor och son till vännerna norrut.

Hemma i Lund fann Gram ingen ro. Han var led vid alla och vred på alla. Han hade svårt för att komma över vad han kallade sitt livs enda misslyckade företag, som var bortrövandet av Grå. Och han förbannade Grå och alla kvinnor dag och natt högt så att himlarna hörde det.

Och nu började han ett liv som var dubbelt, ja, tredubbelt vildare och hårdare än vad det hade varit. Han kunde inte finna ro hemma, så han seglade ånyo ut. Och han blev en sjörövare. Varje skepp som kom inom synhåll för honom och som inte redan tillhörde honom, anföll han och kapade han. Och dessa främmande skepps besättningar lät han skoningslöst halshugga allesammans, utom fåtaliga enstaka sjömän här och där som alltför tydligt var av samma råa virke och vilda sinne som han. Och han seglade kring på hela nuvarande Östersjön och samlade åt sig en allt större flotta på andras och särskilt på Uppsalas bekostnad. För honom var ingenting heligt. Han brände och plundrade hänsynslöst bygder vid kusterna och älskade att kränka fruntimmer så att de aldrig glömde det. Han gjorde till och med påhälsningar uppe vid Mälarens mynning och försökte en gång anfälla hövdingen Götes fäste i väst. Men Göte motstod och slog tillbaka det anfallet.

Till slut dog Gram genom förräderi. Det var en av Kaspers ättlingar som lyckades komma Gram så nära och så högt i gunst att han en dag utan svårighet kunde skära av halsen på Gram och till och med komma helbrägd undan med brottet. Och Grams död innebar slutet på Grams råmannavälde. Men en av Grams söner hette Harding eller Hårding, och han var inte mildare än sin fader. Och efter Gram blev Hårding kung i Lund över Dans rike. Och Hårding var den förfärligaste förtryckare och människoplågare som någonsin funnits. Hans fader hade tuktat mänskligheten med ris, men Hårding gjorde det med skorpiongissel.

Vid den tiden hände det, att en vandrande präst av Fredriks ätt kom till Grås och Ragnars lilla bosättning. Prästen hette Adolf, och han hade gjort det till sitt livsarbete att färdas runt längs alla kuster och föra människorna närmare Gud. Varje bygd längs

med kusten mellan Uppsala och Hallgerds by hade den helige Adolf besökt och välsignat. Men i Hårdings land hade han blivit misshandlad.

Han träffade nu Grå och dennas son Ragnar. Han bad Grå berätta sin historia, och den historian intresserade mycket herr Adolf. Och han sade, när Grå berättat allt:

"Vet du, att sedan tjugo år tillbaka har din fader Göte sänt ut män åt alla väderstreck att leta rätt på dig och finna dig? Ännu har ingen funnit dig, och ännu har din far inte givit upp hoppet. Och vet du, att din son Ragnar är den enda som kan rädda ditt folk, ditt rike och din värld och frälsa världen från Hårdings barbari? Och vet du hur stor Hårdings grymhet och hänsynslöshet är? Han vill utrota tre fjärdedelar av mänskligheten, ty han tycker det finns för mycket människor som kan göra honom makten stridig. Alla din faders och gamle kung Götes skepp har han lagt beslag på. Han har idag herraväldet på alla hav bakom sundet i söder. Hans livs största nöje är att avrätta människor. Det är det enda han kan finna behag i. Kvinnor binder han i koppel och lägger han under oket och låter han dra plogen och skördetröskan. Han tycker mer om att misshandla och döda kvinnor än om att dräpa män. Han bränner människor långsamt, han låter pryglä dem ihjäl, han murar in dem i murar och fångelser och begraver dem levande, han binder dem nakna och hårt och slänger ut dem i skogen där ulvar och björnar och lokattor sliter sönder dem och äter upp dem, han bränner gårdar och innebränner familjer, han steker barn tillsammans med deras mödrar, otaliga äro de brott som han förövat mot mänskligheten. När jag lämnade Uppsala hade det just blivit känt att han ämnade steka kung Ove långsamt ihjäl och själv göra sig till konung där. Förmodligen är Hårding idag Uppsalas konung, om ingen lyckats mörda honom, vilket knappast är troligt, ty ingen utstrålar skräck såsom han.

Ragnars fader är Skare. I Uppsala ligger en konungakrona gömd, ämnad åt Skare när han kommer till Uppsala. Men Skare är död. Således är nu din son Ragnar arvsberättigad till allt vad som tillkom kung Skare. Men stormännen i Uppsala kommer aldrig att utan vidare göra Ragnar till konung. Detta är den uppgift som åligger Ragnar: att dräpa kung Hårding. När Ragnar har dräpt Hårding skall Norden åter vara förenad och hava en gudfruktig kung. Det är Herrens egna ord."

Men Grå invände: "Försök inte. Allt vad du säger är dina egna ord, och du har själv ensam ansvaret för dem och för att jag måste tro på dem."

"Jag lovar att allt vad jag säger är sant. Jag är känd för att aldrig kunna fara med någon form av falskhet. Vårt folk har världens mest lysande förutsättningar som det troligen mest välskapta och klarsynta av alla folk näst efter semiterna, och därför är det så ytterst viktigt att du, Ragnar, visar dig värdigt ditt folk med att befria världen från Hårdings djävulska avgudastyre. Visa världen, Ragnar, att Gud alltjämt existerar och inte har glömt den!"

Och med hjälp av Adolf själv byggdes ett litet skepp. Med det styrde Adolf, Grå och Ragnar ensamma norrut mot Göteborg. Ragnar blev under denna resa en fullfjädrad sjöman, och han älskade havet, det evigt nya.

Och de anlände trots stormar och motvind och hagel och snöbyar fram till Göteborg innan havet stelnade. Och efter en tjugotvåårig skilsmässa återsåg gamle hövdingen Göte sin försvunna förlorade älsklingsdotter. Och hon berättade allt vad hon genomlidit. Och hon presenterade för honom sin och konung Skares son Ragnar, och Göte slöt den vackra dottersonen, som var modern så välsignat lik, till sitt hjärta, trots alla fördomar och trots att Skare utan gudomlig tillåtelse kränkt Grå. Men Skare hade sonat detta med sitt liv. Och Grå stannade hos sin fader så länge gamle hövdingen Göte levde. Och när han var död blev hon den som regerade i Göteborg. Och hon regerade där lika bra om inte ännu bättre än sin fader.

Men Ragnar valde ut tjugo män och gav sig på ett skepp upp för floden. Efter en lång och svår oändlig resa nådde de Uppsala om natten. Men Uppsala var icke mer Uppsala.

Tre fjärdedelar av alla hus, gårdar och bostäder var brunna, fördärvade och ruinerade. Överallt låg det obegravda lik. Överallt sågs galgar i vilka ruttnande lik hängde och slängde i vinden. Det var lika många kvinnor som män, men mest var det barn, som inte vägde så mycket. Och ingen levande människa syntes.

Uppsalen och konungafädernas gård stod kvar men som tomma skal, bebodda blott av damm, råttor och spindelväv. Och Ragnar sjönk ner på sitt ena knä och sade med en tår i sitt öga:

"O Gud! Jag svär att återuppbygga denna din heliga plats så att den blir heligare och finare än den någonsin varit förut!" Och han fortsatte vandringen.

Adolf, som följt med honom från Göteborg, var lika förkrossad av Uppsalas anblick som Ragnar själv om ej mera. Det sägs att Adolf kastade sig på marken och bad hela natten igenom där på den kalla jorden medan Ragnar och hans män vakade och fastade.

Utanför Uppsala träffade de på en gammal eremit. Denne kunde berätta allt som hänt.

"När Hårding kom hit bjöds inget motstånd, ty så förslappad, trög och loj var Ove att alla människor sjunkit ned till ett tillstånd av total likgiltighet. Och Hårding infångade Ove och lekte med honom i tre veckor som katten med råttan innan Ove dog, misshandlad av Hårding å det nesligaste. Och därefter plundrade Hårding Uppsala och alla bygder i landet. Ingenting finns kvar av gamle kung Götes skatter utom de som man hann gräva ned i vildmarken. Men var dessa skatter finns nedgrävda vet ingen, ty de som utförde arbetet fick alla tungorna avskurna och massakrerades sedan av Hårding, ty Hårding visste vad de hade gjort, och ingenting kunde få dem att tala om det.

Och Hårding lastade Götes skepp med Götes skatter och seglade ut för att återvända till Lund och berika Lund med rövade skatter som han nästan utrotat ett folk för att komma över. Men ute på havet sjönk alla de skattlastade skeppen, ty innan de lämnat denna ort hade de av gamle konung Götes barns trogna undersåtar iordningställts för färden, så att de snart nog sprang läck ute bland hårdare vågor. Sålunda blev Hårding helt utan byte från Uppsala.

Men för detta tog Hårding en fruktansvärd hämnd, och spåren av den hämnden har ni alltför tydligt redan fått skåda. Ingen levande människa lämnades kvar av Hårding i Uppsala."

"Var är Hårding idag?" frågade Adolf.

"I Lund. Där sitter han nu omgärdad av en svart ogenomtränglig skräckmur av hat, grymhet och dåligt samvete, som ingen kan tränga igenom. Muren är bara luft och tankar, men ingen kan forcera den ändå."

"Jo, en kan det."

"Vem då?"

"Denne. Han är konung Skares ende son, och han skall frälsa världen från Hårding och åter ge heder och ära åt konunganamnet."

"Må han då förgöra Hårding och bli konung."

"Men vad gör Hårding i Lund? Vad sysslar han för ögonblicket med?"

"Hans senaste påbud är att alla världens människor skall komma till honom i Lund. Och de som inte kommer frivilligt skall han tvinga att komma."

"Och varför skall alla komma till Lund?"

"Därför att där väljer han ut de ondaste, svartaste och djävligaste av dem och tar dessa i sin tjänst. Och alla de övriga, män, kvinnor och barn, dödar han. Ungefär en femtedel tar han i sin tjänst, och ungefär fyra femtedelar dödar han."

"Kom, Ragnar, låt oss skynda! Till Danmark!"

Och med Adolf och ett tiotal män styrde Ragnar åter ut på havet.

Det var utanför nuvarande Öland som de överraskades av Hårdings eget skepp och Hårding själv. Adolf lyckades fly, men av Ragnars män dödades sju, och Ragnar

själv misshandlades nästan till döds, innan Hårding släppte honom och lät honom löpa i land på Öland, utan att han visste något om vem Ragnar var. Den ljuse vackre Ragnar klarade sig endast därigenom att han lyckades spela efterbliven slöfock, och Hårding fick aldrig veta att han varit det kapade skeppets kapten.

När Hårding försvunnit bakom horisonten gjorde Ragnar en minnesvärd bragd: han simmade från Öland till fastlandet och tog sig i land där Kalmar idag ligger. Och vattnet var kallt, ty det var mitt i hösten. Naken klev han upp på Smålands kust och skaffade sig genast nya kläder med att uppspåra och döda en björn med en vanlig sten. Först när han tagit björnpälsen på sig tillät han sig att sova.

Han visste att han skulle nå Dans rike om han blott följde kusten. Så utförde han det mödosamma företaget att ta sig till fots längs med kusten från Kalmars udde till Malmö bukt. Falsterboudden gick han dock icke runt.

Försiktigt nalkades han Lund. Han fattade snart att Hårding var hemma. Utan att tveka gick han rakt in till Hårding i sin björnpäls och sade:

"Jag är kung Skares enfödde son. Jag anklagar dig för att ha farit illa fram med mitt och mitt folks rike. Du har genom makalösa våldshandlingar förverkat din rätt att få leva som människa bland människor. All världens spillda blod skriar och ropar högt efter ditt. Tar du död på dig själv eller skall jag göra det?"

"Ingen skall göra det!" ropade Hårding till svar och reste sig från tronen.

"Där tar du fel," sade Ragnar och gick lös på sin fiende.

Hårding ropade: "Ingen skall komma till min hjälp mot denne vettvilling, ty jag skall kväsa denna lilla loppan själv!"

Men Ragnar var starkare än en gigantbjörn, och fastän Hårding var större och kraftigare till växten kunde Hårding inte få bukt med honom. Och avsiktligt använde inte Ragnar alla sina krafter när de brottades. Därigenom förlorade inte Hårding hoppet om att kunna klå honom.

Men när rätta stunden kom och Ragnar hade Hårding fast i ett stadigt grepp om halsen med ena armen, slet Ragnar med andra handen upp Hårdings bälte och snodde detta om Hårdings tjocka hals. Och Ragnar nedlade Hårding på golvet och ströp honom inför Hårdings hela folkförsamlings blickar. Och när Hårding var död klappade Ragnar smutsen och dammet av händerna och gick lugnt därifrån. Han hade icke en skräma, fastän Hårding vid ett tillfälle fegt dragit fram en lönnkniv.

Och någon ropade: "Hell Ragnar, Nordens konung!"

Och alla stämde i, ty alla hade hatat Hårding lika mycket som de fruktat honom.

Men Ragnar fick syn på en beskedlig liten pilt som såg god och oskyldig ut och frågade denne: "Vem är du?"

"Jag är Frode, Hardings son."

Och Ragnar ropade: "Hell Frode, Danmarks konung!"

Och så blev Hårdings son Frode konung i Lund, och han blev vida bättre än sin fader, och det hade Ragnar sett i Frodes ögon och väsen att Frode skulle bli. Och Frode var bästa vän med Ragnar så länge Ragnar levde.

Men Ragnar for ut till havs och hade nu blott ett begär och ett syfte: att återfinna prästen Adolf, som hade blivit som en far för honom. Och han sökte med sina män längs med alla kuster på västra sidan Österhavet men fann den gamle ingenstans. De for runt hela Öland utan att finna ett spår. De var färdiga att ge upp, när de äntligen en dag efter sex års sökan fann honom på nuvarande ön Hanö, där den fromme fadern byggt åt sig ett kapell. Han hade byggt sig en båt på Öland men ej kommit längre än till Hanö, där båten sjunkit, och han hade inte idats bygga en ny båt utan hellre ägnat sig åt umgänget med Gud, byggandet av kapellet och skrivandet av sin tids historia på Odens runor. Denna skrift hade han präntat ner på björknäver och andhudar.

Återföreningen mellan Adolf och hans skyddsling var ett kärt spektakel. Och Adolf följde villigt med tillbaka till Uppsala.

Där hade det redan smått börjat repareras och återuppbyggas i hopp om den nye konungens återkomst. Och konungen kom tillbaka, och med honom var Adolf och gamle kung Götes tre mest legendariska och sägenomspunna skepp.

Och ännu fanns det i Uppsala några kvar som visste var Skares krona var gömd och förvarad. Nu tarvades inte mera bevis för Ragnars rättighet till världens stoltaste härligaste underbaraste arv. Ragnar kröntes i Uppsalen av Adolf, och från den dagen blev kung Atles Uppsal en vördad och ytterst helighållen helgedom.

Och Ragnar höll sina löften, ty han återuppbyggde hela Uppsala, som det hade varit, och byggde lika många skepp som ingått i kung Götes oförgätliga flotta. Först när allt detta var fullbordat och återupprättat började Ragnar tänka på att skaffa sig hustru och barn.

Världens näst vackraste kvinna, ty den vackraste var alltjämt Grå, var vid denna tid Frodes syster Svanevit. Till Frode seglade därför Ragnar med en ståtlig flotta på fem skepp och friade till Svanevit. Och Svanevit fick han genast. Och Ragnar och Frode förnyade där sitt förbund och sin eviga allians. Från Lund seglade sedan Ragnar norrut och presenterade sin hustru för sin moder. De stannade i Göteborg i tre månader och seglade sedan tillbaka söderut. Vid den tiden höll Frode på att flytta. Han ville inte vara herre i den gård där hans fader Hårding gjort sig skyldig till sådana evigt oförsonliga illgärningar. Det sades att den grymme herren där vid Lund hade avrättat tio tusen personer, och att Lunds å varit starkt röd av blod i tre år. Plågad av medvetandet om faderns gärningar for därför Frode att grunda ett nytt hem åt sig. Detta fann han på nuvarande norra Själland, och där vid landets fagraste vik byggde Frode och hans män åt sig ett läger. Denna plats blev sedan känd som Lägret eller, som det uttalas på danskt vis, som Lejre. Och det blev en skön by, och det dejliga Lejre blev världsberömt.

Men Frodes och hans faders gård Lund blev ej övergiven. Frode inbjöd präster från Uppsala att komma och slå sig ner där och göra den vackra orten till en helig plats för religion och vitterhet. Idén var Ragnars, och det var då de två nära vännerna träffades för tredje gången, på Ragnars återresa från Göteborg, som han föreslog Frode den vackra idén. Och än idag är Lund en av Nordens heligaste och mest lärdomsomhuldande platser.

Sedan återvände Ragnar till Uppsala med sin högt älskade hustru. Och de fick många barn tillsammans.

Och Ragnar utvecklade med stor fart sin flotta, så att den blev än större än vad Götes hade varit. Vid denna tid anlände tre skepp från Grå i Göteborg med hälsningen att Ragnar fick dessa skepp som present från sin mor emedan hennes flotta nu var så stor och rik att inte ens hennes fars flotta varit lika stor. Men Ragnar svarade på denna present med att skicka tillbaka de tre skeppen och tre skepp därtill med hälsningen: "Jag har större överflöd än du, mor. Håll till godo."

Och Grås skepp behärskade fullständigt hela Nordhavet och Nores rike och Ängels land och Frodes rike, och Ragnars skepp behärskade hela Östra Havet. Och varje ny vår sände Ragnar och Grå storslagna presenter till varandra för att hålla kontakten.

Och den helige Adolf for ner till Lund och hjälpte alla de unga prästerna där. Han var tio år i Lund och ledde där byggandet av flera nya kapell. Sedan for han tillbaka till Uppsala. Men efter tre år återvände han till Lund och stannade sedan där tills han dog. Han byggde där Nordens första skola och påbörjade uppförandet av en helgedom som blev nästan lika stor och vacker som självaste den nu mycket förstörade, påbyggda och förlängda Uppsalen, som Atle påbörjat.

Och Adolf gästade ibland Frode i Lägret, och de två kom mycket väl överens.

När Ragnars äldste son Gudbrand fyllde tjugo skickade Ragnar ut honom på resa till Israels land. Helst hade Ragnar farit själv, men han kunde inte släppa sitt välde tyglar. Därför fick Gudbrand resa, ty Ragnar ville nödvändigt ha kontakt med det

land varifrån Gud utsänt hans förfäder. Med Gudbrand följde femtio män och Ragnars två största skepp, och de skulle ta vägen över Skutien, ty det var troligen den säkraste och lugnaste vägen.

Men Gudbrands resa blev icke en bekväm resa. Vid Borysthenes forsar överfölls han och hans kamrater av vilda ryttare, och där stupade tjugo av hans män, och det ena av fartygen måste lämnas åt sitt öde. På det Euxinska havet drabbades Gudbrand av fasliga stormar. Där omkom ytterligare tio av hans män.

Men de värsta stormarna kom över honom på det Egeiska havet. Där led han skeppsbrott, och där förlorade han tre kamrater till. På ön de lyckats ta sig i land på måste de bygga sig ett nytt skepp för att fortsätta färden.

Men stormarna tycktes en gång för alla ha beslutat sig för att göra Gudbrand sällskap ända fram. Det var nära att de förlust med det nya skeppet vid Cypern, och efter Cypern angrep dem en tyfon som varade i sju dagar. Flera män omkom och spolades över bord. Till slut var besättningen för liten för att kunna behärska skeppets rörelser. Då tilltog tyfonen och blev som allra värst. Och skeppet slungades in mot kusten, och rodret gick av, och skeppet krossades till flisor mot de vassa och taggiga klipporna, omkring vilka skummet yrde, jäste, kokade, fräste och rasade. Gudbrand kämpade för livet bland klipporna, men en våg, som var större än alla övriga, slungade honom handlöst mot land. Och när vågen drog sig tillbaka låg han på en sandstrand. Med sina sista krafter kröp han upp på den tills han var utom räckhåll för havet. Sedan förlorade han medvetandet. Han var halvdöd och mer än halvnaken. Och han var den enda överlevande av alla som seglat med "Gryning" och "Välfärd" från Uppsala.

Hur han tog sig från kusten in i landet till hjärtat av Kanaans land, trakterna kring Gibeon och Betel, är en lång historia. Mesta delen av vägen vandrade han. Ibland fick han lift, och en gång fick han medfölja en karavan ett stycke. Till slut kom han utmärglad, utsvulten, mager och arm fram till Rama där han sökte upp den man som var domare i Israel, och som alla hebréer hänvisat honom till. Och Gudbrand kom inför domaren och föll ner på knä inför honom och hälsade och sade:

"Välsignad vare du, Efraims son, Israels ljus, Guds mest avhållne tjänare!"

Och Samuel svarade:

"Den välsignelsen komme över ditt eget huvud. Res dig upp och säg mig: vem är du?"

Och Gudbrand berättade, och Samuel förvånades. När Gudbrand berättat allt om sig själv, sitt land och sin familj och sitt folks samband med Noak, Abraham och Moses, sade Samuel:

"Varje gång någon från ert land kommit hit har det varit en välsignelse för vårt folk. Stanna hos mig och var min gäst så länge du vill. Vi har mycket att tala om med varandra."

Och Gudbrand stannade i Rama såsom Samuels gäst i sex månader. Det var ingen ände på alla de historier de hade att berätta för varandra.

Slut på första delen.

Appendix: Konungalängd och släkttavla

Konungarna:

Släkttavla:

Magog	Noa		
Sem (Sven)	Jafet		
Göte	Magog		
Ove	Göte		
Stig	Stig		
Erik	Erik		
Ulf	Folke		
Folke	Gryning		
Dag	Gunnar		
Gunnar	Rolf		
Lennart	Olav		
Rolf	Lars		
Jon	Odd		
(Lars Konung)	Sten		
Odd	Adolf		
Atle	Rutger		
Oden	Björn		
Karl	Göte		
Björn	Ulf		
Göte II	Humble		
Sigge	Göte		
Fredrik	Skare		
Ulf II	Ragnar		
Humble	Gudbrand		
Göte III	Helge		
Sigtrygg	Rolf		
Skare	Skur		
Svipdag	Göte IV		
Asmund	Horvendel		
Ove II	Hamlet		
Hårding	Harald		
Ragnar	Arthur		
(Gudbrand)	Tristan		
Adils	Volund		
Rolf	Vilgot		
Driva	-----	-----	
Göte IV	-----	-----	
Rurik	Sigfrid		
Hamlet			
Harald			
Arthur			
(Tristan)			
(Volund)			
(Vilgot Jarl)			

(Sigfrid)			

Bibliska samtida:

Abraham
Isak
Jakob
Juda, Efraim

Aminadab
Naheson

Boas

Jessai
David

Salomo

Den grekiska grenen:

Josua

Uran

Kronos Eurymedon

Seos Prometheus

Apollon Sefir

Aristaios Magnos

Praxifonos Alexander

Xeofantes Minos

Plyfodoros Homeros Kyrillos

Aristokrates -----

Memnides Konstantios

Aristobalos Isak

Xeonymus Ivar

Nearkides Tor

Plytides Balder

----- Gunnar

----- Odin

Platon